

Opinnäytetyö

Laumassa

Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointi ja kehittäminen

Laura Jousi

**Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma (YAMK)
(90 op)**

**Arvioitavaksi jättämisaika
(2/2021)**

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma (YAMK)

Tekijät: Laura Jousi
Opinnäytetyön nimi: Laumassa – Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointi ja kehittäminen
Sivumäärä: 62 ja 27 liitesivua
Työn ohjaaja(t): Pia Houni, Arto Lindholm
Työn tilaaja(t): Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry

Tässä opinnäytetyössä arvioitiin ja kehitettiin Suomen Kennelliiton nuorisotoimintaa. Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoitteena oli löytää opinnäytetyön tilaajan, Suomen Kennelliiton, nuorisotoiminnalle (Kennelliiton Nuoret) kehittämiskohteita, jotta toiminnasta saadaan paremmin jäsenistöä palvelevaa. Tämän lisäksi opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa yksi konkreettinen esiin noussut kehittämistoimenpide.

Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämistarve oli ilmeinen. Nuorisojäsenten määrä oli ollut jo yli 10 vuotta laskussa. Tämän lisäksi toiminnoilla tavoitettujen nuorisojäsenten määrä oli todella alhainen. Vuonna 2019 järjestetyt toiminnot tavoittivat hieman alle 10 prosenttia 2400 nuorisojäsenestä.

Teoreettisena viitekehyksenä opinnäytetyössä on käytetty arvioinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden käsitteistöä. Opinnäytetyö on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointiprosessi. Arviointiaineistoa kerättiin kolmella eri menetelmällä. Tietoa kerättiin nuorisokoordinaattoreiden työpajassa, nuorisotoimikunnan itsearviointityöpajassa ja nuorille suunnatulla kyselytutkimuksella. Aineiston perusanalyysimenetelmänä käytettiin sisällönanalyysiä. Työn toinen vaihe koostuu konkreettisesta kehittämistoimenpiteestä eli Kennelliiton nuorisotoiminnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman luomisesta.

Keskeisimpinä tuloksina tässä kehittämistoiminnassa saatiin aikaan sekä kehittämissuosituksia, että konkreettisia tuotoksia. Kehittämissuositukset ovat tilastointi ja alueellisen toiminnan kehittäminen. Konkreettisesti kehitettiin yhdenvertaisuutta. Tuotoksina opinnäytetyö tuotti Kennelliiton nuorisotoiminnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman, internetsivuilla täytettävän tilastointipohjan sekä toiminnan arvioinnin suunnitelmapihjan ja vuosikellon.

Opinnäytetyön lopussa pohditaan yleisemmin järjestöjen toiminnan arviointiin ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja.

Asiasanat: järjestöt, arviointi, osallisuus, yhdenvertaisuus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Master of Humanities, Community Educator

Author: Laura Jousi

Title: In the herd – Evaluating and developing The Finnish Kennel Clubs Youth activities

Number of Pages: 62 and 27 attachment pages

Supervisor(s): Pia Houni, Arto Lindholm

Subscriber(s): The Finnish Kennel Club (Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry)

In this thesis, the Finnish Kennel Club's youth activities were evaluated and developed. The aim of development research was to identify development areas in youth activities (Kennelliiton Nuoret) of the subscriber of this thesis, the Finnish Kennel Club, in order to make its activities serve members better. Furthermore, the aim of this thesis was to execute one practical development measure that emerged.

There was an apparent need to develop youth activities of the Finnish Kennel Club. The number of youth members has decreased over the past 10 or more years. Moreover, the number of youth members reached through the activities was very low. Activities organised in 2019 reached just below 10 percent of 2,400 youth members.

The theoretical framework of this thesis included concepts of evaluation, involvement, and equality. The thesis is two-phased. In the first phase, an evaluation process of the Finnish Kennel Club's youth activities was executed. Evaluation data was collected by using three different methods. Data was collected in a workshop for youth coordinators, in a self-assessment workshop of the Finnish Kennel Club's Youth Committee, and by means of a survey aimed for the youth. Content analysis was used as a basic analysis method. The second phase of this thesis consists of a practical development measure, i.e. creating an equality plan for the Finnish Kennel Club's youth activities.

Key accomplishments of these developmental activities included both recommendations for development as well as practical results. Recommendations for development include compilation of statistics and improvement of regional activities. Equality was a concrete target of development. This thesis resulted in an equality plan for the Finnish Kennel Club's youth activities, in a statistics template that can be filled out online, and in a plan template and annual clock for assessment of activities.

In the end of this thesis, more general themes regarding evaluation of organisational activities and equality are discussed.

Keywords: organisations, evaluation, participation, equality

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TIETOPERUSTA.....	11
2.1	Toiminnan kehittäminen ja arviointi järjestöissä.....	11
2.2	Osallisuus kehittämisessä ja arvioinnissa	14
2.3	Itsearviointityöpaja arviointimenetelmänä	16
2.4	Ruutu -itsearviointimalli	17
2.5	Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö	18
2.6	Yhdenvertaisuus	20
2.7	Yhdenvertaisuuden käsitteitä.....	21
3	OSA 1: ARVIOINTISUUNNITELMA JA ARVIOINTIAINEISTOT.....	23
3.1	Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointisuunnitelma	23
3.2	Nuorisokoordinaattoreiden työpaja	28
3.3	Kyselytutkimus	29
3.4	Nuorisotoimikunnan itsearviointi.....	31
4	ARVIOINTIAINEISTON ANALYYSI	32
4.1	Nuorisokoordinaattoreiden työpaja	33
4.2	Kyselytutkimus	35
4.3	Nuorisotoimikunnan itsearviointi.....	41
4.4	Johtopäätökset.....	42
5	OSA 2: YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA KEHITTÄMISTYÖN TUOTOKSENA.....	45
6	POHDINTA.....	52
6.1	Omat moninaiset roolini	54
6.2	Arviointi järjestöissä	56
6.3	Yhdenvertaisuuden edistäminen järjestöissä	58
7	LOPUKSI.....	61
	LÄHTEET	63
	LIITE 1 Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma	66
	LIITE 2 Kennelliiton nuorisotoiminnan arvioinnin suunnitelmapohja ja vuosikello .	71
	LIITE 3 Kennelliiton Nuorten tilastointipohja.....	74

LIITE 4 Kyselylomake	76
LIITE 5 Kyselyn tulokset.....	81

1 JOHDANTO

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry. (myöh. Kennelliitto) on Pohjoismaiden vanhin, vuonna 1889 perustettu suomalainen valtakunnallinen koira-alan, koirien omistajien, harrastajien ja kasvattajien asiantuntija- ja edunvalvontajärjestö, jonka toimintakenttä koskee laajasti erilaisia koira-alan asioita. Kennelliiton tarkoituksena on luoda hyvät edellytykset koirien hyvinvoinnille ja koiranpidolle suomalaisessa yhteiskunnassa niin, että koira on luonteva osa suomalaista elämänmuotoa. (Suomen Kennelliitto 2016.)

Kennelliittoon kuuluu yli 145 000 henkilöjäsentä, joista alle 29-vuotiaita nuoria on noin 23 000 ja alle 18-vuotiaita nuorisojäseniä noin 2400. Kennelliitto toimii myös noin 2000 suomalaisen koirayhdistyksen (rotujärjestöjä ja muita jäsenyhdistyksiä) katto-organisaationa. Kennelliiton valtakunnallista toimintaa ohjataan 19 kennelpiirin kautta. Kennelliiton jäsenlehti Koiramme on yksi tunnetuimpia ja laajalevikkisimpiä jäsenlehtiä Suomessa, lukijamäärältään 300 000. Koiraharrastus on Suomessa merkittävä harrastusmuoto, ja koirien kanssa harrastetaan hyvin monipuolisesti. Kennelliiton toiminnan piirissä on noin 70 eri koiraharrastuslajia. Vuonna 2019 Kennelliiton alaisuudessa tapahtuvien näyttelykäyntien lukumäärä oli yli 186 000 ja koekäyntien määrä oli yli 175 000. (Suomen Kennelliitto 2020.)

Kennelliiton nuorisotoimintaa järjestetään Kennelliiton Nuoret -nimen alla. Kennelliiton nuorisotoiminta on kohdennettu pääasiassa 10–17-vuotiaille. Toiminnan tarkoituksena on kasvattaa ja ohjata nuorista koiraharrastajista Kennelliiton arvoihin ja kennelyhteisön toimintaan sitoutuneita, koiransa hyvinvoinnin huomioivia taitavia koiranomistajia. Kennelliiton nuorisotoiminnan kantavina arvoina ovat yhdenvertaisuus, suvaitsevaisuus, avoimuus, vastuullisuus, osallistavuus ja vaikuttavuus. (Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunta 2016.) Kennelliiton Nuoret järjestävät esimerkiksi eri koiraharrastusmuotoihin liittyviä koulutuksia ja leirejä sekä osallistuvat erilaisille messuille. Tämän lisäksi Kennelliiton Nuorilla on Instagram -tili sekä oma palsta Koiramme -lehdessä.

Kennelliiton nuorisotoiminta sai alkunsa 1970-luvun loppupuolella, kun Kennelliittoon perustettiin nuorisotoimikunta. Vuonna 2002 Kennelliittoon palkattiin sen his-

torian ensimmäinen nuorisoasioiden koordinaattori. Samana vuonna Kennelliitto liittyi Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssin jäseneksi. 2000-luvulla Kennelliitto kehitti yhteistyötä nuorisojärjestösektorilla ja pyrki aktiivisesti profiloitumaan nuorisotyötä tekeväksi järjestöksi. (Suomen Kennelliitto 2005.)

Kennelliiton nuorisotoimintaa on kehitetty aiemminkin. Viimeisin projekti toteutettiin kahdeksan vuotta sitten. Vuosina 2004–2005 toteutettiin suunnitteluprojekti, jonka esittämä kaksivuotinen toteutusprojekti käynnistettiin vuoden 2006 alussa. Vuosina 2004–2005 toteutetun suunnitteluprojektin tavoitteina oli kehittää nuorisotoiminnan organisaatiota, lisätä nuorisojäsenten määrää ja saattaa Kennelliitto nuorisojärjestönä yhteiskunnassa jaettavien nuorisomäärärahojen piiriin. Vuosien 2006–2007 toteutusprojektin aikana Kennelliitto sai Nuori Suomi -jäsenyyden, kennelpiireihin perustettiin nuorisovastaava -järjestelmä (nykyisin nuorisokoordinaattorit), ja nuorisovastavien koulutus käynnistettiin. Vuonna 2006 järjestettiin ensimmäisen kerran avoin haku kesäleirien ohjaajatehtäviin ja leiriohjaajien koulutustoiminta sai alkunsa. (Suomen Kennelliitto 2007.)

Seuraavan kerran toimintaa kehitettiin nuorisoprojektissa 2011–2012. Nuorisoprojekti oli Kennelliiton hallituksen käynnistämä suunnitteluprojekti, jonka tehtävänä oli kehittää nuorisolle koirien parissa mielekäs toimintamalli, joka houkuttelee nuorisoa Kennelliiton jäseneksi. Projektissa kartoitettiin Kennelliiton ja sen sidosryhmien nuorisotoiminnan nykytila ja toimintaympäristö sekä luotiin Kennelliiton nuorisotoiminnalle oma strategia ja tehtiin strategiaan pohjautuva esitys kennelyhteisön nuorisotoimintaa kehittävästä toteutusprojektista. (Suomen Kennelliitto 2012.) Kyseistä projektia ei kuitenkaan koskaan toteutettu.

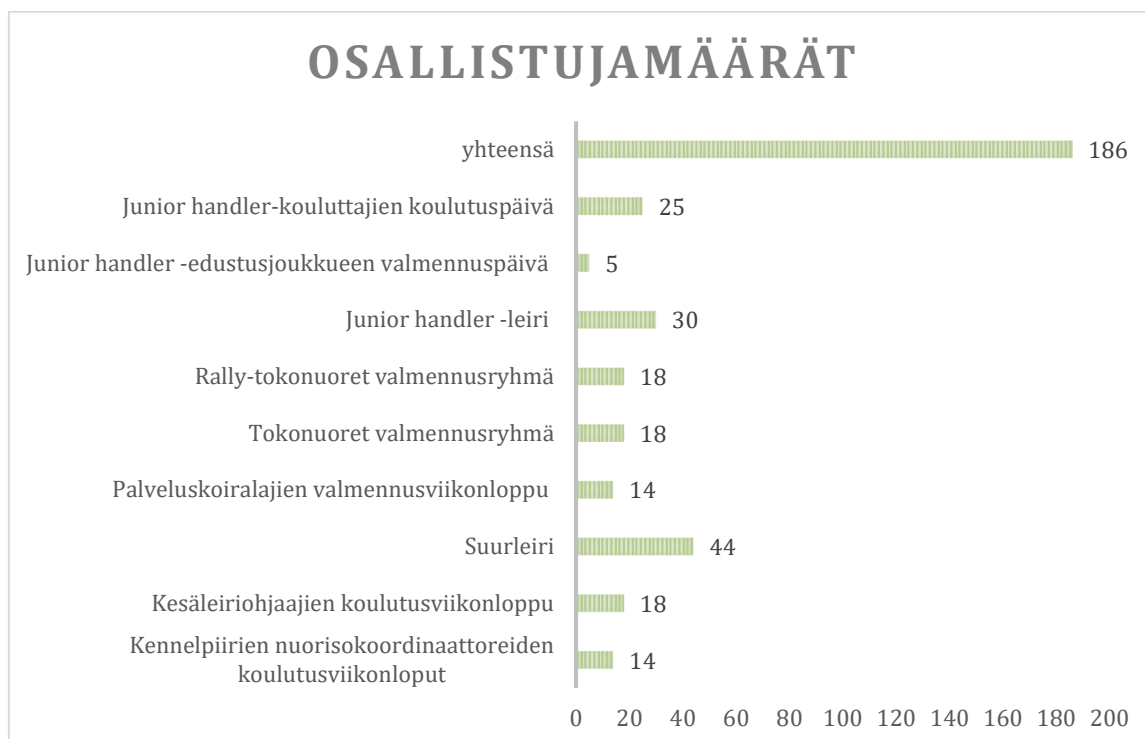
Kennelliiton Nuorten toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa pääasiassa toimiston palkattu nuorisokoordinaattori sekä nuorisotoimikunta. Toimikunta koostuu hallituksen nimeämästä puheenjohtajasta ja puheenjohtajan kokoamasta toimikunnasta. Toimikunnassa on puheenjohtajan lisäksi 4–8 jäsentä ja sen toimikausi on yksi vuosi. Toimikunnan jäsenet ovat nuorisotyön ja tapahtumatuottamisen sekä koiraharrastuksen asiantuntijoita, joiden osaamista ja vahvuuksia hyödynnetään toiminnassa. Lisäksi Kennelpiirien alueilla toimii nuorisokoordinaattoreita, joiden tehtävänä on koordinoida oman Kennelpiirinsä alueen nuorisotoimintaa. Kennelpiirin nuorisokoor-

dinaattori on oman kennelpiirinsä esittämä, nuorisotoimikunnan nimeämä Kennelliiton luottamushenkilö. Ohjaajina ja työntekijöinä eri toiminnoissa käytetään sekä palkattuja kouluttajia että vapaaehtoisia ohjaajia.

Aloitin työni Suomen Kennelliiton toimistolla palkattuna nuorisokoordinaattorina syksyllä 2019. Opinnäytetyöni pohjautuu minulle tuolloin esitettyyn toiveeseen kehittää järjestön nuorisotoimintaa. Opinnäytteeni on luonteeltaan tutkimuksellista kehittämistoimintaa, jossa perehdytään nykyisiin käytäntöihin, tunnistetaan ongelmia tai kehittämistä kaipaavia asioita ja tuotetaan parannusideoita. Tässä lähestymistavassa yhdistetään tutkimuksen ja projektitoiminnan periaatteita. Tutkimuksellista kehittämistoimintaa lähestytään kehittämisprosessin, toimijoiden osallisuuden ja tiedontuotannon näkökulmista. (Toikko & Rantanen 2009, 9.) Kehittämistoiminnassa siis pyritään tiedontuotantoon. Tiedon merkitys poikkeaa kuitenkin olennaisesti siitä, mikä sen merkitys on esimerkiksi perustutkimuksessa. Kehittämisprosessin aikana tuotettu tieto on tyypillisesti luonteeltaan käytännöllistä ja sen tehtävä on tukea toiminnan kehittämistä. (Toikko & Rantanen 2009, 113.)

Opinnäytetyöni tavoitteena on löytää opinnäytetyöni tilaajan, Suomen Kennelliiton, nuorisotoiminnalle (Kennelliiton Nuoret) kehittämiskohteita, jotta toiminnasta saadaan paremmin jäsenistöä palvelevaa. Tämän lisäksi opinnäytetyöni tavoitteena on toteuttaa yksi konkreettinen esiin noussut kehittämistoimenpide.

Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämistarve oli ilmeinen. Kennelliiton nuorisojäsenten määrä on ollut viime vuodet tasaisessa laskussa. Tarkastusjaksolla 2001–2020 nuorisojäsenten määrä oli huipussaan vuonna 2007, jolloin Kennelliitossa oli nuorisojäseniä 11 440. Tämän jälkeen nuorisojäsenten määrä on laskenut vuosittain. Lasku selittyy osittain sähköisen Omakoira -palvelun käyttöönotolla. Omakoira on jäsenille tarkoitettu järjestelmä. Kun palvelu otettiin käyttöön ne vanhemmat, jotka olivat aiemmin pitäneet jäsenyyttä lastensa nimissä halvemman jäsenmaksun vuoksi, siirsivät jäsenyyden omiin nimiinsä. Kaikkea nuorisojäsenmäärän vähenemistä ei kuitenkaan voida selittää tällä. Vuonna 2019 Kennelliitolla on enää noin 2400 nuorisojäsentä. Saatavilla olevien tilastojen mukaan Kennelliiton Nuorten itse järjestämä toiminta tavoitti vuonna 2019 vain alle 10 % nuorisojäsenistä.

Kuvio 1: Kennelliiton nuorisotoiminnan osallistujamäärät vuonna 2019. Tilastot on poimittu yksitellen toteutuneiden tapahtumien materiaaleista.

Opinnäytetyöni ensimmäisenä kantavana teemana on toiminnan arviointi. Jotta voidaan päättää mitä lähdetään kehittämään, täytyy ensin arvioida mitä toimintoja jo on, miten ne toimivat, mitä niistä pitäisi lähteä muuttamaan tai minkälaisia uusia toimintoja tulisi perustaa. Arviointi perustuu arviointitutkimuksen metodologiaan. Se voi olla arvioinnin tarkoituksen mukaan joko sisäistä (itsearviointia) tai ulkoista (jäävitöntä) arviointia. Järjestökentällä arvioinnin tarkoituksena on useimmiten tuottaa tietoa toiminnan ja työn kehittämiseksi. (Nöjd 2015, 70).

Toinen opinnäytetyöni kantava teema pohjautuu osallisuuden käsitteeseen. Osallisuus näkyy vahvasti tämän päivän yhteiskunnan eri rakenteissa ja siitä puhutaan niin yhteiskunnan, yhteisöjen kuin yksilöiden näkökulmista. Henkilöstön, puhutaan sitten työntekijöistä tai vapaaehtoisista, osallistaminen jo arvioinnin suunnitteluvaiheeseen auttaa sitouttamaan heidät koko prosessiin. Kun ihmiset pääsevät kertomaan mielipiteensä, niin he ovat motivoituneempia kehittämään toimintaa (Kaila 2014, 105; Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 6–7).

Kolmantena opinnäytetyöni kantavana teemana esiin nousevat yhdenvertaisuusasiat. Yhdenvertaisuus on keskeinen yhteiskunnan toimintaa ohjaava arvo. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan viranomaisilla, julkista hallintotehtävää hoitavilla yksityisillä toimijoilla, koulutuksen järjestäjillä ja työnantajilla on velvollisuus toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuuden edistämisen tarkoituksena on ehkäistä syrjintää, turvata kaikkien ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus sekä poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Myös järjestöt ovat omalta osaltaan vaikuttamassa siihen, millaisin periaattein yhteiskunnassa toimitaan. Järjestöt pystyvät muun muassa vaikuttamaan yksilöiden ja eri väestöryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin. (Sisäasiainministeriö 2011, 6). Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat myös Nuorisolain (2016) lähtökohtia. Nuorisotyötä tekevän järjestön on tärkeää ottaa nämä arvot huomioon.

Opinnäytetyöni on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutin Kennelliiton nuorisotoiminnan osallistavan arvioinnin. Osallistavan arvioinnin pääperiaate on se, että arvioinnissa käytetään eri toimijoita osallistavia menetelmiä ja heidät myös osallistetaan mukaan arviointiin (Kivipelto 2008, 24). Keräsin arvointiaineistoa kolmella eri menetelmällä. Järjestin nuorisokoordinaattoreille työpajan, tein koiratoiminnasta kiinnostuneille nuorille suunnatun kyselytutkimuksen ja järjestin nuorisotoimikunnalle itsearviointityöpajan.

Arviointiprosessin aineisto koostuu sekä laadullisesta että määrällisestä aineistosta. Analysoin kaikkien kolmen aineistonkeruutapahtumani aineiston kahteen eri kertaan. Ensin analysoin aineistot yksittäin käyttäen aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä aineiston käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tulkintaan, jossa aineisto hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla (Tuomi & Sarajärvi 2018). Koko arviointiprosessin johtopäätöksiä tehdessäni yhdistin kaikki kertaalleen analysoidut aineistot yhteen ja analysoin ne vielä uudelleen käyttäen teoreettista sisällönanalyysiä.

Teoreettisessa sisällönanalyysissä aineistosta muodostetaan erilaisia luokituksia tai kategorioita. Tässä vaiheessa aineistosta voidaan poimia ne asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon, sekä jättää siihen kuulumattomat asiat analyysirungon ulkopuolelle. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Arviointiprosessin perusteella valikoin Kennelliiton nuori-

sotoiminnalle kaiken kaikkiaan kolme kehittämiskohdetta: *tilastoinnin, yhdenvertaisuuden sekä alueellisen toiminnan kehittämisen*. Työni ensimmäinen vaihe kattaa luvut 3 ja 4.

Arviointiprosessin kautta esiin tuomistani kehittämiskohteista valitsin *yhdenvertaisuuden* kehitettäväksi opinnäytetyöni puitteissa. Työni toinen vaihe koostuu konkreettisesta kehittämistoimenpiteestä eli Kennelliiton nuorisotoiminnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta. Tässä osassa opinnäytetyötä vastataan siihen, kuinka ottaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat huomioon Kennelliiton nuorisotoiminnassa. Työni toista osaa käsitellään luvussa 5. Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma löytyy liitteestä 1.

Opinnäytetyön aikana syntyi varsinaisen tuotoksen lisäksi kaksi erilaista mallipohjaa. Arviointiprosessia varten loin toiminnan arviointiin liittyvän suunnitelmapohjan ja vuosikellon, joita voidaan hyödyntää jatkossa sellaisenaan Kennelliiton nuorisotoiminnan tai sen osien arvioinnissa. Nämä suunnitelmapohjat löytyvät liitteestä 2. Nuorisotoiminnan internetsivuilla täytettävän tilastointipohjan tarkoituksena on jatkossa helpottaa toiminnan tilastointia, seuranta ja arviointia. Tilastointipohja löytyy liitteestä 3. Opinnäytetyöni lopussa pohdin yleisemmin järjestöjen toiminnan arviointiin ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja.

2 TIETOPERUSTA

2.1 Toiminnan kehittäminen ja arviointi järjestöissä

Kehittämistoimintaa voidaan pitää eräänä keskeisenä työelämän osaamisalueena. Voidaan jopa sanoa, että monesti organisaation menestymisen ratkaisee se, miten nopeasti se pystyy kehittämään toimintaansa. Työn tekemisen tavat ja maailma, jossa elämme ovat nykyisin jatkuvassa muutoksessa. Toiminnan jatkuvalla kehittämisellä varaudutaan tulevaisuuteen ja sen avulla huomioidaan toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutokset. Kehittämisellä pyritään aina parantamaan toimintaa. Kehittäminen nähdään usein konkreettisena toimintana, jolla tähdätään jonkin selkeästi määritellyn tavoitteen saavuttamiseen. Kehittämistoiminnan kohde, laajuus, organisointitapa ja lähtökohta voivat vaihdella huomattavasti. (Toikko & Rantanen 2009, 14.) Ke-

hittämistoimintaan liittyy lukuisia erisuuntaisia intressejä, jotka vaikuttavat siinä tuotetun tiedon luonteeseen. Erisuuntaisista intresseistä ovat kirjoittaneet esimerkiksi Toikko & Rantanen (2009).

Toiminnan kehittämisestä tulee perustellumpaa, kun pulmakohdat on saatu esiin arvioinnin avulla (Aalto-Kallio & Haake 2014, 8). Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran asiantuntijan Marion Fieldsin (2013) mukaan arviointi järjestömaailmassa kohdistuu yleensä toimintaan ja sen tuloksiin. Toisin kuin kuvailevassa tieteellisessä tutkimuksessa, arvioinnissa haetaan avoimesti jonkin asian arvon määrittämistä. Järjestökentällä arvioinnin tarkoituksena on useimmiten tuottaa tietoa toiminnan ja työn kehittämiseksi. (Nöjd 2015, 70). Arvioinnilla onkin merkittävä tehtävä osana toiminnan jatkuvan kehittämisen kehää. Arvioinnin tehtävänä on kysellä, analysoida ja toimia kehittämisen muutosvoimana. (Gothóni 2015, 285.)

Järjestöissä arviointi nivoutuu useimmiten osaksi arjen työtä ja työn kehittämistä. Järjestöille on tyypillistä, että arviointia sovelletaan monenlaiseen toimintaan ja useammalla toimintatasolla. Arvioinnista saatavan tiedon tulisi samaan aikaan palvella erilaisia toimijoita ja monenlaisia toimintamuotoja, niin valtakunnallisesti kuin paikallisestikin. Yleensä arviointia tehdään joka järjestössä säännöllisesti vähintään vuosittain lastojen ja toimintakertomuksen kokoamisen puitteissa. Arviointia kirjoitetaan siis sisään toimintasuunnitelmiin ja -kertomuksiin ja näiden rakenteisiin. (Nöjd 2015, 39–41.) Asiakas- ja osallistujapalautetta kerätään järjestöissä laajasti, ja yhdessä luottamusjohdon ja/tai henkilöstön kanssa on luotu erilaisia rakenteita oman toiminnan arvioinnin toteuttamiseksi (Kumpumäki 2015, 60–61).

Järjestöissä toiminnan arvioinnin taustalla ovat yleensä aina sen arvot ja perustehtävät. Arvioinnin tehtäviä voivat olla esimerkiksi toiminnan tilintekovastuullisuuden osoittaminen, toiminnan kehittäminen tai hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen. Kulloisestakin tehtävästä määräytyy, millaisen asetelman eli toteuttamissuunnitelman arviointi vaatii ja millaisiksi arviointikysymykset muotoillaan. (Fields 2013.) Järjestön strategia toimii usein järjestön arjen työtä ohjaavana välineenä. Ideaalitaipauksessa strategia ohjaa myös toiminnan käytännön arviointia. Useissa järjestöissä arviointi on myös yksi strategian painopisteistä. Tällaisia strategisia kehittämiskärkiä ovat esimerkiksi laatu ja vaikuttavuus, vaikuttavuus ja tiedonkeruu, sekä vaikuttavuuden ja tulosten arviointi. (Nöjd 2015, 42.)

Arvioinnin toteutustapoja on olemassa lukemattomasti. Arviointi voidaan myös rajata monin eri tavoin riippuen siitä, millaisia arvioinnin kohteeseen ja arviointinäkökulmiin liittyviä käsitteitä käytetään. (Virtanen 2007, 138.) Joissain järjestöissä on hyödynnetty tarjolla olevia malleja ja työkaluja, joissain niitä on sovellettu omia tarpeita vastaaviksi, ja jotkut ovat kehittäneet omia mallejaan (Kumpumäki 2015, 60–61). Arvioinnin käsitteet ovat kuitenkin kohtalaisen yksiselitteisesti määrittyviä ja riippumattomia arvioinnin kohteesta. Arvioinnin tekijän kannattaa kiinnittää huomiota peruskäsitteiden sisäistämiseen. Ne auttavat ymmärtämään kulloinkin arvioitavan toiminnan luonnetta ja arviointiasetelman toteutuskelpoisuutta. Arvioinnin peruskäsitteitä ovat tarve, tavoitteet, panokset, tuotokset, tulokset, vaikutukset, relevanssi, toimeenpanon tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus, kustannusvaikuttavuus, kokonaisvaikuttavuus, hyödyllisyys ja pysyvyys. (Virtanen 2007, 138.)

Arvioinnin avulla saadaan tietoa siitä, mitä tuloksia toiminnalla on saatu aikaan ja miten toimintaa tulisi kehittää. Järjestön koko toiminta tulisi aina suhteuttaa siihen, mikä on toiminnalle määritelty tavoite. Arvioinnin myötä pyritään tekemään näkyväksi se, onko järjestön toiminta vastannut tavoitteita. (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 5.) Arvioinnin avulla näkyviksi tehdyt tulokset tekevät näkyväksi kaiken sen merkityksellisen, mitä järjestöissä tuotetaan. Tuloksellinen toiminta sitouttaa henkilökunnan ja innostaa mukaan uusia jäseniä, tukijoita ja vapaaehtoisia. Arviointiin kannattaakin siis panostaa. Hyvin tehtynä arviointi tuottaa tietoa, joka auttaa parantamaan toimintaa ja luomaan uutta. Arvioinnin pitäisi olla kiinteä osa organisaation kehittämistyötä. Sen avulla voidaan tehdä tarvittavia suunnanmuutoksia ja korjauksia oikeaan aikaan. Toiminnan kehittäminen on päättymätön, jatkuvasti uusiutuva kehä: suunnitelmista seuraa toimintaa, jota arvioidaan, ja tarvittaessa suunnataan uudelleen sekä ideoidaan uutta. (Kumpumäki 2015, 61.)

Arviointikäytäntöjä ja raportteja arvioidaan harvoin. Yleisimmin raporttien suositukset ovat tilaajan käytössä eivätkä laajemmassa levityksessä. Kaikista parhaiten arvioinnin tarpeisiin vastaaminen toteutuu, jos alkuvaiheen suunnittelu on tehty huolellisesti. Tällöin arviointia varten on tehty toimiva ja riittävän joustava arviointisuunnitelma. Toiminnan tarkoituksenmukainen tarkastelu, prosessin avoimuus, arviointiasetelman toimivuus, arviointiaineiston luotettavuus ja huolellisesti toteutetut analyysit toteutuvat hyvän suunnitelman pohjalta. Nämä kaikki vaativat tutkimusosaamista. Todellisesti arvioinnista ei voida puhua, jos menetelmäosaaminen ja eettinen toimintatapa

eivät toteudu. Laadukas tutkimus tuottaa uskottavia arviointituloksia. (Gothóni 2015, 291.)

2.2 Osallisuus kehittämisessä ja arvioinnissa

Osallisuus on eräänlainen kattokäsite, joka kerää alleen erilaisia lähestymistapoja ja näkökulmia määritelmiseen. Lähtöoletuksena on kuitenkin se, että osallisuutta lisäämällä kasvatetaan yksilön hyvinvointia. (Raivio & Karjalainen 2013, 12.) Osallisuus on liittymistä (*involvement*), suhteissa olemista (*relatedness*), kuulumista (*belonginess*) ja yhteisyyttä (*togetherness*). Osallisuus on myös yhteensopivuutta (*coherence*) ja mukaan ottamista (*inclusion*). Tämän lisäksi osallisuus on osallistumista (*participation*) ja vaikuttamista (*representation*). Kaikkien edellä mainittujen asioiden lisäksi osallisuus on näiden asioiden järjestämistä ja johtamista (*governance*). (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017, 3.)

Osallisuuden merkitys korostuu nykyisin kaikessa kehittämistoiminnassa ja voidaan jopa sanoa, että osallistavasta kehittämisestä on tullut eräänlainen muoti-ilmiö. (Toikko & Rantanen 2009, 89.) Nykypäivänä on hyvin tyypillistä, että toimintaa kehitetään yhteisöllisesti asiakkaat, työntekijät ja sidosryhmät osallistaen. Yhteisöllinen kehittämisen tapoja on monenlaisia. Se voi olla esimerkiksi yhteisideointia, jossa toteutetaan asiakasryhmien haastatteluja tai sitten muiden toiminnallisten menetelmien hyödyntämistä. Yhteiskehittäminen voi olla myös pidempikestoista. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi asiakkaat otetaan mukaan kehittämisprosessiin pitkäaikaisesti. Pidempikestoista yhteiskehittämistä ovat esimerkiksi osallistava budjetointi tai living lab. (Hautio 2020.)

Asiakkaiden, työntekijöiden ja sidosryhmien osallistamisesta on monenlaista hyötyä kehittämistoiminnassa. Yhteisöllinen kehittäminen motivoi osallistujia kehittämisessä ja auttaa jalkauttamaan kehittämistoimenpiteitä. On paljon helpompaa omaksua uutta, kun on ollut mukana jo kehittämisvaiheessa ja päässyt vaikuttamaan siihen miten toimiva uusi kehitetty idea on. (Hautio 2020.) Osallisuudella varmistetaan eri tahojen tarpeiden ja intressien mahdollisimman hyvä huomioiminen. (Toikko & Rantanen 2009, 90.)

Kehittämistoiminta rakentuu tyypillisesti useiden eri toimijoiden sitoutumisen ja aktiivisen osallistumisen varassa, vaikka toimijat edustaisivatkin erilaisia intressejä. Kehittämisessä sovitellaan näkemyksiä ja muodostetaan yhteistä ymmärrystä. Erilaisten näkemysten hyväksyminen mahdollistaa toimijoiden aidon ja tasavertaisen osallistumisen. Toisaalta osallistuminen tarkoittaa myös kehittäjän osallistumista konkreettiseen toimintaan. Kehittäjä ei ota vain ulkopuolisen asiantuntijan roolia, vaan pyrkii aitoon dialogiin käytännön toimijoiden kanssa. Usein osallistavalla kehittämisellä pyritään selkeästi muutokseen, jolloin kehittämisen päämääränä on myös vapautuminen itsestään selvinä pidetyistä ajatusmalleista ja ideologioista. (Toikko & Rantanen 2009, 10–11.) Käyttäjien ja toimijoiden osallistumisen on todettu olevan keskeinen tekijä kehittämistoiminnan onnistumisen kannalta (Toikko & Rantanen 2009, 96).

Osallistava arviointi on yleiskäsite, joka liitetään tänä päivänä monenlaisiin arviointeihin. Pääperiaate on kuitenkin se, että arvioinnissa käytetään eri toimijoita osallistavia menetelmiä ja heidät myös osallistetaan mukaan arviointiin. Osallistumisen aste ja se, millaisiin arvioinnin vaiheisiin toimijat osallistuvat voi vaihdella. (Kivipelto 2008, 24.) Arvioinnin hyödynnettävyys kasvaa, kun kaikki osalliset ovat voineet vaikuttaa sekä prosessiin että lopputulokseen. Virtasen (2007) mukaan osallistavan arvioinnin vaikutukset ovat parhaimmillaan pysyviä ja aktivoivat yhteisöjä. Hänen kritiikkinsä kohdistuu erilaisiin laadullisiin aineistonkeruumenetelmiin, työn aikaa vievyyteen, tulosten yleistettävyyteen, arvioinnin tekijän roolin epämääräisyyteen ja joskus myös useista rooleista johtuviin rooliristiriitoihin.

Toimintatutkimuksissa osallistamista perustellaan usein sillä, että sen kautta tuetaan muun muassa demokratian, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden periaatteita. Osallistavan arvioinnin käytännöissä nämä periaatteet tulevat esiin siten, että ihmiset ovat itse mukana tutkimassa ja kehittämässä heitä koskevia asioita. Samalla ajatellaan, että näiden periaatteiden toteutuessa ihmiset aktivoituvat tekemään myös oma-aloitteisesti tarvittavia uudistuksia ja kehittämistoimia. (Kivipelto 2008, 24.) Tämä on tärkeää etenkin järjestökentällä, jossa toimija ovat usein vapaaehtoisia.

Ihmiset ovat motivoituneempia kehittämään toimintaa, kun he kokevat pääsevänsä sanomaan mielipiteensä. Tällaisesta käyttäjä- ja toimijälähtöisyydestä puhutaan usein termillä ihmiskeskeinen suunnittelu (*human-centered design*), jolloin korostetaan

sitä, että suunnitteluprosessi kohdennetaan käyttäjien tarpeisiin heidän omissa konteksteissaan. (Toikko & Rantanen 2009, 95.) Käyttäjien, toimijoiden ja työntekijöiden osallistaminen jo arvioinnin suunnitteluvaiheeseen auttaa sitouttamaan heitä koko arviointiprosessiin. Toimintaan linkittyvät lähimmät yhteistyökumppanit kannattaa myös osallistaa arviointiin ja hyödyntää arviointia ja sen tuloksia yhteistyön kehittämisessä. Yksi hyvä tapa osallistavalle arvioinnille on kutsua koolle itsearviointityöpaja. (Kaila 2014, 105; Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 6–7.)

2.3 Itsearviointityöpaja arviointimenetelmänä

Itsearviointinnissa kerätään ja luodaan tietoa omasta toiminnasta, jotta oltaisiin tietoisempia sen luonteesta ja vaikutuksista. Tietojen perusteella toimintaa on mahdollista suhteuttaa käytettävissä oleviin resursseihin sekä aikatauluttaa ja rajata toimenpiteitä. Itsearviointi voi myös auttaa tunnistamaan hyviä käytäntöjä ja edesauttaa niiden juurruttamista osaksi toimintaa. Parhaimmillaan itsearviointiprosessi johtaa arvioivaan ajatteluun ja työotteeseen, jossa työn reflektoinnista tulee normaali osa työtä. Se voi lisätä ymmärrystä yksilön työn merkityksestä osana suurempaa kokonaisuutta sekä ymmärrystä kokonaisvaltaisesta kehittämisestä. Itsearviointin kautta on myös mahdollista tuoda näkyväksi ja dokumentoida henkilöstön hiljaista tietoa ja kokemuksia. Lisäksi sen seurauksena on mahdollista tarkentaa toiminnan tavoitteita, muokata niitä realistisemmiksi ja kenties jopa asettaa niitä aiempaa korkeammalle. (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 6–7.) Itsearviointi on siis yksinkertaisimmillaan sitä, että yksilö tai ryhmä tarkastelee ja pohdiskelee kriittisesti omaa toimintaansa ja käyttää arvioinnista saatavaa tietoa oppimiseen, toimintansa kehittämiseen ja uusia kokeiluja varten (Fields 2013).

Itsearviointiprosessi lähtee aina liikkeelle arvioinnin suunnittelulla. Itsearviointityöpaja on tilaisuus, jossa käsitellään yhdessä eri toimijoiden näkemyksiä sekä mahdollisesti etukäteen kerättyjä aineistoja. Tällaisia aineistoja voi kerätä esimerkiksi kyselyn avulla. Oleellista itsearviointityöpajassa on määritellä keskeisimmät toimintaan liittyvät kehittämiskohteet. Myös kehittämistoimenpiteet on hyvä määritellä mahdollisuuksien mukaan. Kaikki määrittely tapahtuu yhteistyössä itsearviointityöpajaan osallistujien kesken. Käytännössä itsearviointityöpaja pidetään erikseen sovittuna ajankohtana

ja erikseen sovitussa paikassa. Työpajan kesto voi vaihdella muutamasta tunnista yhteen työpäivään. Työpajaa varten tulee olla runko, jonka pohjalta tilaisuutta viedään eteenpäin. (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 30; STEA 2020.)

Työpajaa vetää arvioinnista tai kehitettävästä toiminnosta vastaava henkilö. Joskus saattaa olla aiheellista käyttää ulkopuolista vetäjää. Työpajan vetäjän vastuulla on jakaa puheenvuoroja ja vetää tilaisuus siten, että kaikki suunnitellut aihealueet tulee käytyä kattavasti läpi. Työpajan vetäjän lisäksi on suositeltavaa valita henkilö, joka kirjaa keskustelun pääkohdat ylös. Kirjattavat asiat voivat olla yksittäisiä ja hyvinkin pieniltä tuntuvia asioita, mutta niiden merkitys voi kuitenkin olla suuri. On suositeltavaa, että kaikki osallistujat näkevät kirjatut asiat samalla kun ne kirjataan muistiin. Käyttökelpoisia menetelmiä ovat muun muassa kirjaaminen esimerkiksi fläppi-taululle tai tietokoneelle, jolloin teksti heijastetaan videoprojektorilla seinälle. Työpajan jälkeen lähetetään kaikille osallistujille yhteenveto käydystä keskustelusta kehittämiskohteineen ja sovittuine aikatauluineen. (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 30; STEA 2020.)

2.4 Ruutu -itsearviointimalli

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA on luonut useita erilaisia toiminnan arviointimalleja. Opinnäytetyössäni käytän Ruutu-itsearviointimallia. Ruutu -itsearviointimalli tuottaa laadullista tietoa toiminnan kehittämistarpeista sekä toiminnan tuloksista ja vaikutuksista. Arviointimallin mukaiseen arviointiin tulee varata aikaa noin 3–4 tuntia. Arviointi toteutetaan siten, että arviointia suorittava ryhmä kokoontuu keskustelemaan yhteisesti sovittuna ajankohtana sille erikseen varattuun paikkaan. (STEA 2020.)

Ruutu-itsearviointimallissa toimintaa tarkastellaan seuraavien kysymysten kautta:

Mikä nykyisessä toiminnassamme on sellaista, minkä painoarvoa tulee jatkossa vähentää? Minkä painoarvoa tulee jatkossa vahvistaa? Mikä on nykyisessä toiminnassamme turhaa, mistä voimme jatkossa kenties luopua? Mitä toiminnastamme puuttuu, mitä uutta meidän tulisi luoda? Mitä tuloksia ja vaikutuksia toiminnalla on saatu aikaiseksi? Ketkä hyötyvät (ja miten) toiminnasta? Oleellista on myös pohtia ja päättää yhdessä toimintaan liittyvät kehittämiskohteet. (STEA 2020.)

Kysymykset käydään läpi järjestyksessä. Osallistujat esittävät vuorollaan omat näkemyksensä kysymykseen liittyen. Puheenjohtaja antaa jokaiselle mahdollisuuden esittää omat näkemyksensä. Osallistujat voivat kommentoida myös toistensa kommentteja tilaisuudessa esitettyjä näkemyksiä. Tarvittaessa puheenjohtaja järjestää useamman kommentointikierron. Kirjuri kirjaa keskustelun ydinkohdat arviointimatriisiin. (STEA 2020.)

1) Minkä painoarvoa tulee jatkossa vähentää?	2) Minkä painoarvoa tulee jatkossa vahvistaa?
3) Mikä on toiminnassamme turhaa, mistä voimme jatkossa kenties luopua?	4) Mitä toiminnastamme puuttuu, mitä uutta meidän tulisi luoda?
5) Mitä tuloksia ja vaikutuksia toiminnalla on saatu aikaiseksi?	
6) Ketkä tai mitkä tahot hyötyvät toiminnasta, ja miten?	
Kehittämiskohteet:	

Kuvio 2: Ruutu-itsearviointimallin arviointimatriisi (STEA 2020.)

2.5 Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö

Tutkimusetiikka ja eettiset kysymykset kulkevat mukana aika lailla kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Samat eettiset kysymykset kulkevat mukana myös tämän opinnäytetyön arviointiprosessissa. Eettiset kysymykset liittyvät esimerkiksi tutkimuskohteen ja menetelmän valintaan, aineiston hankintaan, tieteellisen tiedon luotettavuuteen, tutkitavien kohteluun, tutkimustulosten vaikutuksiin tai tiedeyhteisön sisäisiin toimintaperiaatteisiin. (Kuula 2011, 11.) Tieteellinen tutkimus on eettisesti hyväksyttävää ja luotettavaa sekä sen tulokset uskottavia vain, jos tutkimus on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Lainsäädäntö määrittelee rajat hyvän tieteellisen käytännön soveltamiseksi. Hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen on tutkijayhteisön itsesääntelyä. Hyvä tieteellinen käytäntö on myös osa tutkimusorganisaatioiden

laatu järjestelmää. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6–7.) Suomessa hyvän tieteellisen käytännön vaaliminen ja mahdollisiin väärinkäytöksiin puuttuminen ovat tutkimusta harjoittavien organisaatioiden ja viime kädessä jokaisen yksittäisen tutkijan vastuulla (Kuula 2011, 32).

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu keskeisesti, että tutkimuksessa noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja eli rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa. On tärkeää, että käytössä on tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaiset tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmät, sekä avoin ja vastuullinen tiedeviestintä tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. Tutkimus suunnitellaan, toteutetaan ja raportoidaan yksityiskohtaisesti ja tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla, hankitaan tarvittavat tutkimusluvut. Tietyillä aloilla on myös tarpeellista tehdä eettinen ennakoarviointi. Tämän opinnäytetyön kohdalla ei arvioitu olevan erityisiä eettisiä kysymyksiä. Tutkimusryhmän jäsenten asema, oikeudet, osuus tekijyydestä, vastuut ja velvollisuudet sekä tutkimustulosten omistajuutta ja aineistojen säilyttämistä koskevat kysymykset määritellään ja kirjataan kaikkien osapuolten hyväksymällä tavalla. Sopimuksia voidaan tarkentaa tutkimuksen edetessä. Rahoituslähteet ja tutkimuksen suorittamisen kannalta merkitykselliset muut sidonnaisuudet ilmoitetaan tutkimukseen osallistuvilla ja raportoidaan tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. Tutkimusta tehtäessä ja arvioitaessa tulee noudattaa hyvää hallintokäytäntöä ja henkilöstö- ja taloushallintoa sekä ottaa huomioon tietosuojaa koskevat kysymykset. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6–7; Kuula 2011, 34–35.)

Tutkimusaineistoa voidaan kerätä suoraan tutkittavilta monin eri tavoin, esimerkiksi kyselyillä, haastatellen, kirjoituspyyntönä, videoiden, osallistuvalla havainnoinnilla tai internetin avustuksella (Kuula 2011, 99). Ennen aineistonkeruutapahtumia on tärkeää huomioida tutkimuseettiset asiat, kuten tutkimussuostumukset. Tutkimussuostumus on laillisesti pätevä, jos se on tehty kirjallisena. Tutkimuksen yhteydessä laillisesti sitova suostumus syntyy myös tilanteissa, joissa tutkittava suostuu osallistumaan tutkimukseen, vaikka kirjallisia sopimuksia ei tehdä missään vaiheessa. Tämä perustuu siihen, että tutkimuksesta informointi muodostaa käytännössä suostumuksen sisällön, johon nojautuen tutkittavat antavat tietojaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään. Tutkittavia

tulee informoida tutkimusaineiston aiheesta, tiedollisista tavoitteista, tutkimusaineiston käytöstä, käsittelystä ja kohtalosta sekä säilyttämisestä. (Kuula 2011, 99–100.)

Tässä opinnäytetyössä käytetään kolmea erilaista aineistonkeruumenetelmää. Aineistonkeruutilanteissa tutkimussuostumukset pyydetään suullisesti nuorisokoordinaattoreiden työpajassa sekä nuorisotoimikunnan itsearviointipäivässä. Ennen työpajojen alkua tutkittavia informoidaan siitä, että aineisto kerätään anonyymisti, sitä tullaan säilyttämään ja että sitä käytetään nuorisotoiminnan kehittämisessä. Nuorille suunnatussa kyselyssä mainitaan ennen kyselyyn vastaamisen aloittamista, että kyselyyn vastataan anonyymisti ja tuloksia tullaan hyödyntämään Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämisessä.

2.6 Yhdenvertaisuus

Perusoikeudet kuuluvat kaikille. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten alkuperä tai kansalaisuus, eivät saa vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin saada koulutusta, työllistyä tai saada erityyppisiä palveluja. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa niin syrjinnän kieltoon kuin ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Laeista yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (myöh. tasa-arvolaki) ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla. Yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä säädetään perustuslaissa, yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa. Lisäksi siitä säädetään eri elämänalueita koskevassa lainsäädännössä. Tasa-arvolaissa säädetään sukupuolten tasa-arvosta ja sukupuolten moninaisuudesta. (Oikeusministeriö 2020a.)

Yhdenvertaisuusasiat eivät liity pelkästään suomalaisiin. Suomen syrjintäkieltoja koskeva lainsäädäntö pohjautuu kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, kuten Kansainvälisiä oikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (SopS 7–8/1976), Euroopan ihmisoikeussopimukseen (SopS 18–19/1990), Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukseen nro 111. Suomen uudistettu yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) astui voimaan vuoden 2015 alussa. ”Lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa” (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014). Lain mukaan syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta

toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Yhdenvertaisuuslaki myös velvoittaa edistämään aktiivisesti yhdenvertaisuutta. Lain soveltamisala kattaa julkisen ja yksityisen toiminnan. Ainoat toiminnot mitä laki ei koske, ovat yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa tai uskonnonharjoitusta. (Ihmisoikeusliitto 2020; Oikeusministeriö 2020e.) Järjestöt eivät siis ole yhdenvertaisuutta ja syrjintää koskevan lain säädännön ulkopuolella.

”Järjestöjä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien syrjinnän kieltö koskee a) työnantaja b) silloin, kun järjestö hoitaa julkista tehtävää tai tarjoaa jotain palvelua. Lisäksi järjestöjä rahoittavat usein julkiset tahot, jotka edellyttävät rahoitettavalta toiminnalta yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä.” (Sisäasiainministeriö 2011, 6.) Urheilu- ja nuorisjärjestöjen toimintaa ohjaavat myös liikuntalaki ja nuorisolaki. Näissä molemmissa nostetaan esille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutuminen sekä moninaisuuden tukeminen. (Sisäasiainministeriö 2011, 6.)

Yhdenvertaisuuden edistämisen tarkoituksena on ehkäistä syrjintää, turvata kaikkien ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus sekä poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta yhteiskunnassa (syrjinta.fi 2020). Mikäli yhdenvertaisuuden toteutumisessa havaitaan puutteita, on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi (Ihmisoikeusliitto 2020).

2.7 Yhdenvertaisuuden käsitteitä

Yhdenvertaisuus merkitsee yhtäläisiä mahdollisuuksia. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaisesti ”kaikki ihmiset ovat samanarvoisia, eikä ketään saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä olennaista on miettiä, mitä tarvitaan, jotta ihmiset tosiasiallisesti olisivat yhdenvertaisia.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen tarkoittaa sitä, että jokaisella toimintaan osallistuvalla tulee olla samanlaiset mahdollisuudet toimia, osallistua ja tulla kohdelluksi riippumatta hänen taustastaan. Se, että kaikkia kohdellaan samalla tavalla ei tarkoita

sitä, että yhdenvertaisuus toteutuisi. Yhdenvertaisuuden toteutuminen saattaa edellyttää positiivista erityiskohtelua ja kohtuullisia mukautuksia (esim. vammaisille henkilöille). Ideaalitapauksessa yhdenvertaisuuden tieltä on raivattu rakenteelliset esteet, ja kaikki pystyvät toimimaan myös ilman erityisiä mukautuksia. (Oikeusministeriö 2020f.)

Tasa-arvolla tarkoitetaan yleensä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa sekä myös miesten, naisten sekä muun sukupuolisten tai sukupuoltaan määrittelemättömien ihmisten välistä tasa-arvoa. Tasa-arvo-laki (609/1986) kieltää syrjinnän sukupuoleen tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen perusteella.

Esteettömyys on yksi tärkeimpiä edellytyksiä yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. Esteettömyys tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteutumista siten, että jokainen ihminen voi ominaisuuksistaan huolimatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Esteettömyydellä tarkoitetaan muun muassa palvelujen saatavuutta ja mahdollisuutta osallistua. Esteettömyys koskee myös esimerkiksi välineiden käytettävyyttä sekä tiedon ymmärrettävyyttä. Ihmisiä ei saa jakaa rakenteellisilla esteillä aktiivisiin ja passiivisiin, osallistujiin ja sivustaseuraajiin. Esteettömyyteen kuuluu sekä fyysinen että sosiaalinen esteettömyys. **Fyysinen esteettömyys** tarkoittaa mahdollisuutta olla mukana toisten kanssa erilaisissa toimintaympäristöissä, joissa on mahdollista hyödyntää henkilökohtaisia apuvälineitä, ympäristön ominaisuuksia ja toisen ihmisen apua (esimerkiksi opaskoira, induktiosilmukka, avustaja). **Sosiaalinen esteettömyys** tarkoittaa kaikille avointa, syrjimätöntä, mukaan ottavaa ja turvallista ilmapiiriä, jossa jokainen voi olla oma itsensä. Asenteet vaikuttavat merkittävästi sosiaalisen esteettömyyden toteutumiseen. (Sisäasiainministeriö 2011, 15.) Esteettömyyden sanaparina käytetään usein saavutettavuutta.

Saavutettavuudella tarkoitetaan "aineetonta" ympäristöä, kuten tietoa, verkkosivuja, palveluja ja asenteita. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) eli digipalvelulaki tuli Suomessa voimaan 1.4.2019. Taustalla on Euroopan unionin saavutettavuusdirektiivi. Saavutettavuus viestinnässä, tiedonsaannissa ja palveluissa merkitsee sitä, että käyttäjä voi valita eri tapoja kommunikoida sekä saada tietoa ja palveluja. Esimerkiksi julkisten tahojen tai palveluntuottajien tarjoama tieto pitäisi olla saatavilla eri kanavien kautta, kuten sähköisessä ja painetussa muodossa. Sähköisissä palveluissa, kuten verkkopalveluissa on huomioitava, että sisältö on selkeää ja

ymmärrettävää ja se on luettavissa ruudunlukuapuvälineillä. Saavutettavilla verkko-palveluilla voidaan parantaa ihmisten yhdenvertaisuutta. Kun palveluista tehdään saavutettavia ja riittävän helppokäyttöisiä, kaikilla on mahdollisuus käyttää niitä. (Invalidiliitto 2020.)

Ihmisten väliseen kanssakäymiseen kuuluu erilaisuuden kohtaaminen ja monentyyppiset näkemyserot. **Syrjinnästä** on kyse silloin, kun henkilöä kohdellaan huonommin kuin muita jonkin hänen ominaisuutensa perusteella, liittyipä se sitten hänen ulkonäköönsä, elämäntavoihinsa tai muihin ominaisuuksiinsa. Syrjintä ei ole mielipidekysymys. Kukaan ei voi perustella syrjivää käytöstä omalla vakaumuksellaan tai mielipiteellään. Myös **häirintä** on syrjintää. Häirintää on henkilön tai ihmisryhmän arvosta ja koskemattomuuden loukkaaminen siten, että luodaan uhkaava, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri. Kiellettyä on sekä tarkoituksellinen häirintä että menettely, jonka seuraukset ovat loukkaavia. Esimerkiksi rasistiset vitsit tai seksuaalivähemmistöön kuuluvan henkilön nimittely ovat esimerkkejä häirinnästä. (Ihmisoikeusliitto 2020; Oikeusministeriö 2020f.)

3 OSA 1: ARVIOINTISUUNNITELMA JA ARVIOINTIAINEISTOT

Opinnäytetyöni ensimmäinen vaihe pohjautuu arvioinnin metodologiaan ja käsitteistöön. Seuraavat kaksi lukua keskittyvät tekemääni Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointiin ja siitä saatuihin tuloksiin. Keräsin kaiken arviointiin käytetyn aineiston siten, että siitä ei ole tunnistettavissa yksittäistä vastaajaa. Aineistonkeruutapahtumia oli yhteensä kolme, nuorisokoordinaattoreiden työpaja, koiratoiminnasta kiinnostuneille nuorille suunnattu kyselytutkimus ja nuorisotoimikunnalle järjestetty itsearviointityöpaja.

3.1 Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointisuunnitelma

Arvioinnin suunnittelu lähtee aina kysymyksistä miksi, mitä ja miten arvioidaan sekä miten saatavaa tietoa hyödynnetään (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 14). Kun arviointia aletaan suunnitella ja toteuttaa, kartoitetaan ensimmäiseksi arvioinnin tarve (Virtanen 2007, 144). Tässä työssä arvioinnin tarve nousi esiin ihan ensimmäisenä

omasta havainnostani. Opinnäytetyöni tilaaja toivoi, että toimintaa lähdetään kehittämään, mutta mitään tarkempaa kehittämiskohdetta ei kuitenkaan osattu nimetä. Toiminta oli myös itselleni uutta. Olin aloittanut työssäni vastikään, joten minulla ei ollut omakohtaista kosketuspintaa toimintoihin. Tilastoihin tutustuessi havaitsin, että nuorisojäsenten määrä on laskenut tasaisesti viime vuosina. Tarkastusjaksolla 2001–2020 nuorisojäsenten määrä on ollut huipussaan vuonna 2007, jolloin Kennelliitossa oli nuorisojäseniä 11 440. Tämän jälkeen nuorisojäsenten määrä on laskenut vuosittain. Vuonna 2019 Kennelliitolla on noin 2400 nuorisojäsentä. Saatavilla olevien tilastojen mukaan Kennelliiton Nuorten toiminta tavoitti vuonna 2019 hieman alle 10 % nuorisojäsenistä. Arviointia suunnitellessa keskustelin sekä toimiston henkilökunnan että tärkeimpien sidosryhmien (nuorisotoimikunta, nuorisokoordinaattorit) kanssa. Keskusteluista kävi ilmi, että Kennelliiton nuorisotoiminnassa on useita vakiintuneita toimintoja, joiden ei koeta sellaisenaan tavoittavan tarpeeksi laajaa osaa jäsenistöstä. Keskusteluista nousi esiin sama asia, joka oli havaittavissa tilastoistakin: toiminnot tavoittavat liian vähän nuoria. Toiveena keskusteluista nousi esiin, että tavoitettujen nuorien määrää haluttaisiin lisätä. Mitään konkreettisia kehittämiskohteita tai kehittämistoimenpiteitä ei kuitenkaan osattu suoraan nimetä.

Arviointiin valmistautuessa on tärkeää miettiä mikä on arvioinnin kohde. Koska Kennelliiton nuorisotoiminnan arvioinnin tarvetta kartoittaessani ei ilmennyt selkeitä yksittäisiä kehittämisen tarpeessa olevia kohteita, niin valikoin arvioitavaksi **koko nuorisotoiminnan**. Yleisesti ottaenkin järjestöjä voidaan arvioida useista eri näkökulmista, esimerkiksi strategian onnistumisen kannalta. Toisaalta arvioitavaksi voidaan valita jokin järjestön yksittäisistä toiminnoista. Jos arvioinnin kohteena on esimerkiksi järjestön koulutustoiminta, sitä voidaan tarkastella kokonaisuutena, mutta se voidaan rajata pienemmiksi palasiksi. Voidaan esimerkiksi keskittyä jollain kaudella tiettyyn koulutukseen, toisena materiaalien tuottamiseen tai suunnitteluun jne. (Fields 2013.)

Kun arvioinnin tarpeet on kartoitettu ja kohde määritelty, on aika muotoilla arviointitehtävä. Tämän arviointiprosessin tehtävänä on löytää Kennelliiton nuorisotoiminnalle tärkeimmät kehittämiskohteet. Arviointiasetelma taas tarkoittaa tapaa ratkaista arviointitehtävä. Arviointiasetelma täytyy miettiä erikseen joka arviointikerralle, koska valmiita sabluunoita ei ole olemassa. Arviointiasetelmaa pohdittaessa mietitään, millaisia arviointikysymyksiä ratkaistaan, kenen mielipiteillä on merkitystä, millaisia

arviointiaineistoja tarvitaan, millaisia arviointikäsitteitä tulisi käyttää ja mikä on arvioinnin tekijän rooli koko prosessissa. (Virtanen 2007, 113–114.)

Tämän arviointiprosessin arviointikysymykset valitsin Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAn Ruutu -itsearviointimallin mukaisesti. Arviointia tehtäessä selvitin:

Mikä nykyisessä toiminnassa on sellaista, minkä painoarvoa tulee jatkossa vähentää? Minkä painoarvoa tulee jatkossa vahvistaa? Mikä nykyisessä toiminnassa on turhaa, mistä voi jatkossa kenties luopua? Mitä toiminnasta puuttuu, mitä uutta tulisi luoda? Mitä tuloksia ja vaikutuksia toiminnalla on saatu aikaiseksi? Ketkä hyötyvät (ja miten) toiminnasta? (STEA 2020.)

Itse arviointiin on olemassa monia erilaisia malleja ja tapoja. Arviointitilannetta suunniteltaessa näistä on etsittävä ja muokattava omalle kohderyhmälle sopiva tai sopivat. Arvioinnin tekijän tehtävänä on rakentaa jokaiseen arviointitehtävään paras mahdollinen arviointimalli. (Virtanen 2007, 138.) Arviointimallin suunnittelussa on tyypillistä yhdistellä erilaisia lähestymistapoja ja menetelmiä. On tärkeää miettiä, millaista tietoa tarvitaan ja miksi. (Fields 2013.) Tässä arviointiprosessissa koin tärkeäksi osallistaa tärkeimmät sidosryhmät mukaan arviointiin ja kehityskohteiden ideointiin. Arviointikysymyksiin pohjautuen halusin kuulla mielipiteet nuorisotoimikunnalta, kennelpiirien nuorisokoordinaattoreilta sekä yleisemmin koiratoiminnasta kiinnostuneilta nuorilta.

Tiedonkeruumenetelmiä on olemassa monenlaisia, sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia. Näistä menetelmistä arvioinnin tekijä valikoi tilanteeseen sopivimmat. Voidaan esimerkiksi käyttää haastattelua, havainnointia tai kyselytutkimusta. (Fields 2013.) Tässä arvioinnissa käytin kolmea erilaista menetelmää: nuorisokoordinaattoreilta kerättiin tietoa työpajassa, nuorisotoimikunnalle järjestin itsearviointityöpajan ja nuorille teetin kyselytutkimuksen. Koen että tässä arvioinnissa laadullisen ja määrällisen aineiston yhdistäminen loi paremman ymmärryksen arviointikysymyksiin kuin jompikumpi yksinään.

Arvioinnin tekijän, tilaajan ja kohteen roolit vaihtelevat sen mukaan, minkä tyyppisestä arvioinnista on kyse. Toimijoiden rooleja voidaan kuitenkin tarkastella sen mu-

kaan, millaisia vuorovaikutuksellisia elementtejä arviointiprosessiin liittyy. Tästä vuorovaikutuksellisuuden näkökulmasta voidaan paikantaa kaikkiaan neljä arvioinnin tekijän perusmallia, jotka ovat *täysin riippumaton arviointi*, *arvioinnin kohteiden ehdoilla suoritettu arviointi*, *arvioinnin tilaajan ehdoilla suoritettu arviointi* ja *kokonaisvuorovaikutuksellinen arviointi*. (Virtanen 2007, 133–134.)

Tässä arviointiprosessissa pyrin pitämään oman roolini mahdollisimman riippumattomana. Tästä syystä pyysin sekä nuorisokoordinaattoreiden työpajaan että nuorisotoimikunnan itsearviointipäivään ulkopuolisen fasilitaattorin. Tällä pyrin siihen, etten omalla toiminnallani vaikuta työpajoissa tuotettuun aineistoon. Aineistoa analysoidessa pyrin tutkimaan aineistoja mahdollisimman neutraalisti. Täysin riippumaton arviointi ei tokikaan ollut, sillä suhteeni arvioinnin tilaajaan ja kohteeseen oli kuitenkin työni kautta erittäin läheinen. Riippumatonta arviointia edesauttoi se, että olin vasta aloittanut työssäni ja toiminta oli ollut minulle tätä ennen täysin tuntematonta. En siis ollut vielä muodostanut erityisen selkeää kuvaa tilaajasta tai arvioinnin kohteesta, eikä minulla ollut juurikaan minkäänlaisia ennakkoaajatuksia sille millaisia tuloksia arvioinnista voisi tai tulisi tulla.

Arviointisuunnitelma on konkreettinen työsuunnitelma arvioinnin tilaajaa, omaa työskentelyä ja muita arvioinnista kiinnostuneita varten. Arvioinnin suunnitteluun kannattaa varata riittävästi aikaa ja resursseja. Erillisen arviointisuunnitelman laatiminen ei ole välttämätöntä, mutta se auttaa jäsentämään prosessia ja siitä voi tarkastaa sovitut arviointitoimenpiteet. Samalla saadaan tuotua tehdyt valinnat näkyviksi. Arviointisuunnitelmaa tehdessään arvioinnin tekijä kytkee kaikki tarkoituksenmukaiset intressiryhmät mukaan arviointiprosessiin. Tällöin arvioinnin tekijä ratkaisee myös keskeiset arviointiaineiston keräämistä koskevat strategiset kysymykset: kenen mielipiteistä ollaan kiinnostuneita ja millaisia dokumenttiaineistoja tarvitaan. (Virtanen 2007, 144.) Kun suunnitelma tiedonkeruun menetelmineen on kertaalleen mietitty huolella, siitä on hyötyä useammaksi vuodeksi. Suunnitelmaa on hyvä päivittää aika ajoin, etenkin jos toiminnassa tapahtuu muutoksia. Suunnitelman ei tarvitse välttämättä olla monikymmensivuinen dokumentti, se voi olla yhtä hyvin esimerkiksi arvioinnin vuosikello lisättynä joillain huomioilla tehdyistä ratkaisuksista. (Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 16.) Tekemäni Kennelliiton nuorisotoiminnan arvioinnin suunnitelmapohja ja vuosikello löytyvät tyhjinä pohjina liitteestä 2.

Kennelliiton
Nuoret

TOIMINNAN ARVIOINTISUUNNITELMA:

MITÄ ARVIOIDAAN?

Mikä on arvioinnin kohde (yksittäinen toiminto, koko toiminta, toiminnan osa)

Arvioinnin kohteena on Kennelliiton järjestämä nuorisotoiminta kokonaisuudessaan

MIKSI ARVIOIDAAN?

Mitä arvioinnilla halutaan saavuttaa? esim. toiminnan kehittäminen, vaikuttavuuden arviointi tms.

Arvioinnin avulla halutaan löytää nuorisotoiminnalle ajankohtaisia kehittämiskohteita

KUKA ARVIOI?

kuka toteuttaa arvioinnin? toimikunta, hallitus, jaosto, työryhmä, yksittäinen henkilö?

Arviointiprosessin suunnittelee ja toteuttaa nuorisokoordinaattori Laura Jousi osana yhteisöpedagogi (YAMK) opinnäytetyötään.

MITEN ARVIOINTI TOTEUTETAAN?

miten arviointi toteutetaan? esim. itsearviointi, vertaisarviointi, osallistava arviointi

Arviointi toteutetaan käyttämällä sidosryhmiä osallistavia menetelmiä. Laura Jousi rakentaa kuvan nuorisotoiminnan nykytilasta, suunnittelee aineistonkeruutapahtumat, kerää ja koostaa arviointiaineistot ja tekee niistä yhteenvedon sekä nostaa esiin tärkeimmät kehittämiskohteet.

MITÄ TAUSTATIETOA TARVITAAN?

Mitä taustatietoa arvioinnin tueksi tarvitaan? esim. tarvitaanko tietoa nuorilta, osallistujilta tms.

Arvioinnin tueksi tarvitaan aineistoa tärkeimmiltä sidosryhmiltä. Tärkeät sidosryhmät ovat kennelpiirien nuorisokoordinaattorit, nuorisotoimikunta sekä koiratoiminnasta kiinnostuneet nuoret.

MILLÄ KEINON Tietoa kerätään?
Esim. kyselyt, palautekyselyt, haastattelut, tilastot
Toiminnan tueksi kerätään tilastoja jäsenmääristä sekä toimintojen osallistujamääristä. Lisäksi tietoa kerätään kolmella eri menetelmällä. Nuorisokoordinaattoreille järjestetään työpaja, nuorille toteutetaan kyselytutkimus ja tämän jälkeen nuorisotoimikunnalle järjestetään itsearviointityöpaja
KUKA HOITAA KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT?
kuka hoitaa työpajojen vetäjät, tilat, fasilitetit, kyselyjen luomisen, raportin kirjaamisen jne.
Kaikki käytännön järjestelyt hoitaa nuorisokoordinaattori Laura Jousi.
MITEN ARVIOINTI RAPORTOIDAAN JA MITEN SITÄ HYÖDYNNETÄÄN?
Kuka kirjoittaa/dokumentoi arvioinnin ja miten sitä hyödynnetään.
Laura Jousi tekee kaikista aineistonkeruutapahtumista omat koosteet. Tämän lisäksi kokonaisuus kirjataan auki hänen opinnäytetyöhönsä. Opinnäytetyön sisältö on suoraan hyödynnettävissä toiminnan kehittämisen tueksi.

Kuvio 3: Kennelliiton nuorisotoiminnan arvioinnin suunnitelmapohja täytettynä.

3.2 Nuorisokoordinaattoreiden työpaja

Kennelpiirin nuorisokoordinaattorit ovat oman kennelpiirinsä esittämiä, Kennelliiton nuorisotoimikunnan nimeämiä luottamushenkilöitä. Nuorisokoordinaattoreilla on tärkeä rooli Kennelliiton alueellisessa nuorisotoiminnassa. Nuorisokoordinaattorin tehtäviin kuuluu oman alueen koiraharrastusmahdollisuuksien kartoittaminen ja niistä tiedottaminen, toiminnan järjestäminen, oman alueen messujen ja vastaavien tapahtumien kartoittaminen ja niihin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan, oman luottamustehtävän tunnetuksi tekeminen ja verkostoituminen, Kennelliiton nuorisokoordinaattoreille järjestämiin koulutuksiin osallistuminen, sekä toimintasuunnitelman ja -kertomuksen toimittaminen Kennelliittoon. (Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunta 2020.)

Päätin kerätä nuorisokoordinaattoreilta laadullista arviointiaineistoa työpajan avulla. Nuorisokoordinaattoreille järjestetään kaksi koulutusviikonloppua vuodessa. Yhdistin arviointityöpajan osaksi syksyn 2019 koulutusviikonloppua. Työpajan vetäjäksi pyysin ulkopuolisen fasilitaattorin. Tähän ratkaisuun päädyin siksi, etten halunnut omilla mielipiteilläni vaikuttaa työskentelyn lopputulokseen. Nuorisokoordinaattorit olivat minulle tuttuja ja koin, että jos olisin itse vetänyt työpajan, olisin saattanut tahtomat-tanikin johdattaa tuloksia sellaiseen suuntaan mihin itse olisin toivonut. Ulkopuolista, täysin toimintaamme tuntematonta fasilitaattoria käyttämällä halusin varmistaa tulosten pysymisen mahdollisimman autenttisina. Omana roolinani oli työpajan aikana tarkkailla keskustelua ja kirjata sitä ylös.

Koulutusviikonloppu järjestettiin 16-17.11.2019 ja sen järjestelyt kuuluivat työtehtäviini. Viikonloppuun kutsuin kaikki Kennelliiton 17 nuorisokoordinaattoria, joista viikonloppuun osallistui kuusi. Koulutusviikonloppu järjestettiin Scandic Aviacongressissa Vantaalla. Viikonlopun tarkoituksena oli kirkastaa nuorisokoordinaattoreiden tehtäväkuvaa ja selkeyttää sitä, miten he haluavat kehittää toimintaansa ja mitä toiminnan kehittäminen vaatii. Samalla kerättiin aineistoa nuorisotoiminnan arviointia varten. Viikonlopun aluksi kävimme läpi nuorisokoordinaattorien kuulumisia ja tutustuimme toisiimme. Tämän jälkeen aloitimme työpajatyöskentelyn. Yhden työpajan kesto oli 3 tuntia ja näitä työpajoja oli viikonlopun aikana kaksi. Toinen pidettiin lauantaina iltapäivällä ja toinen sunnuntaina aamupäivällä. Työpajojen jälkeen keskityimme vielä yleisluontoiseen nuorisokoordinaattorien perehdyttämiseen (esim. matkalaskujen teko jne.)

3.3 Kyselytutkimus

Kennelliiton nuorisotoiminta on valtakunnallista toimintaa, joka on suunnattu kaikille koiratoiminnasta kiinnostuneille nuorille. Pidin tärkeänä, että toiminnan arviointia varten kartoitetaan myös toimintaan osallistuvien tai mukaan haluavien nuorten mielipiteitä. Erityisesti tarkoituksena oli kartoittaa sitä, millaista toimintaa nuoret toivoivat järjestettävän. Koska Kennelliiton nuorisojäseniä on noin 2400 ja toimintaan osallistuneitakin noin 200 valikoin toteutustavaksi kyselytutkimuksen, jonka avulla sain kerättyä määrällistä aineistoa.

Kyselytutkimuksen valmistelu alkoi kyselylomakkeen tekemisellä. Kyselylomakkeen suunnittelu täytyy tehdä huolellisesti, sillä sen jälkeen, kun vastaaja täyttää lomakkeen, on siihen enää myöhäistä tehdä muutoksia. Kyselytutkimuksissa koko tutkimuksen onnistuminen riippuu mitä suurimmassa määrin lomakkeesta. Ratkaisevaa on kysyä sisällöllisesti oikeita kysymyksiä tilastollisesti mielekkäällä tavalla. (Vehkalahti 2014, 20.)

Rakensin kyselylomakkeen Surveypalin avulla. Surveypal on verkkopalvelu, joka on tarkoitettu kyselyiden ja selvitysten tekemiseen. Kyselylinkistä tein avoimen kaikille vastaajille. Linkistä tehtiin avoin, sillä halusin kohdentaa kyselyn kaikille koiratoiminnasta kiinnostuneille nuorille, myös niille, jotka eivät vielä ole Kennelliiton jäseniä. Koska linkistä tehtiin avoin, oli tärkeää kerätä vastaajilta tarpeeksi yksityiskohtaiset taustatiedot, jotta vastauksia käsitellessä pystytään muodostamaan selkeä kuva vastaajien profiilista.

Muut kysymykset muodostin Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointiin valitsemieni arviointikysymysten pohjalta. Ennen kyselyn julkaisua pyysin sekä nuorisotoimikuntaa että nuorisokoordinaattoreita testaamaan kyselyn. Muokkasin kyselyn lopulliseen muotoonsa saamani palautteen pohjalta. Toteutin kyselytutkimuksen joulukuussa 2019 – tammikuussa 2020.

Kysely rakentui kuudesta taustakysymyksestä, yhdeksästä varsinaisesta kysymyksestä ja lopussa oli avoin kenttä terveisille. Taustakysymyksillä kerättiin tietoa vastaajan sukupuolesta, iästä, minkä kennelpiirin alueella vastaaja asuu, onko hän jäsen, onko hän osallistunut toimintaan viimeisen kahden vuoden aikana ja missä roolissa toimintaan on osallistuttu (esim. osallistuja, ohjaaja). Varsinaisten kysymysten teemat käsittelivät Kennelliiton nykyistä nuorisotoimintaa sekä sitä millaista toimintaa, missä ja milloin nuoret toivoisivat järjestettävän ja millaisessa roolissa (esim. osallistuja, ohjaaja) he haluaisivat osallistua toimintaan. Monivalintavaihtoehtojen lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastauksiaan sanallisesti. Kyselylomake on liitteessä 4.

Kysely oli avoinna 7.12.2019-9.1.2020. Suurin osa vastauksista saatiin Kennelliiton Nuorten ständillä Koiramessuilla 7.-8.12.2019, jossa kyselyyn pystyi vastaamaan joko omalla puhelimella tai ständillä olevalla tabletilla. Kyselylinkkiä jaettiin myös Kennel-

liiton Nuorten Instagram -tilillä, jolla oli tuolloin noin 1000 seuraajaa. Jakamalla linkkiä sosiaalisessa mediassa haluttiin antaa vastausmahdollisuus myös niille nuorille, jotka eivät osallistuneet Koiramessuille.

3.4 Nuorisotoimikunnan itsearviointi

Viimeisenä aineistonkeruutapahtumana järjestin itsearviointityöpajan Kennelliiton nuorisotoimikunnalle. Itsearviointityöpaja toteutettiin nuorisotoimikunnan kehittämispäivässä 19.1.2020 Scandic Aviacongressissa Vantaalla ja siihen osallistui koko kuusihenkinen nuorisotoimikunta. Itsearvioinnin tukena käytettiin kennelpiirien nuorisokoordinaattoreiden työpajasta sekä nuorten kyselytutkimuksella keräämääni ja analysoimaani aineistoa ja arviointi toteutettiin hyödyntämällä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAn luomaan Ruutu -itsearviointimallia.

Itsearviointityöpajan vetäjäksi kutsuin ulkopuolisen fasilitaattorin. Ulkopuolisen fasilitaattorin käyttämiseen päädyin samoista syistä kuin nuorisokoordinaattoreiden työpajan kohdalla. Ensinnäkään en halunnut omilla mielipiteilläni vaikuttaa työskentelyn lopputulokseen ja toisekseen koin tärkeäksi pystyä keskittymään keskustelun ylös kirjaamiseen ja seuraamiseen. Kirjasin koko työpajojen ajan ylös keskusteluista esiin nousevia asioita ja hyödynsin huomioitani tulosten analysoinnissa.

Kehittämispäivän aluksi kerrottiin päivän kulusta ja toimintatavoista sekä esiteltiin päivän fasilitaattori. Tämän jälkeen osallistujat esittäytyivät ja kertoivat hieman itses-
tään ja linkittymisestään toimintaan. Arviointi aloitettiin toiminnan perustehtävän pohtimisella. Käytiin läpi sekä Kennelliiton yleistä että nuorisotoiminnan strategiaa sekä viimeisintä toimintasuunnitelmaa. Osallistujien näkemyksiä koottiin fläppipape-
reille ja yhdessä keskustellen nostettiin esiin tärkeimpiä aihealueita sekä listattiin tä-
mänhetkiset olemassa olevat toiminnot.

Seuraavaksi käytiin läpi sekä nuorisokoordinaattoreilta että nuorilta kerätyt aineistot ja niistä esiin nousseet tulokset. Tämän jälkeen listattiin tämänhetkiset avaintoimin-
not, joiden avulla yhdistys toteuttaa perustehtävänsä. Osallistujia myös pyydettiin lis-
taamaan sellaisia tehtäviä, joita ei tehdä, mutta joita pitäisi toteuttaa, jotta perusteh-
tävä toteutuu. Sitten osallistujat saivat äänestää tärkeimpiä toimintoja.

Kun avaintoiminnot oli listattu ja tärkeimmät oli valittu, keskusteltiin kehittämisideoista. Tätä keskustelua kirjattiin ylös. Keskustelusta kirjattiin ylös tärkeimmät toiminnot, joita halutaan jatkaa ja mitä uusia halutaan ottaa heti käyttöön sekä mitä jätetään hautumaan ja huomioidaan esimerkiksi strategian suunnittelussa. Lopuksi päivä vedettiin yhteen ja päivän aikana nostetut kehityskohteet kirjattiin STEAn Ruutu-itsearviointimallin mukaiseen taulukkoon.

Kirjasin itsearviointityöpajan pohjalta lyhyen arviointiraportin. Raportti luotiin erityisesti ohjaamaan toiminnan suunnittelua. Sitä hyödynnettiin vuoden 2021 toimintasuunnitelman teossa ja siihen palataan muun muassa strategiakauden 2022–2026 suunnitelmaa tehtäessä.

4 ARVIOINTIAINEISTON ANALYYSI

Opinnäytetyöni aineisto koostuu sekä laadullisesta että määrällisestä aineistosta. Perusanalyysimenetelmänäni käytin sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysiä voidaan pitää paitsi yksittäisenä metodina myös väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikonaisuuksiin. Vaikka sisällönanalyysiä käytetäänkin usein laadullisessa tutkimuksessa, se ei kuitenkaan ole pelkästään laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmä. Sisällönanalyysin historia määrällisessä tutkimuksessa alkaa jo 1900-luvun alusta. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Analysoin kaikkien kolmen aineistonkeruutapahtumani aineiston kahteen eri kertaan. Ensin analysoin aineistot yksittäin käyttäen aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Tuomen & Sarajärven (2018) mukaan Miles & Hubermann (1994) kuvaavat aineistolähtöisen laadullisen aineiston analyysin karkeasti kolmivaiheiseksi prosessiksi. Ensimmäisessä vaiheessa aineisto redusoidaan eli pelkistetään, toisessa vaiheessa aineisto klusteroidaan eli ryhmitellään ja kolmannessa vaiheessa tapahtuu abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. Aineiston laadullinen käsittely perustuu siis loogiseen päättelyyn ja tulkintaan, jossa aineisto hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Olen kirjannut aineistolähtöiset analyysit omiin lukuihinsa aineistonkeruutapahtuman mukaan.

Koko arviointiaineiston analyysin johtopäätöksiä tehdessäni yhdistin kaikki kertaalleen analysoidut aineistot yhteen ja analysoin ne vielä uudelleen käyttäen teoreettista

sisällönanalyysiä. Teoreettisessa sisällönanalyysissä aineistosta muodostetaan erilaisia luokituksia tai kategorioita. Tässä vaiheessa aineistosta voidaan poimia ne asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon, sekä jättää siihen kuulumattomat asiat analyysirungon ulkopuolelle. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Ensimmäisten yksittäisten analyysieni pohjalta olin nostanut kaikista aineistoista esiin yhdenvertaisuuteen liittyviä käsitteitä, joista muodostin analyysirungon. Tämän jälkeen poimin aineistosta systemaattisesti analyysirungon mukaisia, yhdenvertaisuuden teemaan liittyviä asioita.

4.1 Nuorisokoordinaattoreiden työpaja

Nuorisokoordinaattoreiden viikonlopusta kerätty aineisto muodostui työpajojen pohjalta. Pääasiallinen aineisto kerättiin fläppipapereille. Tämän lisäksi kirjasin koko työpajojen ajan ylös keskusteluista esiin nousevia asioita. Työpajan jälkeen koostin muistiinpanoni ja fläppipapereille kerätyt asiat yhteen Word -dokumenttiin sellaisenaan kuin ne olivat. Tämän jälkeen tarkastelin aineistoa useaan otteeseen ja järjestelin sitä tiiviimpään ja selkeämpään muotoon. Tämän analysointimenetelmän tarkoituksena oli lisätä aineiston informaatioarvoa. Analyysillä loin aineistoon selkeyttä, jotta pystyin tekemään aineistosta selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Nuorisokoordinaattoreiden työpajasta nousi vahvasti esiin toiminnan alueelliset erot. Joidenkin kennelpiirien alueilla toiminnan järjestämiseksi on saatavilla valtavasti resursseja. Näissä kennelpiireissä on nuorisokoordinaattoreiden lisäksi aktiivisesti toimivat nuorisajaostot ja kennelpiirit panostavat toimintaan taloudellisesti. Toisissa kennelpiireissä ei taas ole ollenkaan jaostoa ja taloudellista tukea toiminnan järjestämiseksi on vaikea saada. Nuorisokoordinaattorin rooli on näissä kennelpiireissä hyvin yksinäinen. Nuorisokoordinaattorit toivovat, että keskustuimisto tekee osaltaan työtä sen eteen, että he tulevat tunnetuiksi kennelpiireissä.

Nuorisokoordinaattoreille on tärkeää, että heidän toiminnalleen asetetaan selkeät raamit. Vaikka nuorisokoordinaattoreiden työnkuvaa on pyöritelty siitä saakka, kun nuorisovastaavajärjestelmä on perustettu, on nuorisokoordinaattorin toimenkuva edelleen osalle epäselvä. Sen lisäksi että työnkuva on epäselvä itse nuorisokoordinaattoreille, niin se on epäselvä myös kennelpiireille. Osalla nuorisokoordinaattoreista on

tunne, etteivät he saa Kennelliiton toimistolta tarvitsemaansa tukea toimintaansa. Toimiston tulee olla helposti lähestyttävä, jotta nuorisokoordinaattorin on helppo ottaa yhteyttä mieltä askarruttavissa asioissa.

Nuorisokoordinaattorit pitävät erittäin tärkeänä sitä, että heille tuotetaan reilusti laadukasta materiaalia ja ohjeita, joita he voivat hyödyntää työskentelyssään. Laadukkaat materiaalit ja ohjeet ovat nuorisokoordinaattoreille kohdennettuja, tarkoituksenmukaisia ja helposti hyödynnettäviä. Materiaalia ja ohjeita suunniteltaessa ja toteutettaessa on tärkeää huomioida niiden saavutettavuus. On tärkeää panostaa niin materiaalin sisältöön, luettavuuteen kuin visuaaliseen ilmeeseenkin. Tällä hetkellä tarvetta on esimerkiksi valmiille viestintämateriaaleille (mm. erilaisia mainospohjia, markkinointimateriaalia, some-ohjeita) Tämän lisäksi nuorisokoordinaattorit toivovat ohjeita muun muassa matalan kynnyksen toiminnan järjestämiseksi, vuosikellon ja budjetin tekemiseksi sekä konkreettisia välineitä ja materiaaleja esimerkiksi messuilla tai kouluvierailuilla hyödynnettäväksi.

Materiaalien ja ohjeiden lisäksi työpajoista nousi esiin tarve koulutukselle. Keskustoit-
miston tulee tuottaa nuorisokoordinaattoreille laadukasta koulutusta eri teemoihin liittyen. Koulutuksien avulla nuorisokoordinaattorit on myös helppo pitää ajan tasalla Kennelliiton ajankohtaisista teemoista ja toimintatavoista. Laadukas koulutus on hyvin suunniteltua ja ammattitaitoisesti vedettyä. Tällä hetkellä pinnalla oleva teema on muun muassa viestintäosaaminen. Koulutuksia suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon nuorisokoordinaattoreiden koulutustarpeet ja suunnitella koulutuksista ajankohtaisia näihin tarpeisiin nähden. On myös tärkeää huomioida se, että nuorisokoordinaattorit asuvat ympäri Suomea. Koulutukset järjestetään aina fyysisinä tapahtumina ja osalla nuorisokoordinaattoreista kuluu runsaasti aikaa matkustamiseen. Koulutuksiin osallistuminen vaatii välillä palkattoman vapaapäivän ottamista omasta työstä. Osa nuorisokoordinaattoreista toivoo, että koulutuksia järjestettäisiin myös muualla kuin pääkaupunkiseudulla.

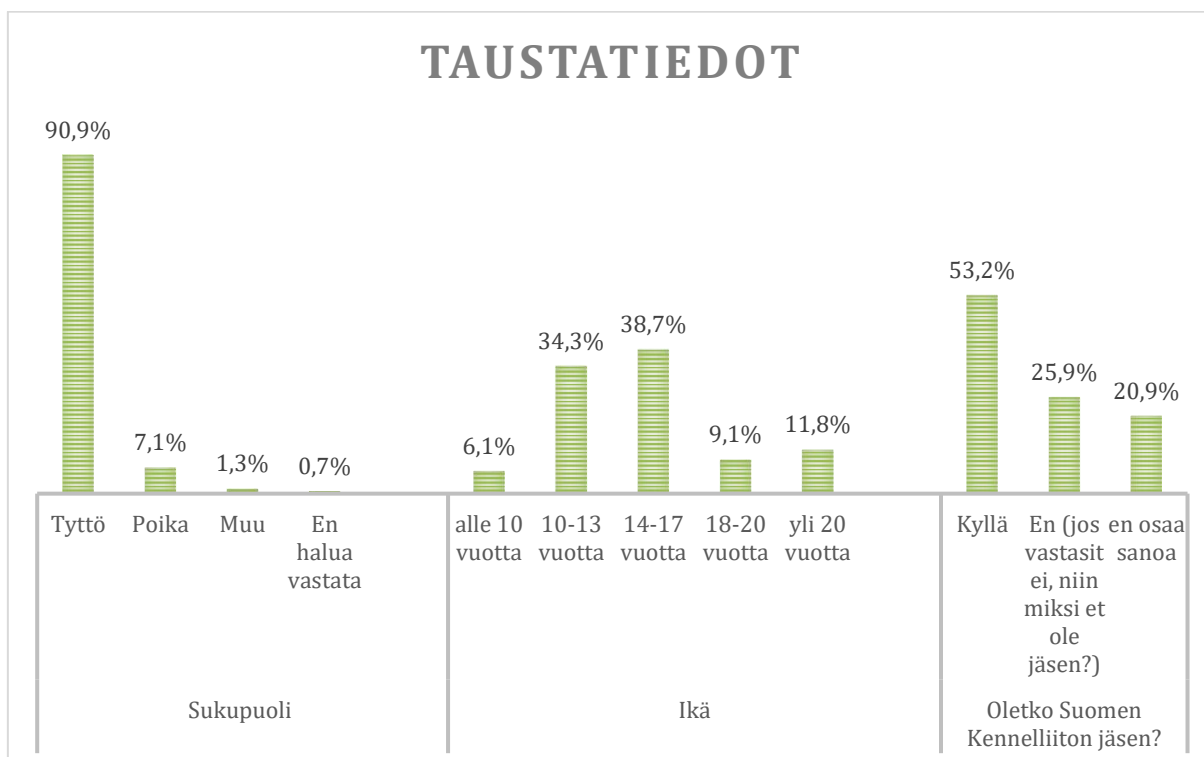
Kokonaisuudessaan nuorisokoordinaattoreiden työpajan materiaaleista nousi esiin seuraavat teemat: yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet, yhteiset ohjeet ja materiaalit, saavutettavuus, osallistumisen helppous/vaikeus, tasa-arvo ja koulutus.

4.2 Kyselytutkimus

Kennelliiton nuorisotoiminnan kyselytutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa sitä, millaista toimintaa nuoret toivovat järjestettävän. Kyselyyn saatiin yhteensä 297 vastausta. Kyselyn tuloksiin tulee suhtautua kriittisesti eikä vastausprosenttia ei ole mahdollista määrittää, sillä kyselyn linkki oli avoin. Avoimesti jaetulla kyselylinkillä ei ole mahdollista saada edustavaa otosta, vaan kyselyyn vastaajista muodostui sattumanvarainen näyte, jota voidaan kutsua tässä tapauksessa myös itse valikoituvaksi näytteeksi. Näyte on muodostunut, kun linkki on ollut avoinna tiettyä ajankohtana ja sitä on markkinoitu tietylle joukolle, tässä tapauksessa koiratoiminnasta kiinnostuneille ihmisille. Verkossa tehtävillä kyselyillä voidaan saada kasaan laajakin aineisto, mutta aineiston koko ei sinänsä oikeuta siitä tehtäviin johtopäätöksiin. Ilman aitoa otantaasetelmaa johtopäätösten yleistäminen on tutkijan asiantuntemuksen varassa. Tämän kyselyn kohdalla voidaan kuitenkin todeta kyselyn tavoittaneen hyvin toivotun kohderyhmän, eli koiratoiminnasta kiinnostuneet nuoret. Lisää tukea johtopäätöksille voidaan saada esimerkiksi toistamalla tutkimus ja kenties kohdentamalla se tarkemmin. (Vehkalahti 2014, 45.)

Kyselytutkimus on yleensä määrällistä tutkimusta, jossa sovelletaan tilastollisia menetelmiä. Vaikka yleensä kyselyaineistot koostuvat pääosin mitatuista luvuista ja numeroista, niin tässä kyselyssä sanallisesti annettu aineisto nousi analyysiä tehtäessä erittäin arvokkaaksi tietolähteeksi. (Vehkalahti 2014, 13.) Aloitin aineiston käsittelyn selkeyttämällä kaaviot Excelillä. Tilastoja tarkastelemalla sain yleiskäsityksen muun muassa vastaajien profilista. Sanallisia vastauksia oli valtava määrä. Sanalliset vastaukset analysoin kysymys kerrallaan laadullista aineistolähtöistä sisällönanalyysiä käyttäen. Ryhmittelin samantyyppiset vastaukset omiin ryhmiinsä ja nostin esiin selkeimmät esille nousevat teemat. Kyselyn tarkemmat tulokset ja ryhmitellyt vastaukset löytyvät liitteestä 5.

Lopuksi toimin Tuomen & Sarajärven (2018) esittelemän Miles & Hubermannin (1994) aineistolähtöisen laadullisen aineiston analyysin kolmivaiheisen prosessin mukaan. Kokosin kaikki sanalliset vastaukset yhteen, pelkistin niitä ja ryhmittelin uudelleen. Tämän jälkeen tarkastelin, millaisia käsitteitä aineistosta kokonaisuudessaan nousi esiin.

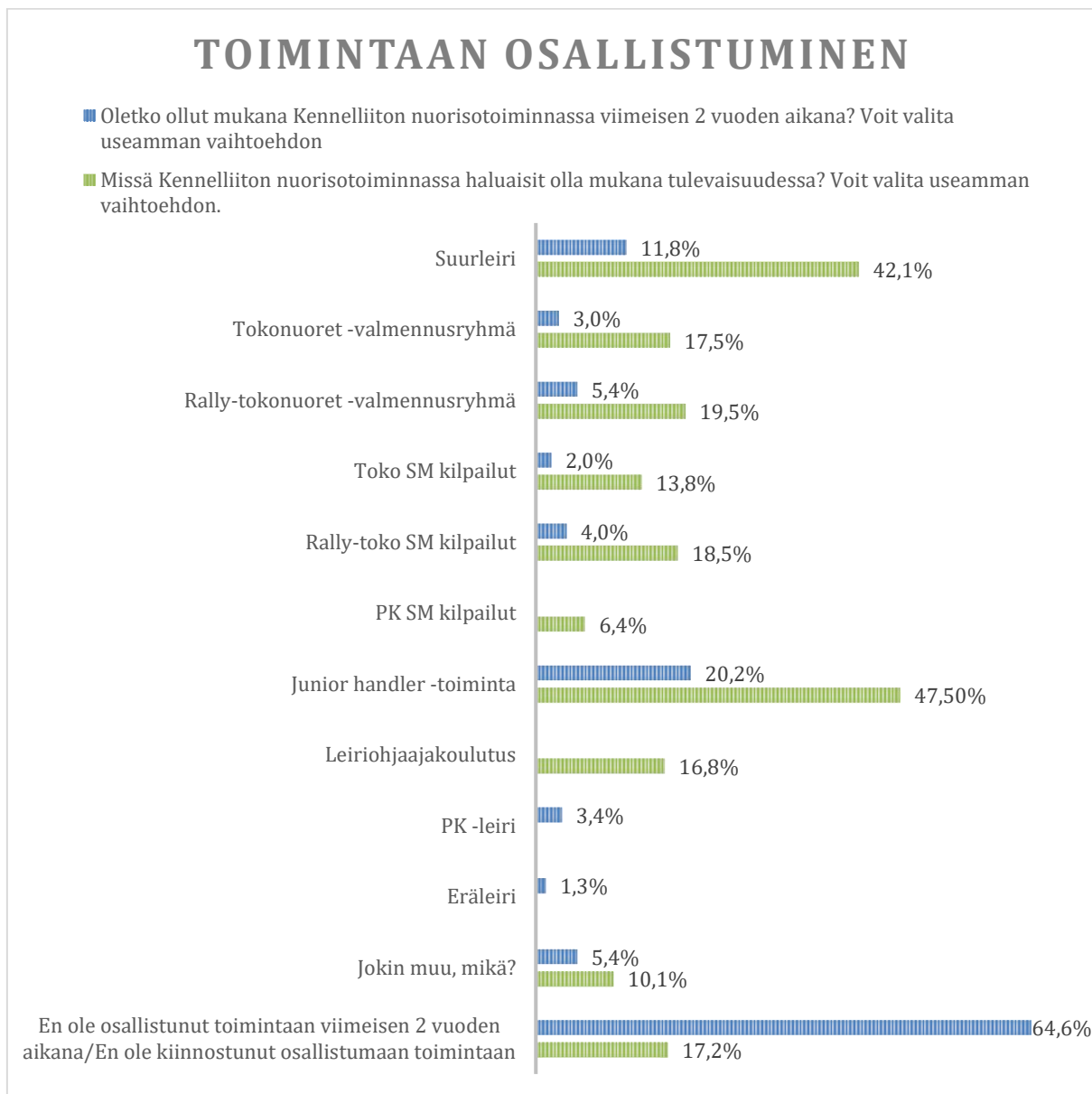

Kuvio 4: Kennelliiton nuorisotoiminnan kyselyyn vastanneiden taustatiedot.

Kyselyyn vastanneista 90,9 prosenttia oli tyttöjä. 73 prosenttia vastanneista oli 10–17-vuotiaita. Tällä tiedolla voidaan piirtää vastaajan profiili, 10–17-vuotias koiratoiminnasta kiinnostunut tyttö. Kennelliiton nuorisotoiminnan kohderyhmänä ovat 10–17-vuotiaat nuoret. Voidaan siis todeta, että kysely tavoitti hyvin kohderyhmän, vaikka se olikin avoinna kaikille nuorisotoiminnan kehittämisestä kiinnostuneille.

Kennelliiton toiminta jakautuu 19 Kennelpiirin alueelle. Kyselyyn vastattiin 17 eri Kennelpiirin alueelta. Eniten vastaajia (46,7 %) oli pääkaupunkiseudulta. Tämä selittyy sillä, että suurin osa vastauksista saatiin joulukuussa Helsingissä järjestetyillä Koiramessuilla. On tärkeää huomata, että Koiramessuille osallistuminen osoittaa jo selkeää kiinnostusta ja motivaatiota koiratoimintaa kohtaan. Myös Kennelliiton nuorten Instagram tilin seuraaminen osoittaa jo olemassa olevaa kiinnostusta toimintaa kohtaan. Tästä syystä ei siis voida sanoa, että vastaajajoukko olisi edustava otos kaikista koiratoiminnasta kiinnostuneista nuorista.

Vastaajista 53,2 prosenttia oli Kennelliiton jäseniä 25,9 prosenttia ei ollut jäseniä ja 20,9 prosenttia vastaajista ei tiennyt onko jäsen vai ei.

Kuvio 5: Vertailu Kennelliiton nuorisotoiminnan kyselyyn vastanneiden toimintaan osallistumisesta ja osallistumishalukkuudesta.

Kyselyyn vastanneista eniten osallistujia oli ollut Suurleirillä ja Junior handler toiminnassa. 64,6 prosenttia vastaajista ei ollut osallistunut Kennelliiton nuorten järjestämään toimintaan viimeisen kahden vuoden aikana. Perusteluita osallistumattomuudelle olivat muun muassa se, ettei vastaaja ollut tietoinen toiminnasta, ei ollut päässyt osallistumaan tai toiminnot olivat liian kaukana tai kalliita. Koirattomuus oli myös yksi syy osallistumattomuudelle. Vain 17,2 prosenttia vastaajista ilmoitti, ettei olisi tulevaisuudessakaan halukas osallistumaan toimintaan. Voidaan siis päätellä, että halukuutta osallistumiseen on.

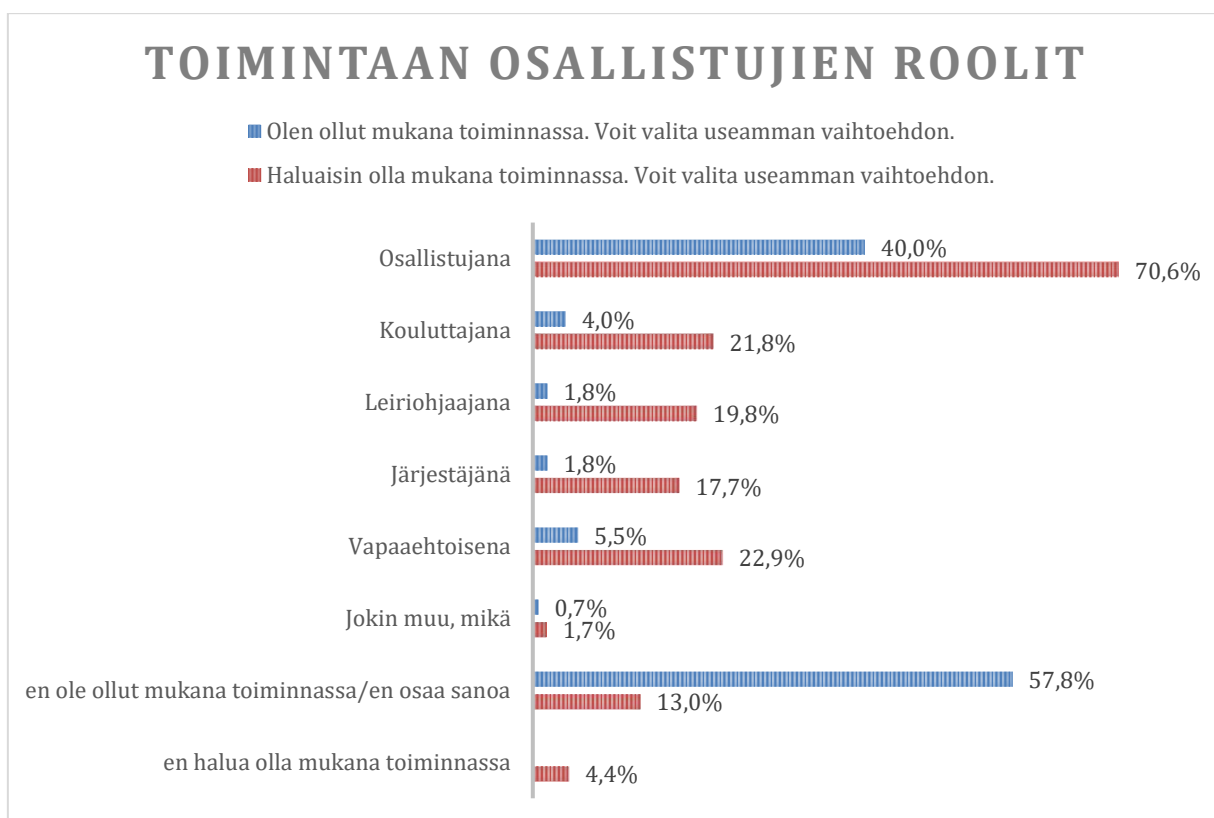
“En ole ollut tietoinen toiminnasta”

“Kaikki tapahtumat ovat yleensä aika kaukana ja en ole vielä niin hyvällä tasolla, että voisin osallistua esim. kisoihin”

“Täällä päin ei ole järjestetty mitään kivaa, suurleiri olisi ollut kiva mutta en juuri silloin päässyt sinne”

“Sain vasta koiran Olisin halunnut mutta liian kalliita mun budjetille ja liian kaukana ja sinne huonot kulkuyhteydet julkisilla enkä saanut kyytiä.”

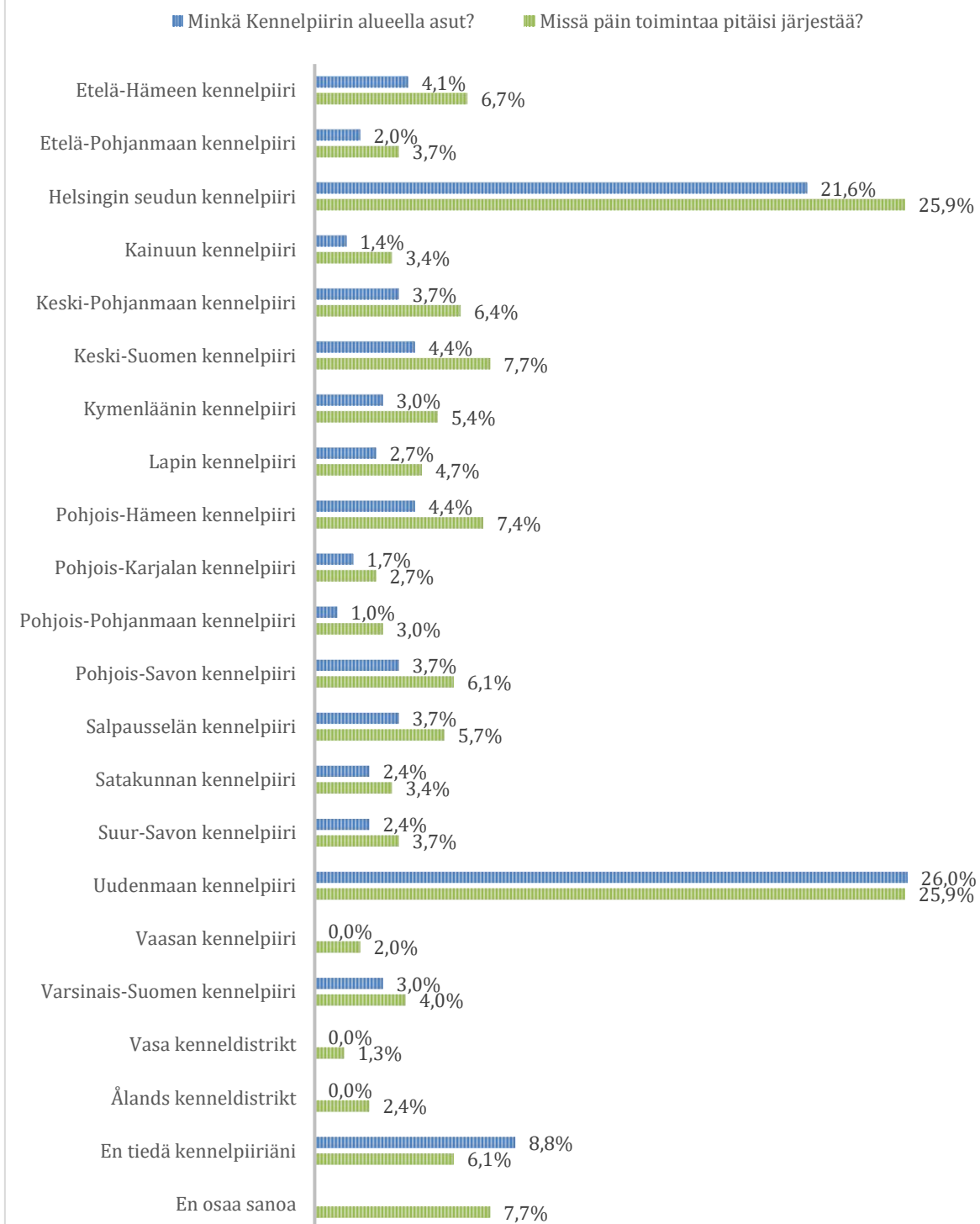
“Minulla ei ole koiraa, eikä hirveästi koirattomille ole tapahtumia”

Kuvio 6: Vertailu Kennelliiton nuorisotoiminnan kyselyyn vastanneiden toimintaan osallistumisen rooleista ja siitä missä roolissa he haluaisivat osallistua toimintaan

Toimintaan osallistumisen roolia kysyttäessä voidaan nähdä, että pääasiallisesti vastaajat olivat osallistuneet tai haluaisivat osallistua toimintaan osallistujan roolissa. On kuitenkin merkittävää huomata, että vaikka esimerkiksi vapaaehtoisena toimintaan osallistujien määrä oli vain 5,5 prosenttia niin 22,9 prosenttia haluaisi osallistua toimintaan vapaaehtoisen roolissa. Tästä voidaan päätellä, että vastaajilla on halu kokeilla erilaisia osallistumisrooleja. Ainoastaan 4,4 prosenttia kysymykseen vastaajista ilmoittaa, ettei ole kiinnostunut osallistumaan toimintaan missään roolissa.

MISSÄ TOIMINTAA TULISI JÄRJESTÄÄ

Kuvio 7: Vertailu siitä minkä kennelpiirien alueilla Kennelliiton nuorisotoiminnan kyselyyn vastanneet asuvat ja millä alueilla he toivoisivat, että toimintaa järjestetään.

Kun kysyttiin missä päin toimintaa tulisi järjestää, niin vastaukset jakautuivat hyvin samalla tavalla kuin se, mistä vastaajat olivat. 51,8 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että toimintaa tulisi järjestää pääkaupunkiseudulla (Helsingin ja Uudenmaan kennelpiirit) ja loput vastauksista jakautuivat tasaisesti jokaisen Kennelpiirin alueille. Tästä voidaan päätellä, että toimintaa toivotaan järjestettävän samalla alueella missä nuoret asuvat.

Avoimista vastauksista kävi ilmi, että pitkät välimatkat ovat useille vastaajista este toimintaan osallistumiselle. Matkustaminen tapahtumiin on sekä hankalaa että kallista. Avoimissa vastauksissa toivottiin, että toimintaa olisi enemmän ympäri Suomea.

“Tiedän kyllä kennelpiirit, mutta toimintaa olisi kiva olla tasaisesti ympäri Suomen, niin kaikilla nuorilla olisi mahdollisuus osallistua omalla alueellaan. Kaikki eivät saa kyytejä tai julkiset ei kulje riittävän helposti kauemmas. Tai sitten ei esim. rahallisesti tai muuten ole mahdollisuutta lähteä kauemmas harrastamaan.”

“Mahdollisimman monipuolisesti ympäri Suomea”

“Kaikkialla”

Vuoden 2019 Kennelliiton Nuorten järjestämiä toimintoja tarkasteltaessa on selvää, että pääasiassa kaikki toiminta järjestetään pääkaupunkiseudulla. Ainoastaan Suurleiri järjestettiin muualla. Jotta tapahtumista saadaan helpommin tavoitettavia, tulisi niitä järjestää tasaisemmin ympäri Suomea.

Avoimista vastauksista kävi ilmi myös se, että vastaajat eivät ole tietoisia tapahtumista. Kennelliiton Nuorten tapahtumista tiedotetaan sosiaalisessa mediassa, Kennelliiton internetsivuilla sekä Koiramme -lehdessä. Jos näitä ei seuraa, niin tieto tapahtumista ei tavoita. Näitä kanavia seuraavat varmasti useimmiten jo mukana toiminnassa olevat nuoret ja olisikin tarpeellista miettiä miten tiedottamisella tavoitetaan ne nuoret, jotka eivät ole mukana toiminnassa.

Kaiken kaikkiaan kyselytutkimuksen tuloksista nousi esiin runsaasti yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja. Näitä teemoja ovat muun muassa alueellinen yhdenvertaisuus, tiedottaminen, saavutettavuus, osallistumisen hinta, ja toiminnan monipuolisuus.

4.3 Nuorisotoimikunnan itsearviointi

Nuorisotoimikunnan itsearviointipäivän tukena käytettiin edellisissä luvuissa esittelemiäni kennelpiirien nuorisokoordinaattoreiden työpajassa sekä nuorten kyselytutkimuksella keräämääni ja analysoimaani aineistoa. Nuorisotoimikunnan itsearviointi suoritettiin tammikuussa 2020, jolloin vuoden 2021 toimintasuunnitelman valmistelu aloitettiin. Arviointiin osallistui koko kuusihenkinen nuorisotoimikunta. Kehittämispäivässä kerättiin myös materiaalia uuden strategiakauden 2022–2026 valmistelua varten. Itsearviointiin nousseet asiat kirjattiin STEAn Ruutu -itsearviointimatriisiin. Matriisiin kerätyt asiat ovat arviointiryhmän yksimielisesti esiin nostamia.

Itsearviointipäivän aineistosta nousi esiin se, että Kennelliiton Nuorten itse järjestettyihin yksittäisiin leireihin/tapahtumiin (esim. viikonloppuleirit) käytetään paljon työaikaa ja resursseja, mutta niillä tavoitetaan verrattain vähän nuoria. Toiminnan järjestäminen mahdollistaa nuorille laadukkaaseen koiratoimintaan osallistumisen, mutta osallistumismahdollisuus on tällä hetkellä hyvin rajatulla määrällä nuoria. Vaikka toiminta ei ole missään nimessä turhaa, niin Kennelliiton Nuorten toimintaa tulisi luoda enemmän alueellista toimintaa tukevaksi ja toimintaa tulisi järjestää enemmän yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Jotta toiminnasta saadaan paremmin jäsenistöä palvelevaa niin jatkossa on tärkeää painottaa eri toimijoiden kouluttamista ja materiaalien tuottamista siten, että keskus-toimisto ei itse järjestä niin paljon tapahtumia, vaan luo pohjia ja malleja, joiden pohjalta alueelliset toimijat voivat itse järjestää toimintaa. Tällaisia materiaaleja ovat esimerkiksi erilaisten prosessikuvausten luominen, erilaisten materiaalien ja toimintamallien tuottaminen, erilaisten ohjeiden tuottaminen (esim. leirin järjestäjän -opas), Kouluttajien koulutus -konseptin luominen sekä nuorten koiratoimintaa järjestävien kouluttaminen. Kun keskitetään resursseja enemmän alueellisten toimijoiden tukemiseen, niin toiminnan vaikuttavuutta ja tavoitavuutta saadaan lisättyä merkittävästi. Kennelliiton nuorisotoiminnan laatu ja laajuus on pitkälti riippuvainen vapaaehtoisten aikuisten rekrytoinnin ja sitouttamisen onnistumisesta.

Ruutu -itsearviointimallin arviointimatriisi:

1) Minkä painoarvoa tulee jatkossa vähentää? Itse järjestettyihin yksittäisiin leireihin/tapahtumiin (esim. viikonloppuleirit) menee paljon työaikaa ja käytetään paljon resursseja ja niillä tavoitetaan verrattain vähän nuoria	2) Minkä painoarvoa tulee jatkossa vahvistaa? Jatkossa tulee painottaa eri toimijoiden kouluttamista ja materiaalien tuottamista siten, että keskustoimisto ei itse järjestäisi näitä tapahtumia vaan luo pohjia ja malleja, joiden pohjalta alueelliset toimijat voivat itse järjestää toimintaa.
3) Mikä on toiminnassamme turhaa, mistä voimme jatkossa kenties luopua? Toiminta ei varsinaisesti ole turhaa, mutta toimintaa tulisi luoda enemmän alueellista toimintaa tukevaksi ja toimintaa tulisi järjestää enemmän yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	4) Mitä toiminnastamme puuttuu, mitä uutta meidän tulisi luoda? Erilaisten prosessikuvausten luominen, erilaisten materiaalien ja toimintamallien tuottaminen, erilaisten ohjeiden tuottaminen (esim. leirin järjestäjän -opas), Kouluttajien koulutus -konseptin luominen. Nuorten koiratoimintaa järjestävien kouluttaminen.
5) Mitä tuloksia ja vaikutuksia toiminnalla on saatu aikaiseksi? Toiminnan järjestäminen mahdollistaa nuorille laadukkaaseen koiratoimintaan osallistumisen. Osallistumismahdollisuus on tällä hetkellä aika pienellä porukalla	
6) Ketkä tai mitkä tahot hyötyvät toiminnasta, ja miten? Kun keskitetään resursseja enemmän alueellisten toimijoiden tukemiseen niin toiminnan vaikuttavuutta saadaan lisättyä merkittävästi.	
Kehittämiskohteet: Seuraavalle tarkastelukaudelle kehittämiskohteiksi nostetaan: Nuorisokoordinaattoreiden toimintaa tukevan materiaalin tuottaminen ja heidän kouluttamisensa. Leiritoiminnan tuki: luodaan leirin järjestäjän opas. Piirien kanssa tehtävä yhteistyö: otetaan yhteyttä piireihin ja kartoitetaan heidän erityistarpeitaan.	

Kuvio 8: Kennelliiton nuorisotoimikunnan itsearviointipäivässä täytetty STEAn Ruutu -itsearviointimallin mukainen arviointimatriisi.

Kokonaisuudessaan itsearviointipäivän aineistosta nousee esiin seuraavat teemat: alueellinen yhdenvertaisuus, toiminnan saavutettavuus, osallistumisen helppous/vaikeus, ohjeet ja materiaalit, osallistumisen hinta, toiminnan monipuolisuus ja vapaaehtoistoiminnan tarkeys.

4.4 Johtopäätökset

Kennelliiton nuorisotoimintaa on arvioitu aiemminkin. Jo vuoden 2011–2012 nuorisotoiminnan kehittämisraportista käy ilmi, että nuorisojäsenten määrän väheneminen

on nähty isona uhkana. Valitettavaa on, että tämä uhka on käynyt toteen. Uhkana Kennelliiton nuorisotoiminnalle on nähty tuolloin myös toiminnan kaupallistuminen, vapaaehtoistoiminnan väheneminen ja se, että uusia toimijoita on vaikea saada mukaan. Itse en näe toiminnan kaupallistumista tai vapaaehtoistoiminnan vähenemistä suurena uhkana. Vaikka koiratoiminta onkin tänä päivänä kaupallistunut, niin kyselytutkimukseni perusteella vastaajat ovat edelleen kiinnostuneita osallistumaan Kennelliiton järjestämään toimintaan niin osallistujina kuin vapaaehtoisinakin.

Kennelliiton nuorisotoiminnan laatu ja etenkin laajuus on pitkälti riippuvaista vapaaehtoisten aikuisten rekrytoinnin ja sitouttamisen onnistumisesta. Vapaaehtoistyö tulee varmasti aina näyttelemään merkittävää roolia kennelyhteisön nuorisotoiminnassa. Vapaaehtoisten toimijoiden kouluttamiseen ja palkitsemiseen tulee kiinnittää huomiota. Kouluttamalla kennelyhteisön nuorisotoimijoita, kehitetään toiminnan laatua ja valtakunnallista kattavuutta.

Aineistoni perusteella Kennelliiton toimintaa pidetään laadukkaana, mutta vaikeasti tavoitettavana. Vuoden 2011–2012 projektissa Kennelliiton nuorisotoiminnan vahvuuksina nähtiin muun muassa suuren taustaorganisaation tuki, kentän laajuus, taloudelliset resurssit, hyvä verkosto, henkilöstöresurssit ja osaamisen monipuolisuus. Kaikki nämä asiat ovat edelleen olemassa. Heikkouksina nähtiin verkostoitumisen heikko hyödyntäminen, koulutuksen puute toimijoille, alueellinen eriarvoisuus ja kattavan toiminnan puuttuminen. Suorittamastani arvioinnin perusteella voidaan todeta, että nämä samat heikkoudet ovat edelleen olemassa.

Haasteena arviointia tehdessäni nousi esiin toiminnoissa tavoitettujen nuorten määrän todentaminen, sillä toiminnalta puuttui kokonaan yhtenäinen tilastointimalli. Tilastoja oli kerätty tipoittain toimintakertomuksiin, mutta tavoitettujen nuorten määriä oli vaikea löytää selkeästi yhdestä paikasta. Tilastojen kerääminen vaati välillä aika-moista salapoliisityötä ja vapaaehtoisten toimijoiden järjestämän toiminnan tilastot jäivät selkeästi puutteellisiksi. Tästä syystä nostin yhdeksi Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämiskohteeksi **tilastoinnin**. Loin tilastoinnin avuksi yhtenäisen tilastointipohjan, joka löytyy liitteestä 3. Tilastointipohja on luotu siten, että kaikki Kennelliiton nuorisotoimintaa järjestävät sidosryhmät voivat täyttää sen helposti internetsi-

vuilla. Tavoitteena on saada tilastot helpommin kerättyä ja täten myös toiminta paremmin näkyväksi. Tilastointi liitetään osaksi nuorisokoordinaattoreiden toimenkuvaa.

Tilastoinnin lisäksi kehittämiskohteeksi nousi **alueellisen toiminnan kehittäminen**. Alueellisen toiminnan lisäämisellä saadaan lisättyä merkittävästi tavoitettujen nuorten määrää. Jotta alueellista toimintaa voidaan lähteä edistämään, se vaatii yhteisiä linjoja ja ohjeistuksia sekä seurantaa. Tarkoituksenmukaista olisi rakentaa laadukas, hyvin suunniteltu ja organisoitu, valtakunnallisesti kattava nuorisotoiminnan malli. Nuorisojäsenten arvostusta kasvattamalla ja nuorisojäsenyyden hyötyjä lisäämällä voidaan jäsenyydestä itsestään saada nuoria kiinnostavampaa.

Kennelliiton alueellinen toiminta jakautuu 19 kennelpiirin alueelle. Jokaisella kennelpiirillä on omat toimintatapansa. Toisissa kennelpiireissä nuorisotoimintaan panostetaan, toisissa toimintaa ei ole ollenkaan. Kehitystyö vaatii syvällistä perehtymistä jokaisen kennelpiirin erityistarpeisiin. Alueellisen toiminnan kehittäminen on mielestäni yksi tärkeimmistä Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämiskohteista. Kokonaisuudesta olisi kuitenkin tullut liian laaja tämän opinnäytetyön puitteissa toteutettavaksi ja siksi en lähtenyt kehittämään sitä. Ehdotukseni on, että alueellisen toiminnan kehittämiseksi perustetaan oma hanke. Tämä opinnäytetyö toimii hyvänä pohjatyönä alueellisen toiminnan kehittämisen aloittamiseksi.

Ensimmäisten yksittäisten arviointianalyysieni pohjalta nostin kaikista aineistoista esiin tärkeitä käsitteitä, jotka lähes kaikki yhdistyivät yhdenvertaisuuden teeman alle. Yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja olivat muun muassa yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet, saavutettavuus, osallistumisen helppous/vaikeus (esteettömyys), tasa-arvo, alueellinen yhdenvertaisuus, tiedottaminen ja osallistumisen hinta. Teoreettisen sisällönanalyysin keinoin pystyin vahvistamaan sen, että yhdenvertaisuuden teemat nousivat tosiaankin vahvasti esiin kaikista arviointiaineistoista. Yhdenvertaisuuden teemat nousivat esiin etenkin alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Kennelliiton nuorisotoimintaa järjestetään pääasiallisesti pääkaupunkiseudulla ja tämä aiheuttaa sen, että osallistuminen toimintoihin on hankalaa muille kuin pääkaupunkiseudulla asuville nuorille. Osallistuminen toimintoihin vaatii matkustamista ja rahaa.

Aineistostani nousseista kehittämiskohteista valitsin opinnäytetyöni puitteissa toteutettavaksi kehittämiskohteeksi Kennelliiton nuorisotoiminnan **yhdenvertaisuuden**. Konkreettiseksi kehittämistoimenpiteeksi valitsin **tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman luomisen**.

5 OSA 2: YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA KEHITTÄMISTYÖN TUOTOKSENA

Tässä opinnäytetyöni toisessa vaiheessa toteutan edellisissä luvuissa kuvatun arviointiprosessin jälkeen valitsemani konkreettisen kehittämistoimenpiteen eli Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman (liite 1) luomisen.

Yhdenvertaisuus on keskeinen yhteiskunnan toimintaa ohjaava arvo, joka nousee esiin myös sekä Kennelliiton että Kennelliiton nuorisotoiminnan strategioista. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan viranomaisilla, julkista hallintotehtävää hoitavilla yksityisillä toimijoilla, koulutuksen järjestäjillä ja työnantajilla on velvollisuus toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta. Heidän tulee laatia suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi omassa toiminnassaan sekä arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista. Lain mukaan yhdenvertaisuussuunnitelma tulee luoda, jos organisaatiossa työskentelee yli 30 henkilöä. Yhdenvertaisuussuunnitelma voidaan kuitenkin luoda myös pienemmille yhteisöille tai toiminnalle.

Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on tarjota selkeät tavat toteuttaa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Kennelliiton Nuorten toiminnassa. Tavoitteena on edistää avointa, turvallista ja motivoivaa ilmapiiriä henkilöstölle, vapaaehtoisille, jäsenille ja tapahtumiin osallistuville nuorille sekä madaltaa kynnystä kaikille lähteä mukaan toimintaan. Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tehtävänä on määritellä, miten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen Kennelliiton Nuorten toiminnassa varmistetaan sekä miten Kennelliiton Nuoret tukee jäseniään varmistamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista omassa koiraharrastustoiminnassaan.

Yhdenvertaisuussuunnittelun tueksi on luotu useita erilaisia valmiita oppaita. Oppaita löytyy kootusti esimerkiksi Oikeusministeriön internetsivulta. Itse hyödynsin yhden-

vertaisuussuunnitelman tekemisessä oppaiden lisäksi myös muiden toimijoiden yhdenvertaisuussuunnitelmia. Vertasin suunnitelmia toisiinsa ja poimin niistä Kennelliiton Nuorten toiminnalle sopivimpia asioita suunnitelman pohjaksi. Hyödyntämäni oppaat ja suunnitelmat olivat:

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry, 2018: Suomen Kennelliiton tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2018–2020 (päivitetty 27.6.2018)

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, 2018: Partion tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Allianssi ry: Allianssin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Suomen uimaliitto 2017: Yhdenvertaisuus tapahtumissa -tarkistuslista

Sisäasiainministeriö 2010: Yhdenvertaisuussuunnittelun opas

Sisäasiainministeriö 2011: Kop kop -pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille

European Youth Parliament Finland – EYP Finland ry: Yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2018

Osallistaminen on erittäin tärkeää yhdenvertaisuussuunnitelmaa luodessa. Yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi onkin hyvä perustaa erillinen työryhmä. Kennelliiton nuorisotoiminnan yhdenvertaisuussuunnitelman tekemiseksi kokosin työryhmän nuorisotoimikunnan jäsenistä. Nuorisotoimikuntaan kuuluu kuusi vapaaehtoista luottamushenkilöä ja sen tehtävänä on vastata Kennelliiton nuorisotoiminnasta ja sen kehittamisestä. Toimin itse työryhmän sekä työskentelyn vetäjänä. Ensimmäiseksi työryhmä kävi läpi, miksi suunnitelma tehdään, mitä hyötyä suunnitelmasta on ja miten se liittyy organisaation toimintaan. Tämän lisäksi tarkistettiin, että kaikki oleelliset tahtot ovat mukana ryhmän kokoonpanossa ja mietittiin millaiset resurssit ryhmällä on käytettävissä muun muassa työajan ja henkilöstön suhteen. (Oikeusministeriö 2020c.)

Varsinaisen suunnitelman laatiminen käynnistyi yhdenvertaisuuden arvioinnilla. Yhdenvertaisuuden arvioinnissa organisaation toimintaa ja toimintaympäristöä tarkasteltiin yhdenvertaisuuden näkökulmasta. (Oikeusministeriö 2020b.) Kennelliiton Nuorten yhdenvertaisuuden arvioinnin kiinnitin osaksi laajempaa toiminnan arviointia. Toiminnan lisäksi arvioimme siis sitä, miten yhdenvertaisuus toteutuu eri toimin-

noissa vai toteutuuko se. Koska nuorisotoiminnalla ei ole ollut aiemmin yhdenvertaisuussuunnitelmaa, niin mahdollisuutta vertailevaan arviointiin ei ollut. Tästä syystä arviointi perustui työryhmän omiin kokemuksiin ja tarkasteluun.

”Yhdenvertaisuuden arvioimisen tarkoituksena on tunnistaa syrjintää ja löytää keinoja, joiden avulla toiminnan yhdenvertaisuutta voidaan parantaa. Arvioinnin pohjalta viranomaisen, koulutuksen järjestäjän tai työnantajan on mahdollista toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä syrjinnän ehkäisemiseksi, siihen puuttumiseksi ja eri ryhmien yhdenvertaisuuden edistämiseksi.” (Oikeusministeriö 2020b.) Kirjasimme arviointitilanteessa toiminto kerrallaan ylös niitä asioita, miten yhdenvertaisuus jo toteutuu ja myös huomioita siitä, miten yhdenvertaisuus voitaisiin huomioida näissä toiminnoissa vielä paremmin. Tämän jälkeen aloimme ideoida uusia toimintoja ja myös tässä otimme yhdenvertaisuuden huomioon yhtenä asiana.

Yhdenvertaisuuden arvioinnissa on hyvä käyttää apuna tausta-aineistoja. Kennelliiton nuorisotoiminnan yhdenvertaisuuden arvioinnissa käytimme apuna saatavilla olevia tilastoja, sekä luvuissa 3 ja 4 esittelemiäni nuorilta joulukuussa 2019 kerättyä kyselyaineistoa ja kennelpiirien nuorisokoordinaattoreiden työpajassa kerättyä materiaalia. ”Yhdenvertaisuuden arviointi voi perustua myös muihin erilaisiin tiedonkeruun menetelmiin ja lähteisiin: toimintaympäristöä ja asiakaskuntaa kuvaaviin tilastoihin ja aineistoihin, henkilöstöä koskeviin tilastoihin ja aineistoihin, toiminnan laatua kuvaaviin indikaattoreihin ja muihin tulosohtausaineistoihin, asiakaspalautteisiin, toimintaa koskeviin kanteluihin, henkilöstölle ja asiakkaille suunnattuihin yhdenvertaisuuskyselyihin, eri ryhmien konsultaatioon tai muihin erillisselvityksiin, kuten esteettömyyskartoitukset, säädösvalmistelun seuranta jne.” (Oikeusministeriö 2020f).

Itse yhdenvertaisuussuunnitelmaan kootaan konkreettisia toimenpiteitä tilannekartoituksessa esiin nousseiden asioiden kehittämiseksi. Kennelliiton Nuorten yhdenvertaisuussuunnitelmassa pidättäytyttiin suhteellisen yksinkertaisissa ja helposti huomioon otettavissa asioissa. Tähän ensimmäiseen suunnitelmaan haluttiin saada mukaan mahdollisimman helposti ja matalalla kynnyksellä toteutettavia asioita, jotka kaikkien toimijoiden olisi helppo toteuttaa.

Kennelliiton nuorisotoiminnan visioksi vuodelle 2021 muodostui seuraava:

Kennelliiton Nuorten toiminnassa jokainen saa harrastaa ja tehdä vapaaehtoistyötä kokematta häirintää tai syrjintää. Jotta edellä mainittu visio toteutuu, tulee jokaisen

osata ja tarvittaessa uskaltaa puuttua havaitsemaansa syrjintään ja epäasialliseen käytökseen sekä tunnistaa itsessään olevat ennakkoluulot ja piiloasenteet ja antaa niiden olla vaikuttamatta omaan toimintaansa. Kennelliiton Nuorten vapaaehtoistehtävissä olevat henkilöt osaavat tunnistaa oman toiminnanalanensa yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät kysymykset sekä asettaa tavoitteet niiden edistämiseksi. Tavoitteen saavuttamiseksi yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät asiat tuodaan esiin jäsenille tarkoitetuissa koulutuksissa.

”Toimenpiteitä kehitettäessä on tärkeää määritellä mihin toimenpiteellä pyritään, kenen vastuulla se on ja miten se rahoitetaan, millä aikataululla se toteutetaan ja miten toimenpiteen vaikutuksia arvioidaan (mahdollisimman konkreettiset seuranta-indikaattorit)” (Oikeusministeriö 2020c). Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan nostimme neljä eri pääkohtaa toimenpiteineen.

1. Osaaminen ja uskaltaminen kohdata erilaisia ryhmiä, sekä toimia erilaisten ihmisten kanssa.

Toimiva ryhmä luo eri jäsentensä näköisen, turvallisen tilan. Ryhmään kuulumisen ja sitä kautta tulleet hyväksymisen kokemukset ovat tärkeitä. Yhteisöllisyys tarvitsee toimintakulttuurin, jossa suositaan vuorovaikutteisuutta, neuvottelua ja joka sallii erilaisuuden.

toimet: Koulutuksissa ja tapahtumissa otetaan huomioon yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät asiat. Korostetaan kaikessa toiminnassa sitä, että jokainen saa olla oma itsensä ja kaikkien tulee kohdata ja kohdella toisiaan kunnioittavasti. Erilaisuus sallitaan. Ennakkoluulojen tai piiloasenteiden ei saa antaa vaikuttaa omaan toimintaan.

2. Alueellinen yhdenvertaisuus

Alueellisella yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki voivat osallistua toimintaan yhdenvertaisina riippumatta asuinpaikasta tai välimatkoista tapahtumiin.

toimet: Lisätään etäosallistumisen mahdollisuuksia esimerkiksi kokouksiin ja koulutuksiin. Pyritään järjestämään leirejä ja koulutuksia muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla. Kiinnitetään huomiota tapahtumien alkamis- ja loppumisaikoihin, jotta osallistuminen olisi helpompaa pitkistä matka-ajoista huolimatta.

3. Taloustilanne ja osallistumisen hinta

Kaikilla on mahdollisuus osallistua toimintaan riippumatta koulutuksesta tai sosio-economisesta taustasta, kuten varallisuudesta tai perhetaustasta.

toimet: Tapahtumien osallistumismaksut pyritään pitämään matalina, jotta kaikilla on mahdollisuus osallistua varallisuudesta riippumatta. Vapaaehtoisten työntekijöiden matka-, majoitus- sekä ruokailukulut katetaan.

4. Esteettömyys toiminnassa

Esteettömyyteen kuuluu sekä fyysinen että sosiaalinen esteettömyys. Fyysinen esteettömyys tarkoittaa mahdollisuutta olla mukana toisten kanssa erilaisissa toimintaympäristöissä, joissa on mahdollista hyödyntää henkilökohtaisia apuvälineitä, ympäristön ominaisuuksia ja toisen ihmisen apua. Sosiaalinen esteettömyys tarkoittaa kaikille avointa, syrjimätöntä, mukaan ottavaa ja turvallista ilmapiiriä, jossa jokainen voi olla oma itsensä. Asenteet vaikuttavat merkittävästi sosiaalisen esteettömyyden toteutumiseen. Esteettömyys on yksi tärkeimpiä edellytyksiä yhdenvertaisuuden toteutumiseksi.

toimet: Kennelliiton nuorten toiminnassa pyritään huomaan kannustava ja avoin ilmapiiri, jossa jokainen voi tuntea kuuluvansa joukkoon. Tilaisuuksissa toivotetaan kaikki tervetulleiksi ja luodaan ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaa esittää omat mielipiteensä ja olla oma itsensä. Toiminta pyritään tekemään mahdollisimman sosiaalisesti esteettömäksi kielitaidosta riippumatta. Kaikkien osallistujien erilaiset persoonallisuustyypit ovat kaikki yhtä arvokkaita. Ihmisten moninaisuus otetaan huomioon niin tapahtumien ilmoittautumisessa kuin järjestämisessä. Tapahtumien tiloja valittaessa pyritään ottamaan huomioon fyysinen esteettömyys. Tapahtumien ilmoittautumislomakkeisiin lisätään kohta, jossa osallistuja voi ilmoittaa yksilöllisistä esteettömyystarpeistaan. Rohkaistaan jäsenistöä ja tapahtumien osallistujia tuomaan aktiivisesti esiin toiminnassa esiintyviä esteettömyyden ongelmakohtia.

Edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttamisen tueksi loin vielä toiminnan tarkistuslistan, joka on helppo ja konkreettinen työkalu yhdenvertaisuuden toteutumisen varmistamiselle ja seurannalle. Tarkistuslistalle kokosin kaikki ne asiat, jotka työryhmässä todettiin toiminnan kannalta tärkeiksi. Tarkistuslistan tavoitteena on auttaa tapahtumien järjestäjiä huomioimaan yhdenvertaisuuteen liittyviä asioita.

Kennelliiton Nuoret	
YHDENVERTAISUUS TARKISTUSLISTA:	
SUUNNITELMAT	
Pyritäänkö asenneilmapäiriin, joka on avoin erilaisuudelle ja vähemmistöjen huomioimiselle?	
Onko tapahtumalla/toiminnalla nimetty vastuhenkilö tasa-arvo asioihin liittyen?	
VIESTINTÄ	
Ovatko käytetyt viestintäkanavat helposti saavutettavia?	
Viestitäänkö monipuolisesti erilaisilla tavoilla ja kanavilla?	
Tuodaanko viestinnässä aktiivisesti esiin, että jokainen on tervetullut ja syrjintää ei sallita?	
Onko kuvallinen viestintä yhdenvertaista?	
SOSIAALINEN SAAVUTETTAVUUS	
Onko asiakaspalvelu ystävällistä ja yhdenvertaista?	
Onko varauduttu käyttämään eri kieliä ja erilaisia kommunikaatiotapoja (esim. paperille kirjoittaminen)?	
TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS	
Onko tapahtuma hinnoiteltu siten, että siihen voi osallistua sosioekonomisesta taustasta riippumatta?	
Pääsevätkö avustajat/tulkit mukaan maksutta?	

YMPÄRISTÖN ESTEETTÖMYYS	
Voiko tapahtumaan saapua monin eri tavoin? (esim. julkisella liikenteellä, henkilöautolla, polkupyörällä)?	
Ovatko tapahtuma-alueen ja -tilojen kulkureitit esteettömiä?	
Onko osallistujille ja henkilökunnalle tarjolla esteettömiä ja sukupuolineutraaleja wc-, pukutumis- ja peseytymistiloja?	
Huomioidaanko erityisruokavaliot?	

Kuvio 9: Kennelliiton Nuorten yhdenvertaisuussuunnitelman toiminnan tarkastuslista.

Kun yhdenvertaisuussuunnitelma on valmis, se käsitellään, muokataan ja hyväksytään lopulliseen muotoonsa organisaation normaalissa päätöksentekomenettelyssä (Oikeusministeriö 2020c). Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin nuorisotoimikunnan kokouksessa 2.4.2020 ja sen jälkeen se lähetettiin tiedoksi Kennelliiton hallitukselle.

Hyvä yhdenvertaisuussuunnitelma on aina määräaikainen ja sitä tulee arvioida ja päivittää vaikuttavuuden parantamiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden vaikutuksia tulee seurata niin yhdenvertaisuustilanteen kuin suunnitelman toteutumisen osalta. Yhdenvertaisuussuunnitelmaa voi seurata joko olemassa oleva tai seurantaa varten erikseen perustettava ryhmä. ”Seurannan muotoja ovat esimerkiksi: laadunvarmistusmenetelmät, muut indikaattorit ja vaikutusten arviointimenetelmät, seurantakyselyt ja muut palautemekanismit.” (Sisäasiainministeriö 2010.) Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päätettiin seurata vuosittain nuorisotoimikunnan johdolla siten, että ensimmäinen arviointi tehdään tammikuussa 2021. Arvioitaessa yhdenvertaisuuden toteutumista, indikaattoreina käytetään muun muassa tarkistuslistassa mainittuja asioita. Lisäksi seurataan sitä, miten tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioiden kouluttamista on toteutettu ja miten yhdenvertaisuussuunnitelma on jalkautettu kentälle. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään seuraavan kerran vuoden 2021 loppuun mennessä. Päivittäminen perustuu seurannassa ja arvioinnissa esiin nousseisiin asioihin.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni sai alkunsa työnantajani esittämästä toiveesta kehittää Kennelliiton nuorisotoimintaa. Tällainen kehittämistoiveen ilmoille heittäminen on varmastikin hyvin tyypillistä monessakin työpaikassa ja kehittämistoiminta on nykypäivänä keskeisessä osassa työelämää. Opinnäytetyöni pysäytti minut miettimään toiminnan kehittämisen syvempää tarkoitusta. Kehittämistyön muuttuessa tutkimukselliseksi, jouduin todella tarkastelemaan sitä, mitä varten organisaatioiden toimintaa täytyy ylipäänsä kehittää, miten kehittämistoiminnassa voidaan lähteä liikkeelle ja miten siinä kannattaa edetä.

Hyvin pian toiminnan kehittämiseen perehtyessäni törmäsin arvioinnin käsitteeseen. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveys ry:n erityisasiantuntijat Mervi Aalto-Kallio ja Niina Haake (2014, 8) toteavat, että toiminnan kehittämisestä tulee perustellumpaa, kun pulmakohdat on saatu esiin arvioinnin avulla. Arviointi kirkastaa työn merkitystä ja auttaa tekemään työn tulokset näkyviksi. (Aalto-Kallio & Haake 2014, 7.) Myös osallisuuden käsite nousi esiin hyvin nopeasti tausta-aineistoa kerätessäni. Kun ihmiset pääsevät kertomaan mielipiteensä jo toiminnan arviointivaiheessa, niin he ovat motivoituneempia kehittämään toimintaa (Kaila 2014, 105; Henriksson, Linnolahti & Harju 2015, 6–7).

Yhteisöllinen kehittäminen on tapa luoda yhteisöllisyyden kulttuuria, jossa yhdessä tekeminen ja yhdessä kehittäminen on luonnollinen tapa toimia sen sijaan että toimintaa kehitettäisiin yhteisön ulkopuolella ja oletettaisiin että se otetaan käyttöön. Yhteisöllinen kehittäminen auttaa jalkauttamaan kehittämistoimenpiteitä. On paljon helpompaa omaksua uutta, kun on ollut mukana jo kehittämisvaiheessa. Yhteisöllisen kehittämisen haittapuolena voi olla esimerkiksi se, että yhteisöissä joillain ihmisillä on enemmän sanavaltaa vaikkapa asemansa puolesta. Kehittämisprosessi tuleekin suunnitella hyvin ja sitä suunnitellessa tulee ottaa tarkasti huomioon, että tapa toimia on avoin, demokraattinen ja siinä fasilitoidaan mielipiteet ja kehittämis ehdotukset tasapuolisesti kaikilta osallistujilta. (Hautio 2020.)

Opinnäytetyöni tuotti tilaajalle sekä kehittämissuosituksia että konkreettisia tuotoksia. Kehittämissuosituksinani opinnäytetyössäni nousi esiin Kennelliiton nuorisotoiminnan tilastoinnin ja alueellisen toiminnan kehittäminen. Kehittämistyöni konkreet-

minen kehittämistoimenpide, eli yhdenvertaisuus, nousi esiin vasta kehittämistoiminnan edetessä. Tämä johtui siitä, että suoritin toiminnan osallistavan arvioinnin ennen kuin valitsin varsinaisen toiminnan kehittämiskohteen. Kaikkia kolmea nostamaani kehittämiskohdetta olisi varmastikin ollut mahdollista kehittää opinnäytetyöni puitteissa. Valitsin yhdenvertaisuuden siitä syystä, että siihen liittyvät teemat nousivat mielestäni selkeimmin esiin aineistoa analysoidessani.

Opinnäytetyöni tuloksia voidaan pitää luotettavina. Luotettavuus on tieteellisen tiedon keskeinen tunnusmerkki. Työni luotettavuutta arvioitaessa esiin nousee kaksi teemaa. Arvioinnin luotettavuus sekä varsinaisen kehittämistoiminnan luotettavuus.

Arvioinnin luotettavuutta pohtiessa on tärkeää pitää mielessä, ettei arviointi voi koskaan olla neutraalia sanan varsinaisessa merkityksessä (Virtanen 2007, 192). Itse toteutetun arvioinnin luotettavuutta pohtiessa tulee myös pohtia arviointitiedon luonnetta. Itsearviointi tuottaa erilaista tietoa kuin ulkopuolisen tekemä arviointi. Olisi karkea virhe ajatella, että täysin riippumaton arviointi olisi aina lähtökohtaisesti luotettavaa ja vuorovaikutuksellinen arviointi epäluotettavaa. Tärkeintä on, että arvioinnin tekijä on tehnyt arvioinnin kaikkien mahdollisten metodisääntöjen mukaan, analysoinut tietoa loogisesti ja sovittanut ne analyttisesti yhteen. (Virtanen 2007, 194.) Nämä kaikki kriteerit toteutuivat toteuttamassani arviointiprosessissa.

Kysymys kehittämistoiminnan luotettavuudesta kohdistuu tutkimusmenetelmiin, tutkimusprosessiin ja tutkimustuloksiin. Kehittämistoiminnassa ei riitä, että sen yhteydessä syntyvä tieto on todenmukaista. Tiedon tulee olla myös hyödyllistä. Kehittämistoiminnan luotettavuus tarkoittaa etenkin sitä, että tuotettu tieto on käyttökelpoista. (Toikko & Rantanen 2009, 122.)

Kun kehittämistoimintaa arvioi konkreettisten tuotosten näkökulmasta, niin tässä kehittämistoiminnassa sain aikaan Kennelliiton nuorisotoiminnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman (liite 1), joka toimii ensimmäisenä konkreettisena yhdenvertaisuusasioiden työkaluna Kennelliiton nuorisotoiminnan yhdenvertaisuusasioita huomioon otettaessa. Lisäksi tuloksena syntyivät internetsivuilla täytettävä tilastointipohja (liite 3) ja arvioinnin tueksi luomani suunnitelmapohja sekä arvioinnin vuosikello (liite 2). Kaikki nämä tuotokset ovat helposti hyödynnettäviä.

Vaikka opinnäytetyöni aikaansaannokset ovatkin näkyvillä konkreettisen yhdenvertaisuussuunnitelman ja mallipohjien muodossa, on tulosten todellinen arviointi kuitenkin todellisuudessa vasta alkamassa. Esimerkiksi yhdenvertaisuuden kehittämisen todelliset tulokset voidaan nähdä vasta kun yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja sen jalkauttamista arvioidaan ensimmäisen kerran. Yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta ja arviointi onkin mielestäni tärkein opinnäytetyöni jatkotoimenpide. Jatkossa olisi myös hyvä tehdä suunnitelmat tilastoinnin ja alueellisen toiminnan kehittämiseksi.

Muutokset, jotka Kennelliitossa tapahtuivat, liittyvät muun muassa yhdenvertaisuusasioiden tiedostamiseen ja esiin nostamiseen. Kennelliiton nuorisotoiminnan yhdenvertaisuussuunnittelutyön jälkeen Kennelliiton hallitus perusti työryhmän pohtimaan yhdenvertaisuusasioita koko Kennelliiton toiminnan kannalta ja luomaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman koko toiminnalle. Tämä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma tehdään siis koko toimintakentän, ei pelkästään työnantajanäkökulmasta. Kennelliitossa on todella paljon muutakin toimintaa kuin nuorisotoiminta ja on merkittävää, että yhdenvertaisuusasioita aletaan pohtia myös niiden kannalta. Vaikka tulosten todellinen arviointi on tässäkin tapauksessa todellisuudessa vasta alkamassa, niin koen, että tämä on merkittävä askel kohti yhdenvertaisempaa ja tasa-arvoisempaa Kennelliittoa.

6.1 Omat moninaiset roolini

Haluan tässä työn loppuvaiheessa vielä ottaa tarkasteluun oman roolini kehittämistyön eri vaiheissa. Monissa kehittämistoiminnan lähestymistavoissa (esim. osallistava toimintatutkimus) kehittäjät ovat aktiivisia toimijoita ja toimijat aktiivisia kehittäjiä (Toikko & Rantanen, 91). Kehittäjän rooli voi kuitenkin myös vaihdella. Vaikka roolini kokonaisuudessaan olikin kehittäjän, niin työn eri vaiheissa se oli muuttuva. Koen että kehittämistyön eri vaiheissa oli tärkeää aika ajoin muistuttaa itseäni siitä, millaisessa roolissa vien työtä eteenpäin. Vastuullisessa kehittämistoiminnassa kehittäjän velvollisuutena on pyrkimys luotettaviin tuloksiin sekä pyrkimys torjua virheellisiä tulkin-toja (Toikko & Rantanen 2009, 128). Tästä syystä oman roolin tiedostaminen kehittämistyön eri vaiheissa oli mielestäni erittäin tärkeää.

Arviointiprosessissa pyrin pitämään oman roolini mahdollisimman riippumattomana. Pidin tärkeänä sitä, etten vaikuta omalla toiminnallani kerättyyn aineistoon. Tästä syystä pyysin sekä nuorisokoordinaattoreiden työpajaan, että nuorisotoimikunnan it-searviointipäivään ulkopuolisen fasilitaattorin. Aineistoa analysoidessa pyrin tutkimaan aineistoja mahdollisimman objektiivisesti ja neutraalisti. Kuten Virtanen (2007, 192) toteaa, ei arviointi voi kuitenkaan koskaan olla täysin neutraalia sanan varsinaisessa merkityksessä. Vaikka pidin roolini mahdollisimman riippumattomana, niin suhteeni tilaajaan ja kohteeseen oli työni kautta kuitenkin erittäin läheinen. Riippumatonta arviointia edesauttoi se, että olin vasta aloittanut työssäni ja toiminta oli ollut minulle entuudestaan täysin tuntematonta. En siis ollut vielä muodostanut erityisen selkeää kuvaa tilaajasta tai arvioinnin kohteesta, eikä minulla ollut juurikaan minkäänlaisia ennakkoaajatuksia sille millaisia tuloksia arvioinnista voisi tai tulisi tulla.

Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa luodessa jätin taakseni objektiivisen tutkijan roolin. Roolista tuli fasilitoiva ja koordinoiva. Fasilitaattori on asiantuntija, jonka asiantuntemusta kohdeyhteisön jäsenet voivat käyttää hyväkseen (Toikko & Rantanen 2009, 91). Koordinaattorin tehtävänä on ohjata kehittämistoiminnan etenemistä ja pitää se koossa. Koordinaattori kannustaa ja motivoi osallistujia osallistumaan. Usein koordinaattorin tehtäväksi jää myös ryhmätöiden ja muun kirjallisen materiaalin työstäminen sellaiseen muotoon, että sitä voidaan hyödyntää jatkotyöskentelyissä.

Kokonaisuudessaan näin oman roolini eräänlaisena räätäli-konsulttina, jonka toiminta perustuu asiantuntemukseen. Räätäli-konsultti kerää tietoa, analysoi sitä ja tekee perusteltuja ehdotuksia päättävälle taholle. (Toikko & Rantanen 2009, 91.) Kehittämisprosessin kokonaisuuden suunnittelulla ja johtamisella pidin huolen siitä, että tutkimuksellisuus pysyi mukana koko prosessin ajan. Tärkeänä tehtävänäni oli myös mahdollistaa sidosryhmien osallisuus. Tämän toteutin avaamalla heille demokraattisen mahdollisuuden päästä mukaan suunnitteluun ja kehittämiseen. Tehtävänäni oli luoda kiireetön, positiivinen ja kaikille avoin ilmapiiri, jossa jokaisen ääni pääsi kuuluviin.

6.2 Arviointi järjestöissä

Arvioinnin kaiku ei ole aina myönteinen. Jo pelkkä arviointi käsitteenä voi tuntua epä-määräiseltä ja vaikealta. Arviointi liittyy yleisesti ottaen aina jonkin asian arvon määrittämiseen ja oman työn arvottaminen voi tuntua haastavalta. Arviointi voi kuitenkin kirkastaa työn merkitystä ja auttaa tekemään työn tulokset näkyviksi. (Aalto-Kallio & Haake 2014, 7.) Onnistunut tulosten näkyväksi tekeminen edellyttää järjestelmällistä arviointia. Vaikka arvioivasta ajattelusta onkin paikoin jo tullut osa järjestöjen arkea, niin monien kohdalla arviointitoiminnasta puuttuu edelleen systemaattisuus. (Kumpumäki 2015, 60.) Systemaattisen arviointitoiminnan esteenä voidaan yhteisöpedagogi (yamk) Tuula Kumpumäen (2015, 60) tekemän selvitystyön perusteella nähdä ainakin sitä, että arvioinnin tueksi kehitettyjen työkalujen käyttö ei ole riittävän tehokasta. Vaikka arvioinnin työkalut ja mallit voivat olla kohtuullisen hyvin järjestöissä tiedossa, niin ne eivät ole käytössä yhtä hyvin kuin mitä ne tunnetaan.

Järjestöjen toiminnan luonne voidaan myös mieltää vaikeasti arvioitavaksi. Tästä seuraa hankaluutta asettaa tavoitteeksi pieniä, konkreettisia muutoksia. Myös resurssit voivat olla arvioinnin esteenä. Järjestöissä arvioinnin nähdään usein olevan vahvasti sidoksissa käytettävissä oleviin resursseihin. Riittämättömiksi koetut resurssit estävät arviointia muodostumasta systemaattiseksi osaksi toiminnan arkea. Lisäksi ongelmana on se, että arvioinnin toivotaan tuottavan ensisijaisesti hyviä tuloksia. Kritiikkiin tai epämiellyttäväksi koettuihin tuloksiin ei välttämättä haluta pureutua, eikä esiin nouseviin mahdollisiin ongelmakohtiin osata suhtautua kehittämisen paikkana. (Kumpumäki 2015, 60–61.)

Arviointitoiminta muuttuu merkitykselliseksi silloin kun arvioinnin merkitys ymmärretään. *Merkityksellisellä arvioinnilla* Kumpumäki (2015, 63) tarkoittaa sellaista järjestön itse tekemää toimintansa arviointia, joka on systemaattinen osa järjestön arkista, jokapäiväistä toimintaa. Tällöin arvioinnin elementti on mukana toiminnan eri vaiheissa sen suunnittelusta ja toivottujen tulosten asettamisesta lähtien. Arviointi voi olla mukana järjestön resurssien mahdollistamassa laajuudessa ja se voidaan rajata monin eri tavoin riippuen siitä, millaisia arvioinnin kohteeseen ja arviointinäkökulmiin liittyviä käsitteitä käytetään (Virtanen 2007, 138). Merkityksellinen arviointi on kuitenkin jatkuvaa, ja se on sidoksissa kaikkiin muihin järjestön toiminnan mahdollistaviin osa-alueisiin (rakenteet ja resurssit, visio, strategia, perustehtävä, sidosryhmät).

Merkityksen arvioinnille antavat organisaation vision, strategian ja perustehtävän mukaan asetetut konkreettiset toivotut tulokset. (Kumpumäki 2015, 63.)

Tänä päivänä järjestöt pohtivat varmasti paljon omaa perustehtäväänsä, siihen liittyviä haasteita ja ympäristön nostattamia muutospaineita. Arvioinnilla on merkittävä rooli tässä kehittämisen kehässä. Arvioinnin kautta rakennetaan pysähtymisen paikkaa ja sen suositusten pohjalta voidaan tarkastella koko toiminnan suuntaa ja uudistaa toimintatapoja. Arviointi auttaa näkemään muutoin helposti piiloon jäävät riskit ja mahdollisuudet. On tärkeää, että järjestöt miettivät huolella, kuinka ne haluavat käyttää arviointia. On tärkeää miettiä, onko järjestössä aitoa halua kehittää ja uudistaa toimintakulttuuria, vai tehdäänkö arviointia vain esimerkiksi rahoittajan vaatimuksesta. Tutkiva, kehittävä ja innovoiva työote on parhaimmillaan jatkuvaa toiminnan rakenteiden, toimintatapojen ja rajojen arviointia. Arviointi on peili arjessa toteutuneelle tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyölle. Arvioinnissa tarvitaan rohkeutta kysyä, sanoittaa ja joskus jopa kyseenalaistaa toimintakäytäntöjä. (Gothóni 2015, 293.)

Joissain järjestöissä arvioinnin tukena hyödynnetään tarjolla olevia malleja ja työkaluja, joissain näitä malleja sovelletaan omia tarpeita vastaaviksi. Jotkut järjestöt ovat kehittäneet omia mallejaan (Kumpumäki 2015, 60–61). Arviointimallin tai menetelmän olemassaolo ei vielä tarkoita arviointia, mutta valmis malli voi kuitenkin olla avuksi esimerkiksi tulosten määrittelyssä ja niiden analysoimisessa. Se voi myös toimia koko arviointiprosessin raamina. (Kumpumäki 2015, 63.) Jotta arviointia päästään tosiasiallisesti hyödyntämään kehittämisessä, ei voida vain todeta, että arviointi on suoritettu. Silloin kehitys pysähtyy. Kehittämistoiminnassa ja arvioinnissa tarvitaan sitkeyttä kysyä asioita uudelleen ja toimeenpanon jälkeen arvioida uudelleen. Tarvitaan joustavuutta ja siiloajattelusta luopumista. Näin kehitystyön tuloksia päästään todellisuudessa jalostamaan. (Gothóni 2015, 293–294.)

Kennelliiton nuorisotoiminnalla on valtavasti mahdollisuuksia. Koiraharrastustoiminnassa on mukana satojatuhansia suomalaisia ja Kennelliiton toiminta luo edellytyksiä koiraharrastukselle ja koiraharrastuksen kehittymiselle. (Suomen Kennelliitto 2016.) Nuorisotoimintaan panostaminen on myös sijoitus koko kennelyhteisön tulevaisuuteen. Kuten kaiken järjestötoiminnan, myös Kennelliiton nuorisotoiminnan laadun ja vaikuttavuuden mittaamista varten tarvitaan *systemaattista arviointia, palautteen keräämistä ja tulosten analysointia*.

6.3 Yhdenvertaisuuden edistäminen järjestöissä

Yhdenvertaisuusasiat koskevat järjestöjä sekä työnantajana että toiminnan järjestäjänä. Järjestöihin liittyvässä lainsäädännössä yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja löytyy muun muassa nuorisolaista, liikuntalaista, yhdenvertaisuuslaista, tasa-arvolaista sekä työsopimuslaista.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan ”työnantajan velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta työpaikalla.” Tämä velvollisuus koskee kaikenkokoisten työpaikkojen työnantajia. Vähintään 30 henkilöä säännöllisesti työllistävien työnantajien on myös laadittava suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi ”tasa-arvolaissa edellytetään, että yli 30 henkilöä työllistävän työnantajan on laadittava palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskeva tasa-arvosuunnitelma.” (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020.)

Työsopimuslaissa edellytetään, että työnantaja kohtelee työntekijöitä tasapuolisesti. Tasa-arvolaissa velvoitetaan työnantajia edistämään tasa-arvoa työelämässä ja ennaltaehkäisemään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää. Yhdenvertaisuutta työpaikalla voi edistää esimerkiksi tarjoamalla positiivista erityiskohtelua syrjinnän vaarassa oleville työntekijäryhmille ja tekemällä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020.)

Samanlainen kohtelu ei takaa yhdenvertaisuutta. Yhdenvertainen ja syrjimätön järjestötoiminta ei voi olla vain periaatteisiin kirjoitettuja sanoja. Periaatteiden lisäksi toiminnan täytyy sisältää käytännön tekoja. Yhdistysten luottamus- ja toimihenkilöt ovat avainasemassa siinä, miten yhdenvertaisesti järjestön toimintaa toteutetaan. Yhdistyksen yksittäinen vapaaehtoinen voi tehdä paljon yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Vapaaehtoinen voi muun muassa puuttua kiusaamiseen ja syrjintään. Tämä ei kuitenkaan takaa, että myös muut järjestön toimijat osaavat toimia samoin. Jotta yhdenvertaisuus todella toteutuu, täytyy järjestöjen luoda yhdenvertaisuutta tukevia rakenteita ja ponnistella yhdenvertaisuuden edistämiseksi kokonaisvaltaisesti. (Sisäasiainministeriö 2011, 4.)

Järjestö voi edistää yhdenvertaisuuden toteutumista esimerkiksi tarjoamalla toimintaan osallistujille yksityisyyden turvaavat pukutilat. On monia ryhmiä, kuten sukupuolivähemmistöjä, joille yksityisyyden turvaavat pukutilat voivat olla edellytys toimintaan osallistumiselle. Järjestö voi myös kehittää toimenpiteitä tukemaan esimerkiksi vammaisten nuorten osallistumismahdollisuuksia. Tätä voi tukea muun muassa siten, että toiminnassa on mukana yleisavustaja. (Sisäasiainministeriö 2011, 6–7.)

Kennelliiton nuorisotoiminnan yhdenvertaisuussuunnittelun aikana törmäsin epäselvyyteen sen suhteen, miten yhdenvertaisuus näyttäytyy järjestöjen toiminnassa esimerkiksi rajoitettujen valmennusryhmien osalta. Työryhmästä nousi esiin kysymys siitä, tarkoittaako yhdenvertaisuus sitä, että tällaisia ryhmiä ei voida enää järjestää. Asia ei tokikaan ole näin. On varmasti hyvin tyypillistä, että järjestöjen toiminnassa on mukana myös sellaisia toimintoja, joihin valitaan vain tietty määrä osallistujia. Kennelliiton Nuorten toiminnassa tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi Rally-toko ja Tokonuorten valmennusryhmät, joihin nuoret hakevat kirjallisilla hakemuksilla kerran vuodessa ja joihin valitaan vain rajoitettu määrä nuoria.

Saksalainen Professori Kirsten Meyer (2016) esittelee artikkelissaan kaavan, jota sovelsin selventämään yhdenvertaisuuden mahdollisuuksia järjestöjen toiminnassa. Ideana on se, että vaikka toiminnan tulee olla yhdenvertaista ja tasa-arvoista, niin kaiken toiminnan ei tarvitse kuitenkaan olla heti kaikkien tavoitettavissa. Esimerkiksi tiettyihin valmennusryhmiin pääseminen voi vaatia ponnistelua, mutta yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät käsitteet (sukupuoli, rotu jne.) eivät saa määritellä osallistumisen mahdollisuutta.

Kaaviossa Meyer (2016) kuvaa mahdollisuuden tasa-arvon/yhdenvertaisuuden seuraavasti:

Yksilön mahdollisuudet X: lle voivat olla seurausta asiasta Y, mutta Z ei saisi vaikuttaa niihin.

Kuvio 10: Yhdenvertaisuuden/tasa-arvon mahdollisuuksien kaava. Meyer (2016)

Sovellettuna järjestöjen toimintaan kaavion voi selittää seuraavasti:

Ilmaisulla ”X: n näkymät” tarkoitetaan mahdollisuutta saada X. X voi olla esimerkiksi tietty valmennusryhmäpaikka, tietty todistus tai tietty taitotaso. Oletuksena on, että X: n saaminen vaatii vaivaa.

Y tarkoittaa ”vaivaa”. Y:llä kuvataan siis sitä vaivannäköä tai lahjakkuutta, mitä X:n saavuttaminen vaatii. Tämä voi olla esimerkiksi sitä, että henkilön tulee omat tietyt erityistaidot saavuttaakseen mahdollisuuden X:ään. Näitä taitoja voi kartuttaa mm. harjoittelemalla tai opiskelemalla.

Z:n määrittää esim. sukupuoli, rotu, uskonto, etnisyys ja sosioekonominen tausta.

Syrjintää voi olla vaikea havaita ja siihen voi olla vaikea puuttua ilman yhteisiä syrjintää ehkäiseviä periaatteita ja yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja (Sisäasiainministeriö 2011, 7). Yhdenvertaisuussuunnitelman luominen on hyvä lähtökohta yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Pelkkä yhdenvertaisuussuunnitelman olemassaolo ei kuitenkaan riitä. Vaarana on, että suunnitelma tehdään ja sen jälkeen se unohdetaan. Suunnitelman jalkauttaminen, arvioiminen ja säännöllisesti päivittäminen onkin ensiarvoisen tärkeää.

Yhdenvertaisuuden edistäminen etenee askel askeleelta ja kannattaa muistaa, ettei kaiken tarvitse olla valmista heti. Tärkeintä yhdenvertaisuuden edistämisessä on, että kaikki järjestön eri tasoilla toimivat toimijat otetaan alusta lähtien mukaan ja sitoutetaan edistämään yhdenvertaisuutta. (Sisäasiainministeriö 2011, 4.)

Kennelliiton nuorisotoiminnan jatkuvuuden kannalta on keskeistä kannustaa nykyisiä harrastajia jatkamaan toiminnassa sekä saada toimintaan mukaan uusia harrastajia. Uusien harrastajien mukaan saaminen onnistuu, jos harrastuksiin on riittävän matala aloituskynnys, jolloin niihin on helppo osallistua. Jotta aloituskynnys olisi matala, niin on tärkeää, että kaikessa toiminnassa vallitsee kannustava ja avoin ilmapiiri, jossa jokaisen on helppo toimia ja jossa jokainen voi tuntea kuuluvansa joukkoon. Tästä syystä yhdenvertaisuusasioiden huomioiminen toiminnassa on erittäin tärkeää.

7 LOPUKSI

Kirjoittaessani tämän opinnäytetyön viimeisiä lauseita marraskuussa 2020 on maailma ympärillä muuttunut pysyvästi. Vuoden 2020 alussa alkanut koronaviruspandemia vavisuttaa yhteiskuntaamme. Tilanne on pakottanut niin monet järjestöt, kuin muutkin toimijat ottamaan ennalta arvaamattoman suuren digiloikan. Saavutettavuuden käsite on noussut kohinalla yhdestä yhdenvertaisuuden alakäsitteestä yhdeksi tämän hetken tärkeimmistä yhdenvertaisuuteen liittyvistä teemoista.

Opinnäytetyöprosessini ajoittui ajalle ennen tätä pandemiaa. Taustatutkimusta tehdessäni ja aineistoja kerätessäni en todellakaan osannut aavistaa mitä tuleman pitää. Tätä opinnäytetyötä tehdessä ei siis ole osattu ottaa huomioon sitä, miten paljon digitaaliseen maailmaan siirtymistä tullaan vaatimaan. Jos olisin aloittanut työn tekemisen puolikin vuotta myöhemmin, olisi lopputulos todennäköisesti hyvin erilainen.

Digiloikka näkyy myös Kennelliiton nuorisotoiminnassa. Välittömästi pandemian alkaessa esiin nousi valtava tarve kehittää sähköisiä palveluja. Digitaaliseen maailmaan siirtyminen on näkynyt muun muassa sometoiminnan kehittämisenä. Suunnitelmissa on myös muun muassa verkkokurssien järjestäminen vapaaehtoisille sekä erilaiset webinaarit.

Oman ammatillisen kasvuni kannalta Kennelliiton nuorisotoiminnan arviointi ja kehittäminen on kokonaisuudessaan ollut vain ja ainoastaan opettavainen kokemus. Uskon löytäväni itseni jatkossakin läheltä käytännön työtä, joten toiminnallinen kehittämistyö palveli omia kehittymistarpeitani tutkimuksen tekemistä paremmin. Itselleni tärkeimmät saavutukset koin arviointiprosessin aineistoa kerätessä ja analysoitaessa. Osallistavien toimintatapojen käyttäminen ei ole aina yksinkertaista. Osallistujien mukaan saaminen on vähintään yhtä opettavaista kuin itse kehittämistoiminnan suunnitteleminen ja koordinoiminen.

Koen että opinnäytetyöprosessini on ollut jännittävä matka. Sen alkaessa minulla oli vain työnantajani esittämä ympäripyöreä toive siitä, että nuorisotoimintaa lähdetäisiin kehittämään. Opinnäytetyön tekemistä aloittaessani minulla ei siis ollut aavistustakaan siitä, mikä lopputulos tulisi olemaan. Piti vain heittäytyä mukaan ja nauttia kyydistä. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöni tarjosi minulle erittäin mielenkiintoisen ja

muuntautuvan matkan arvioivan, osallistavan ja yhdenvertaisuutta edistävän toimialan kehittäjän näkökulmasta.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia teitä, jotka osallistuitte opinnäytetyöni toteuttamiseen. Kennelliiton nuorisotoimikunnan jäseniä, nuorisokoordinaattoreita sekä satoja nuoria, jotka vastasivat kyselytutkimukseeni. Ilman teitä tätä työtä ei olisi. Haluan myös kiittää opinnäytetyöni ohjaajia, sekä kaikkia teitä, jotka olette osallistuneet tämän työn viimeistelyyn ja oikolukemiseen.

LÄHTEET

Aalto-Kallio, Mervi & Haake, Niina 2014. Lukijalle. Teoksessa Mervi Aalto-Kallio & Niina Haake & Erja Saarinen (toim.) Arvioiva toimintakulttuuri järjestöarkeen. Suomen sosiaali ja terveys ry, 7–8. Viitattu 9.4.2020. https://issuu.com/soste/docs/arviointiopas_nettiin_2015

Fields, Marion 2013. Järjestöarvioinnin ilmansuuntia -opas. Opintokeskus Sivis. Viitattu 14.4.2020. <https://www.ok-sivis.fi/jarjestoarvioinnin-ilmansuuntia.html>

Gothóni, Raili 2015. Arviointi osana tutkivaa kehittämistä. Teoksessa Raili Gothóni & Susanna Hyväri & Marjo Kolkka & Päivi Vuokila-Oikkonen (toim.) Osallisuutta, oppimista ja arviointia. Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 2015, 285–296. Viitattu 10.11.2020. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/87751/DiakB%2060_vuosikirja1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Haanpää, Leena 2019. Harrastustakuu: Yhdenvertaisuuden asialla. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisuja 147. Viitattu 26.3.2020. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/harrastustakuu_digi_final.pdf

Hautio, Minna 2020. Yhteisölliset kehittämismenetelmät. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.11.2020. <https://www.youtube.com/watch?v=r-vw3KDKwqA&feature=youtu.be>

Henriksson, Mikko & Linnolahti, Outi & Harju, Henna 2015. Opas oman toiminnan arviointiin järjestöille. ARTSI projektissa kehitetty itsearviointimalli ja työkalut arviointiin. Kuntoutussäätiö. Viitattu 9.4.2020. <https://hankkeet.kuntoutussaatio.fi/artsi/wp-content/uploads/sites/4/2015/06/opas.pdf>

Ihmisoikeusliitto 2020. Yhdenvertaisuuslaki. Viitattu 5.3.2020. <https://ihmisoikeudet.net/ihmisoikeudet-suomessa/yhdenvertaisuuslaki/>

Invalidiliitto 2020. Saavutettavuus. Viitattu 15.10.2020. <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/saavutettavuus>

Isola, Anna-Maria & Kaartinen, Heidi & Leemann, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taina & Valtari, Salla & Keto-Tokoi, Anna 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Viitattu 5.11.2020. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_978-302-917-0.pdf?sequence=1

Kaila, Katja (toim.) 2014. Onnistunut vapaaehtoistoiminta: opas toiminnan kehittäjälle. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen VETY-hanke. Viitattu 9.4.2020. https://www.kierratyskeskus.fi/files/8928/Onnistunut_vapaaehtoistoiminta_opas_VETY_0514web.pdf

Kivipelto, Minna 2008. Osallistava ja valtaistava arviointi, johdatus periaatteisiin ja käytäntöihin. Helsinki: Valopaino Oy.

Kumpumäki, Tuula 2015. Arvioinnin merkitys ja merkityksellinen arviointi. Teoksessa Merja Kylmäkoski (toim.) Oivalluksia, päivityksiä ja muutosta - yhteisöpedagogit (Ylempi AMK) toimialaa kehittämässä, Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 1, 57–70. Viitattu 10.11.2020. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/97676/978-952-456-202-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kuula, Arja 2011. Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986. Viitattu 10.11.2020. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>

Meyer, Kirsten 2016. Why should we demand equality of educational opportunity. Sage Journals Vol 14, 333–347.

Nuorisolaki 1285/2016 Viitattu 10.11.2020. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>

Nöjd, Taina (toim.) 2015. Laatusia! Tuloksia! Katsaus nuorisotyön arviointiin. Lappeenrannankaupungin nuorisotoimi. Viitattu 9.4.2020. https://www.nuorisokaunuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2018-10/laatusia_tuloksia_58_uutta.pdf

Oikeusministeriö 2020a. Mitä on yhdenvertaisuus? Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/mita-on-yhdenvertaisuus>

Oikeusministeriö 2020b. Yhdenvertaisuussuunnittelu. Yhdenvertaisuuden arviointi. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/yhdenvertaisuuden-arviointi>

Oikeusministeriö 2020c. Yhdenvertaisuussuunnittelu. Yhdenvertaisuussuunnittelun vaiheet. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/yhdenvertaisuussuunnittelun-vaiheet>

Oikeusministeriö 2020d. Yhdenvertaisuussuunnittelu. Oppaita yhdenvertaisuussuunnitteluun. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/oppaat-yhdenvertaisuussuunnitteluun>

Oikeusministeriö 2020e. Yhdenvertaisuus lainsäädäntö. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/lainsaadanto>

Oikeusministeriö 2020f. Yhdenvertaisuuden arviointi. Yhdenvertaisuuden arvioinnin työkalu. Viitattu 10.11.2020. <http://yhdenvertaisuus.finlex.fi/?print>

Raivio, Helka & Karjalainen, Jarno 2013. Osallisuus ei ole keino tai väline, palvelut ovat! Osallisuuden rakentuminen 2010- luvun tavoite- ja toimintaohjelmissa. Teoksessa Taina Era (toim.) Osallisuus -oikeutta vai pakkoa?, Jyväskylän ammattikorkeakoulu julkaisuja 156, 12–35. Viitattu 5.11.2020. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64153/JAMKJULKAISUJA1562013_web.pdf

Sisäasiainministeriö 2010. Yhdenvertaisuussuunnittelun opas. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Yhdenvertaisuussuunnittelun+opas+suomi/a74c17cd-2170-4e8b-8b2b-ff4c0407978c/Yhdenvertaisuussuunnittelun+opas+suomi.pdf>

Sisäasiainministeriö 2011. Kop kop -pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille. Viitattu 5.3.2020. <https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Kop+kop+suomi/ef2d81ce-a527-4d70-a4f1-380e369e5aad/Kop+kop+suomi.pdf>

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA 2020. Itsearviointiopas. Viitattu 9.4.2020. <https://www.stea.fi/documents/2184241/2492102/Itsearviointiopas.pdf/9c90fac1-47a8-4bdc-a35f-9b22d9020080/?t=1480079910950>

- Suomen Kennelliitto 2005. Nuorisoprojektin suunnitelma. Ei julkaistu.
- Suomen Kennelliitto 2008. Nuorisoprojektin toteutusvaiheen raportti 1.1.2006-31.12.2007. Ei julkaistu.
- Suomen Kennelliitto 2012. Nuorisoprojektin 2011–2012 loppuraportti. Ei julkaistu.
- Suomen Kennelliitto 2016. Kennelliiton strategia 2017–2021. Viitattu 10.11.2020. <https://www.kennelliitto.fi/en/files/suomen-kennelliiton-strategia-2017-2021>
- Suomen Kennelliitto 2020. Kennelliiton vuosikertomus 2019.
- Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunta 2016. Nuorisotoiminnan strategia 2017–2021. Ei julkaistu.
- Suomen Kennelliiton nuorisotoimikunta 2020. Kennelliiton nuorisokoordinaattoreiden toimiohje. Ei julkaistu.
- Syrjinta.fi 2020. Yhdenvertaisuuden edistäminen. Viitattu 10.11.2020. <https://syrjinta.fi/yhdenvertaisuuden-edistaminen>
- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino oy.
- Tuomi Jouni & Sarajärvi Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkauseräilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 3.10.2019. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf.
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. Yhdenvertaisuuden edistäminen työelämässä. Viitattu 12.11.2020. <https://tem.fi/yhdenvertaisuuden-edistaminen-tyoelamassa>
- Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsingin yliopisto. Viitattu 9.11.2020. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Virtanen, Petri 2007. Arviointi. Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen. Helsinki: Edita.
- Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014. Viitattu 10.11.2020. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

LIITE 1 Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

KENNELLIITON NUORTEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Tämä on Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:n nuorisotoiminnan (tekstissä tästä lähtien Kennelliiton Nuoret) tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelman tavoitteena on tarjota selkeät tavat toteuttaa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Kennelliiton Nuorten toiminnassa. Tarkoituksena on edistää avointa, turvallista ja motivoivaa ilmapiiriä henkilöstölle, vapaaehtoisille, jäsenille ja tapahtumiin osallistuville nuorille sekä madaltaa kynnystä kaikille lähteä mukaan toimintaan.

Tämä Kennelliiton Nuorten tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma määrittelee:

- 1) miten varmistetaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen Kennelliiton Nuorten toiminnassa sekä
- 2) miten Kennelliiton Nuoret tukee jäseniään varmistamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen koiraharrastustoiminnassa

Kennelliiton nuorisotoimikunta on hyväksynyt tämän suunnitelman kokouksessaan 2.4.2020. Dokumentti on voimassa vuosina 2020–2021.

Tämä dokumentti ei korvaa Suomen Kennelliiton – Finska Kennelklubben ry:n tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa (päivitetty 27.6.2018)

Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja esteettömyys

Tasa-arvolla tarkoitetaan yleensä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa sekä myös miesten, naisten sekä muun sukupuolisten tai sukupuoltaan määrittelemättömien ihmisten välistä tasa-arvoa. Tasa-arvo-laki kieltää syrjinnän sukupuoleen tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen perusteella.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaisesti sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia eikä ketään saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vammaisuuden, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen tarkoittaa sitä, että jokaisella toimintaan osallistuvalla tulee olla samanlaiset mahdollisuudet toimia, osallistua ja tulla kohdelluksi riippumatta hänen taustastaan.

Esteettömyys tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteutumista niin, että jokainen ihminen voi ominaisuuksistaan huolimatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Se tarkoittaa palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä ja mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon.

Ihmisten väliseen kanssakäymiseen kuuluu erilaisuuden kohtaaminen ja monentyyppiset näkemyserot. **Syrjinnästä** on kyse silloin, kun henkilöä kohdellaan huonommin kuin muita jonkin hänen ominaisuutensa perusteella, liittyipä se sitten hänen ulkonäkönsä, elämäntilanteensa tai muihin ominaisuuksiinsa. Myös **häirintä** on syrjintää. Häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden loukkaaminen siten, että luodaan uhkaava, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri. Kiellettyä on sekä tarkoituksellinen häirintä, että menettely, jonka seuraukset ovat loukkaavia. Esimerkiksi rasistiset vitsit tai seksuaalivähemmistöön kuuluvan henkilön nimittely ovat esimerkkejä häirinnästä.

VISIO 2021

- Kennelliiton Nuorten toiminnassa jokainen saa harrastaa ja tehdä vapaaehtoistyötä kokematta häirintää tai syrjintää
 - jotta edellä mainittu visio toteutuu, tulee jokaisen
 - osata ja tarvittaessa uskaltaa puuttua havaitsemaansa syrjintään ja epäasialliseen käytökseen sekä
 - tunnistaa itsessään olevat ennakkoluulot ja piiloasenteet ja antaa niiden olla vaikuttamatta omaan toimintaansa
- Kennelliiton Nuorten vapaaehtoistehtävissä olevat henkilöt osaavat tunnistaa oman toimintansa yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät kysymykset sekä asettaa tavoitteet niiden edistämiseksi
 - tavoitteen saavuttamiseksi yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät asiat tuodaan esiin jäsenille tarkoitetuissa koulutuksissa

TOIMET

1. Osaaminen ja uskaltaminen kohdata erilaisia ryhmiä, sekä toimia erilaisten ihmisten kanssa.

- Toimiva ryhmä luo eri jäsentensä näköisen, turvallisen tilan. Ryhmään kuulumisen ja sitä kautta tulleiden hyväksymisen kokemukset ovat tärkeitä. Yhteisöllisyys tarvitsee toimintakulttuurin, jossa suositetaan vuorovaikutteisuutta, neuvottelua ja joka sallii erilaisuuden.

toimet: Koulutuksissa ja tapahtumissa otetaan huomioon yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät asiat. Korostetaan kaikessa toiminnassa sitä, että jokainen saa olla oma itsensä ja kaikkien tulee kohdata ja kohdella toisiaan kunnioittavasti. Erilaisuus sallitaan. Ennakkoluulojen tai piiloasenteiden ei saa antaa vaikuttaa omaan toimintaan.

2. Alueellinen yhdenvertaisuus

-Alueellisella yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki voivat osallistua toimintaan yhdenvertaisina riippumatta asuinpaikasta tai välimatkoista tapahtumiin.

toimet: Lisätään etäosallistumisen mahdollisuuksia esimerkiksi kokouksiin ja koulutuksiin. Pyritään järjestämään leirejä ja koulutuksia muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla. Kiinnitetään huomiota tapahtumien alkamis- ja loppumisaikoihin, jotta osallistuminen olisi helpompaa pitkistä matka-ajoista huolimatta.

3. Taloustilanne ja osallistumisen hinta

Kaikilla on mahdollisuus osallistua toimintaan riippumatta koulutuksesta tai sosioekonomisesta taustasta, kuten varallisuudesta tai perhetaustasta.

toimet: Tapahtumien osallistumismaksut pyritään pitämään matalina, jotta kaikilla on mahdollisuus osallistua varallisuudesta riippumatta. Vapaaehtoisten työntekijöiden matka-, majoitus- sekä ruokailukulut katetaan.

4. Esteettömyys toiminnassa

-Esteettömyyteen kuuluu sekä fyysinen että sosiaalinen esteettömyys. Fyysinen esteettömyys tarkoittaa mahdollisuutta olla mukana toisten kanssa erilaisissa toimintaympäristöissä, joissa on mahdollista hyödyntää henkilökohtaisia apuvälineitä, ympäristön ominaisuuksia ja toisen ihmisen apua. Sosiaalinen esteettömyys tarkoittaa kaikille avointa, syrjimätöntä, mukaan ottavaa ja turvallista ilmapiiriä, jossa jokainen voi olla oma itsensä. Asenteet vaikuttavat merkittävästi sosiaalisen esteettömyyden toteutumiseen. Esteettömyys on yksi tärkeimpiä edellytyksiä yhdenvertaisuuden toteutumiseksi.

toimet: Kennelliiton nuorten toiminnassa pyritään luomaan kannustava ja avoin ilmapiiri, jossa jokainen voi tuntea kuuluvansa joukkoon. Tilaisuuksissa toivotetaan kaikki tervetulleiksi ja luodaan ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaa esittää omat mielipiteensä ja olla oma itsensä. Toiminta pyritään teke-

mään mahdollisimman sosiaalisesti esteettömäksi kielitaidosta riippumatta. Kaikkien osallistujien erilaiset persoonallisuustyypit ovat kaikki yhtä arvokkaita. Ihmisten moninaisuus otetaan huomioon niin tapahtumien ilmoittautumisessa kuin järjestämisessä. Tapahtumien tiloja valittaessa pyritään ottamaan huomioon fyysinen esteettömyys. Tapahtumien ilmoittautumislomakkeisiin lisätään kohta, jossa osallistuja voi ilmoittaa yksilöllisistä esteettömystarpeistaan. Rohkaistaan jäsenistöä ja tapahtumien osallistujia tuomaan aktiivisesti esiin toiminnassa esiintyviä esteettömyyden ongelmakohtia.

Seuranta ja arviointi

Yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan aktiivisesti vuosittain. Mikäli yhdenvertaisuusperiaatteita loukataan, asiasta on informoitava eteenpäin mahdollisimman pian. Ensisijaisesti tilanteet selvitetään kyseisestä toiminnasta vastaavan henkilön kanssa.

LÄHTEET

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry, 2018: Suomen Kennelliiton tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2018–2020 (päivitetty 27.6.2018)

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, 2018: Partion tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Allianssi ry: Allianssin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Suomen uimaliitto 2017: Yhdenvertaisuus tapahtumissa -tarkistuslista

Sisäasiainministeriö 2010: Yhdenvertaisuussuunnittelun opas

Sisäasiainministeriö 2011: Kop kop -pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheiluja nuorisojärjestöille

European Youth Parliament Finland – EYP Finland ry: Yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2018

**Kennelliiton
Nuoret**

YHDENVERTAISUUS TARKISTUSLISTA:

SUUNNITELMAT

Pyritäänkö asenneilmapiiiriin, joka on avoin erilaisuudelle ja vähemmistöjen huomioimiselle?

Onko tapahtumalla/toiminnalla nimetty vastuhenkilö tasa-arvo asioihin liittyen?

VIESTINTÄ

Ovatko käytetyt viestintäkanavat helposti saavutettavia?

Viestitäänkö monipuolisesti erilaisilla tavoilla ja kanavilla?

Tuodaanko viestinnässä aktiivisesti esiin, että jokainen on tervetullut ja syrjintää ei sallita?

Onko kuvallinen viestintä yhdenvertaista?

SOSIAALINEN SAAVUTETTAVUUS

Onko asiakaspalvelu ystävällistä ja yhdenvertaista?

Onko varauduttu käyttämään eri kieliä ja erilaisia kommunikaatiotapoja (esim. paperille kirjoittaminen)?

TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS

Onko tapahtuma hinnoiteltu siten, että siihen voi osallistua sosioekonomisesta taustasta riippumatta?

Pääsevätkö avustajat/tulkit mukaan maksutta?

YMPÄRISTÖN ESTEETTÖMYYS

Voiko tapahtumaan saapua monin eri tavoin? (esim. julkisella liikenteellä, henkilöautolla, polkupyörällä)?

Ovatko tapahtuma-alueen ja -tilojen kulkureitit esteettömiä?

Onko osallistujille ja henkilökunnalle tarjolla esteettömiä ja sukupuolineutraaleja wc-, pukutumis- ja peseytymistiloja?

Huomioidaanko erityisruokavaliot?

LIITE 2 Kennelliiton nuorisotoiminnan arvioinnin suunnitelmapohja ja vuosikello

Kennelliiton Nuoret	TOIMINNAN ARVIOINTISUUNNITELMA:
MITÄ ARVIOIDAAN?	
Mikä on arvioinnin kohde (yksittäinen toiminto, koko toiminta, toiminnan osa)	
MIKSI ARVIOIDAAN?	
Mitä arvioinnilla halutaan saavuttaa? esim. toiminnan kehittäminen, vaikuttavuuden arviointi tms.	
KUKA ARVIOI?	
kuka toteuttaa arvioinnin? toimikunta, hallitus, jaosto, työryhmä, yksittäinen henkilö?	
MITEN ARVIOINTI TOTEUTETAAN?	
miten arviointi toteutetaan? esim. itsearviointi, vertaisarviointi, osallistava arviointi	

MITÄ TAUSTATIETOA TARVITAAN?

Mitä taustatietoa arvioinnin tueksi tarvitaan? esim. tarvitaanko tietoa nuorilta, osallistujilta tms.

MILLÄ KEINON Tietoa KERÄTÄÄN?

Esim. kyselyt, palautekyselyt, haastattelut, tilastot

KUKA HOITAA KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT?

kuka hoitaa työpajojen vetäjät, tilat, fasilitteetit, kyselyjen luomisen, raportin kirjaamisen jne.

MITEN ARVIOINTI RAPORTOIDAAN JA MITEN SITÄ HYÖDYNNETÄÄN?

Kuka kirjoittaa/dokumentoi arvioinnin ja miten sitä hyödynnetään.

Kennelliiton
Nuoret

TOIMINNAN ARVIOINNIN VUOSIKELLO

Toiminnon päivä- määrä	Toiminto	Mitä arvioidaan	Kuka arvioi
<i>esim. 1.2.2021</i>	<i>Tokoleiri, Espoo</i>	<i>leirin arviointi</i>	<i>leiryöryhmä</i>
<i>15.1.2021</i>	<i>Nuorisotoimikunnan kehityspäivä, Vantaa</i>	<i>koko toiminnan arvi- ointi</i>	<i>nuorisotoimikunta</i>
Tammikuu			
Helmikuu			
Maaliskuu			
Huhtikuu			
Toukokuu			
Kesäkuu			
Heinäkuu			
Elokuu			
Syyskuu			
Lokakuu			
Marraskuu			
Joulukuu			

LIITE 3 Kennelliiton Nuorten tilastointipohja

Kennelliiton Nuoret

Valitse kennelpiiri*

Valitse vaihtoehto...

Paikkakunta*

Järjestäjän nimi ja taho*

Vetäjät/ohjaajat*

Toiminta*

Valitse vaihtoehto...

Valitse vaihtoehto...

Koulutus

Tutustumispäivä

Leiri

Tapahtuma

Kilpailu

Kurssi

Vierailu

Näytös

Joku muu

Kohderyhma (valitse yksi tai useampi)*

...or handler, eri lajien kokeilupäivä)*

Joku muu toiminta, mikä?

Toiminnan laji/aihe (esim. toko, rally-toko, junior handler, eri lajien kokeilupäivä)*

Kohderyhmä (valitse yksi tai useampi)*

- ☐ Lapset (alle 14v.)
☐ Nuoret (yli 14v.)
☐ Aikuiset (yli 18v.)
☐ Yleisötapahtuman osallistujat (eli osallistujia eri kohderyhmistä)

Päivämäärä/t*

Kokoontumiskertojen määrä *

Osallistujamäärä, alle 18 vuotiaat (jos et tiedä tarkkaa lukumäärää niin laita arvio)*

Osallistujamäärä, yli 18 vuotiaat (jos et tiedä tarkkaa lukumäärää niin laita arvio)*

Ohjaajalukumäärä *

Koiralukumäärä *

Tapahtuman/toiminnan yhteyshenkilö*

Tapahtuman/toiminnan yhteyshenkilön sähköpostiosoite*

[Tietosuojaseloste](#)

Lähetä vastaukset

LIITE 4 Kyselylomake

**Kennelliiton
Nuoret****KENNELLIITON NUORTEN TOIVOMUSKAIVO**

Haluamme että Kennelliiton Nuorten toiminta on nuorten näköistä! Onko sinulla ideoita tai toiveita omaan koiraharrastamiseesi liittyen? Millaista toimintaa tai tukea kaipaisit koiraharrastuksen parissa? Miten voisimme nostaa koiraharrastuksen suosiota?

Tämä kysely on luotu Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämistarkoituksiin. Kyselyyn vastataan täysin anonymisti ja vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Kyselyn vastaukset kootaan yhteen ja niitä käytetään Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittämisessä.

[Tietosuojaseloste](#)

TAUSTAKYSYMYKSET**Sukupuoli**

- ☐ Tyttö
☐ Poika
☐ Muu
☐ En halua vastata

Ikä

- ☐ alle 10 vuotta
☐ 10-13 vuotta
☐ 14-17 vuotta
☐ 18-20 vuotta
☐ yli 20 vuotta

Minkä Kennelpiirin alueella asut?

- ☐ Etelä-Hämeen kennelpiiri
- ☐ Etelä-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Helsingin seudun kennelpiiri
- ☐ Kainuun kennelpiiri
- ☐ Keski-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Keski-Suomen kennelpiiri
- ☐ Kymenlaakson kennelpiiri
- ☐ Lapin kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Hämeen kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Karjalan kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Savon kennelpiiri
- ☐ Salpausselän kennelpiiri
- ☐ Satakunnan kennelpiiri
- ☐ Suur-Savon kennelpiiri
- ☐ Uudenmaan kennelpiiri
- ☐ Vaasan kennelpiiri
- ☐ Varsinais-Suomen kennelpiiri
- ☐ Vasa kenneldistrikt
- ☐ Ålands kenneldistrikt
- ☐ En tiedä kennelpiiriäni, asun (kaupunki)

Oletko Suomen Kennelliiton jäsen?*

- ☐ Kyllä
- ☐ En (jos vastasit ei, niin miksi et ole jäsen?)
- ☐ en osaa sanoa

Oletko ollut mukana Kennelliiton nuorisotoiminnassa viimeisen 2 vuoden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon*

- ☐ Suurleiri
- ☐ Tokonuoret -valmennusryhmä
- ☐ Rally-tokonuoret -valmennusryhmä
- ☐ Toko SM kilpailut
- ☐ Rally-toko SM kilpailut
- ☐ Junior handler -toiminta
- ☐ PK -leiri
- ☐ Eräleiri
- ☐ Jokin muu, mikä?

- ☐ En ole osallistunut toimintaan viimeisen 2 vuoden aikana (jos et ole osallistunut toimintaan, niin voit tässä kertoa miksi et ole osallistunut)

Olen ollut mukana toiminnassa. Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Osallistujana
- ☐ Kouluttajana
- ☐ Leiriohjaajana
- ☐ Järjestäjänä
- ☐ Vapaaehtoisena
- ☐ Jokin muu, mikä

- ☐ en ole ollut mukana toiminnassa

Missä Kennelliiton nuorisotoiminnassa haluaisit olla mukana tulevaisuudessa? Voit valita useamman vaihtoehdon.*

- ☐ Suurleiri
- ☐ Tokonuoret -valmennusryhmä
- ☐ Rally-tokonuoret -valmennusryhmä
- ☐ Toko SM kilpailut
- ☐ Rally-toko SM kilpailut
- ☐ PK SM kilpailut
- ☐ Junior handler -leiri
- ☐ Junior handler -kouluttajien koulutus
- ☐ Leiriohjaajakoulutus
- ☐ Jokin muu, mikä

- ☐ En ole kiinnostunut osallistumaan toimintaan (voit myös kertoa miksi et ole kiinnostunut)

Haluaisin olla mukana toiminnassa. Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Osallistujana
- ☐ Kouluttajana
- ☐ Leiriohjaajana
- ☐ Järjestäjänä
- ☐ Vapaaehtoisena
- ☐ Jokin muu, mikä

- ☐ en osaa sanoa

- ☐ en halua olla mukana toiminnassa

Millaista nuorisotoimintaa toivoisit Kennelliiton järjestävän?

Missä lajeissa/aiheissa toivoisit olevan toimintaa? Voit valita useamman vaihtoehdon.*

- ☐ Toko
- ☐ Rally-toko
- ☐ Agility
- ☐ Junior handler
- ☐ Koiratanssi
- ☐ Nosework
- ☐ Metsästyskoirien lajit
- ☐ PK -lajit
- ☐ en osaa sanoa
- ☐ kasvattaminen
- ☐ koiran käyttäytyminen
- ☐ peruskouluttaminen
- ☐ jotain muuta, mitä?

☐ en osaa sanoa

Missä päin toimintaa pitäisi järjestää? Voit valita useamman vaihtoehdon.*

- ☐ Etelä-Hämeen kennelpiiri
- ☐ Etelä-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Helsingin seudun kennelpiiri
- ☐ Kainuun kennelpiiri
- ☐ Keski-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Keski-Suomen kennelpiiri
- ☐ Kymenlaakson kennelpiiri
- ☐ Lapin kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Hämeen kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Karjalan kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Pohjanmaan kennelpiiri
- ☐ Pohjois-Savon kennelpiiri
- ☐ Salpausselän kennelpiiri
- ☐ Satakunnan kennelpiiri
- ☐ Suur-Savon kennelpiiri
- ☐ Uudenmaan kennelpiiri
- ☐ Vaasan kennelpiiri
- ☐ Varsinais-Suomen kennelpiiri
- ☐ Vasa kenneldistrikt
- ☐ Ålands kenneldistrikt
- ☐ En tiedä kennelpiirejä, mutta toimintaa tulisi järjestää..?

☐ En osaa sanoa

Milloin toimintaa pitäisi järjestää? Voit valita useamman vaihtoehdon.*

- ☐ viikonloppuisin
- ☐ koulujen loma-aikoina
- ☐ tammi-toukokuussa
- ☐ kesä-elokuussa
- ☐ syys-joulukuussa
- ☐ joskus muulloin, milloin?

- ☐ en osaa sanoa

Millä tavoilla haluaisit saada tietoa Kennelliiton nuorisotoiminnasta? Voit valita useamman vaihtoehdon.*

- ☐ Instagram
- ☐ Facebook
- ☐ Nettisivut
- ☐ Koiramme -lehti
- ☐ painettu esite
- ☐ sähköpostitse
- ☐ tekstiviestitse
- ☐ jokin muu, mikä?

- ☐ en osaa sanoa

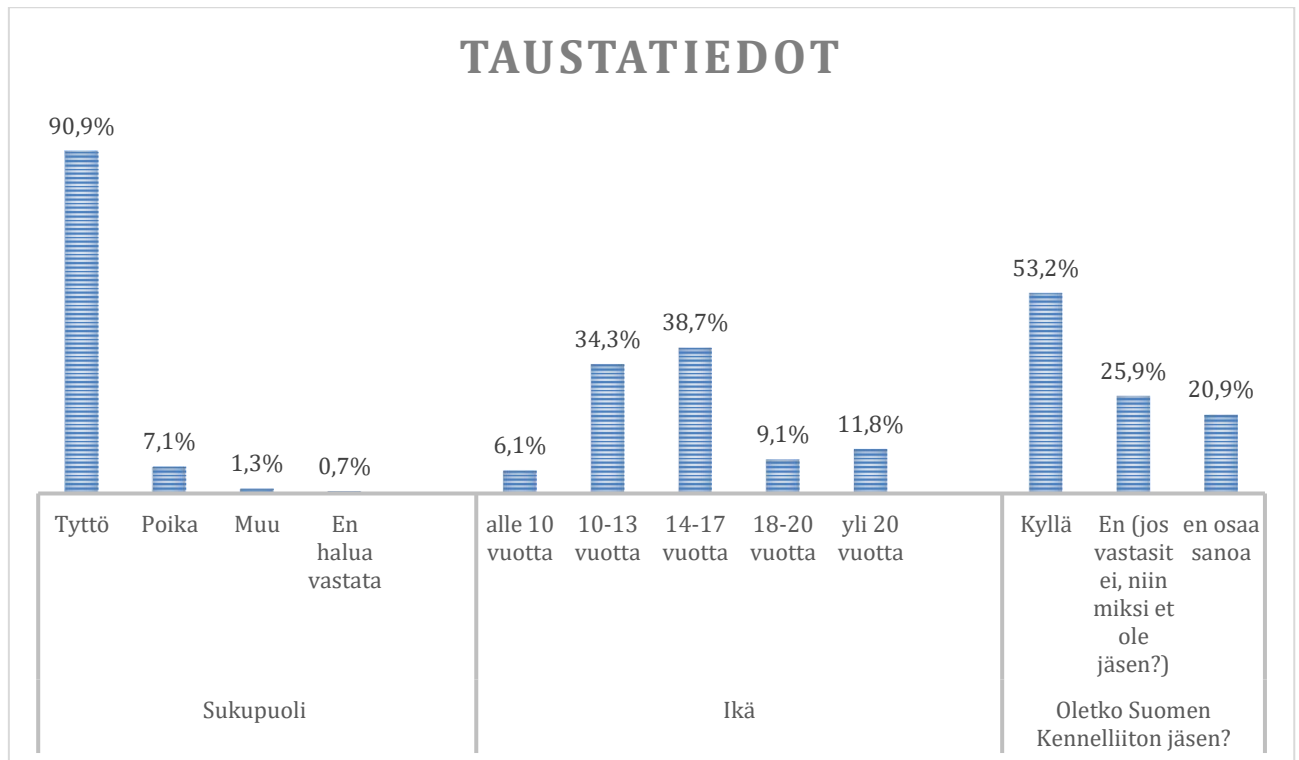
Millaisia etuja toivoisit Kennelliiton nuorisojäsenelle?

Terveisiä Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittäjille:

Edellinen

Lähetä vastaukset

LIITE 5 Kyselyn tulokset

Oletko Suomen Kennelliiton jäsen, jos vastasit ei niin miksi et ole jäsen?

Jäsenyyttä ei koeta tarpeelliseksi

”Minulla ei ole omaa koiraa”

”En koe tarpeelliseksi”

”Olin pitkään, mutta en hyötynyt siitä tarpeeksi, joten erosin tänä vuonna”

”En ole kokenut sitä järkeväksi.”

”En ole kokenut tarvetta liittyä”

Vanhempi on jäsen

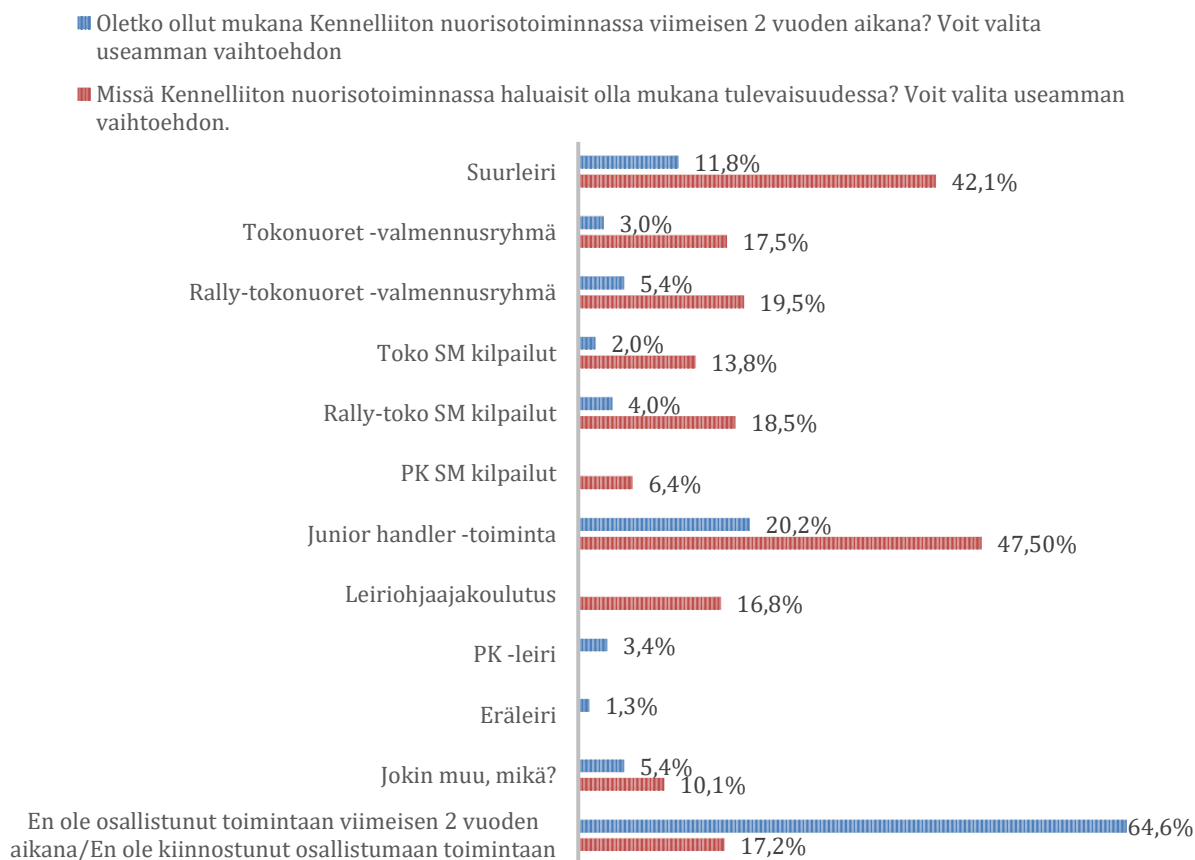
”Koska äitini on niin ei tarvitse olla”

”Äitini on ja en oo tarvinnut sitä vielä mihinkään”

”Äiti on”

”Isä on jäsen”

TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Haluaisin olla mukana toiminnassa, jokin muu, mikä?

Agility, nosework, metsästysleiri, erätoiminta

Jos et ole osallistunut toimintaan, niin miksi et ole?

Toiminnoista ei ole oltu tietoisia

”Ei ole ollut tietoa toiminnasta”

”En ole ennen tiennyt tapahtumista”

”En ole mahtunut mukaan/ei ole ollut meidän lajeja vastaavaa toimintaa”

Toimintojen sijainti/hinta

”Täällä päin ei ole järjestetty mitään kivaa, suurleiri olisi ollut kiva mutta en juuri silloin päässyt sinne”

”Ne ovat liian kaukana aina”

”Täälläpäin ei ole koskaan järjestetä mitään”

”En ole päässyt/ei ole ollut rahaa”

”Olisin halunnut mutta liian kalliita mun budjetille ja liian kaukana ja sinne huonot kulkuyhteydet julkisilla enkä saanut kyytiä.”

Koirattomuus/koiran kanssa ei harrasteta

”Minulla ei ole koiraa”

”Ei ole ollut koiraa silloin. Olin kolme vuotta sitten”

”En harrastanut vielä mitään koiran kanssa”

Ikä

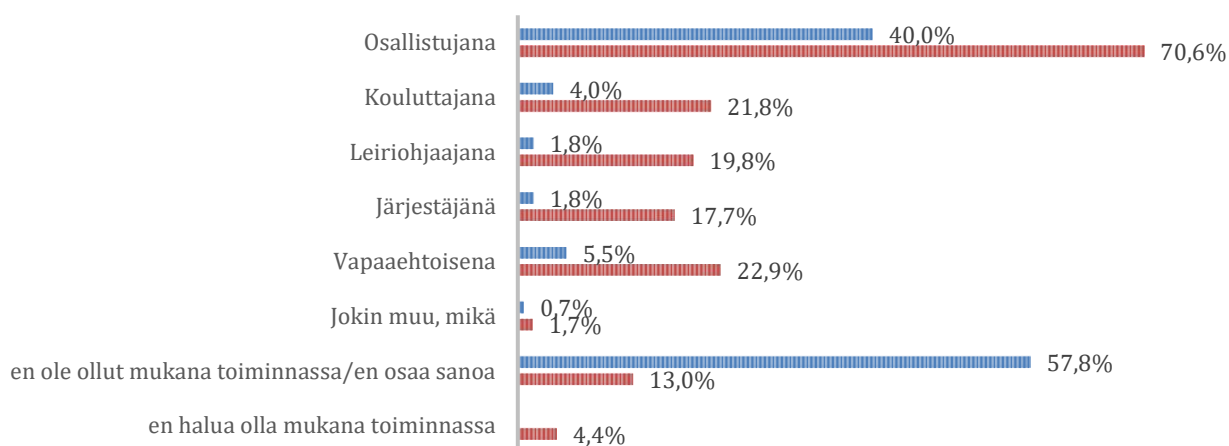
”Olen ollut liian vanha”

”Olen 7 vuotias”

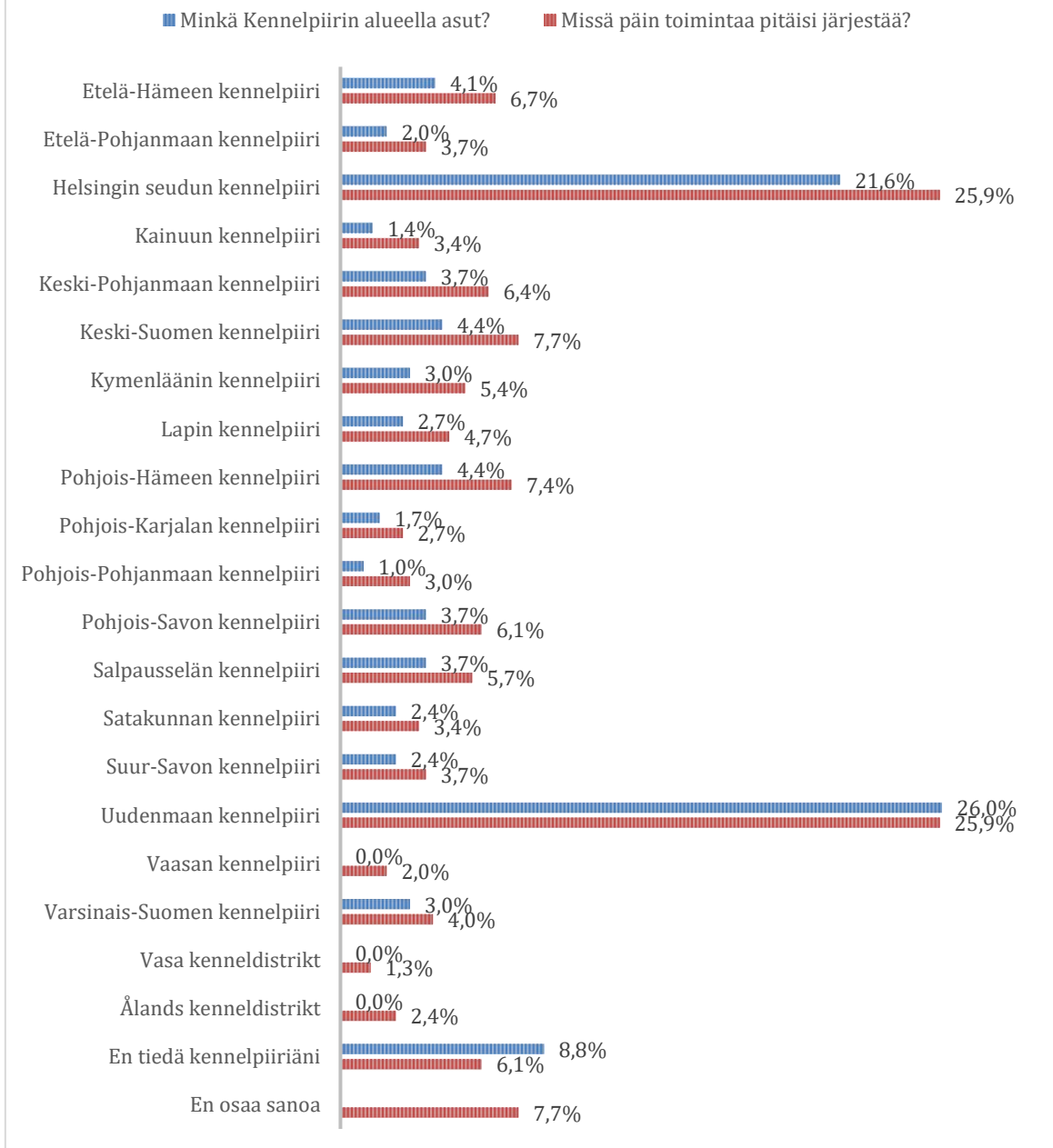
TOIMINTAAN OSALLISTUJIEEN ROOLIT

■ Olen ollut mukana toiminnassa. Voit valita useamman vaihtoehdon.

■ Haluaisin olla mukana toiminnassa. Voit valita useamman vaihtoehdon.

MISSÄ TOIMINTAA TULISI JÄRJESTÄÄ

Missä päin toimintaa pitäisi järjestää?

”Tiedän kyllä kennelpiirit, mutta toimintaa olisi kiva olla tasaisesti ympäri Suomen, niin kaikilla nuorilla olisi mahdollisuus osallistua omalla alueellaan. Kaikki eivät saa kyytejä tai julkiset ei kulje riittävän helposti kauemmas. Tai sitten ei esim rahallisesti tai muuten ole mahdollisuutta lähteä kauemmas harrastamaan.”

”Mahdollisimman monipuolisesti ympäri Suomea”

”Kaikkialla”

”Ympäri suomea”

Millaista nuorisotoimintaa toivoisit Kennelliiton järjestävän? (Kaikki vastaajat)

Leirit

”Metsästyskoiria leiri”

”Toivon lisää agility leirejä”

”Nose work leirejä”

”Junior handler leirejä”

”Päiväleirejä”

”Leirejä ja erillaisia monipuolisia koulutuksia.”

”Leirejä ja koira koulutuksia eneen jossa perehdytään tiettyyn ryhmään”

”Leirejä kaiken ikäisille lapsille ja nuorille. Teineille yli 14v omia leirejä”

”Junior handler leirejä enemmän. Toivoisin, että Joenusuussa olisi junior handler toimintaa”

”Koirankasvatus leiri”

”Agilityleirejä.”

”Enemmän leirejä ja toimintaa!”

Kursseja

”Rally toko,agility, koiratanssi kursseja”

”Erilaisia kursseja joissa kokeillaan monenlaisia koiraharrastuksia”

”Treenipäivä eri lajeista”

”Agility-kursseja”

Monipuolista toimintaa eri lajien parissa

”Erilaisia kokeilulajeja, esim agility, koiratanssi, nosework, agitanssi”

”Agilityä ja kaverikoiratoimintaa. Lisäksi enemmän junior Handler tree-nejä.”

”Agility ryhmiä, koira taituri kilpailu, agility leiri, kesäleiri ja rally-toko juttuja.”

”Mahdollisimman monipuolista, jotta jokaiselle olisi jotain mieleistä. Itse olen kuitenkin kiinnostunut Junior handlerista, koiranäyttelyistä ja koirien kasvattamisesta, joten niihin liittyvä toiminta kiinnostaisi.”

“agilitya ja enemmän koulutuspäiviä lähellä pk-seutua”

“olisi tosi siistiä jos tulisi kennelliiton agility nuoret ryhmä!”

“junior handler juttuja enemmän”

“Että voisi osallistua semmoiseen ryhmään että, se olisi esim. aina keski-viikkoisin ja siellä käytäisiin junior handler asioita läpi ja sinne saisi ottaa oman koiran”

“Opastusta koiran kanssa harrastamiseen”

“Koulutusta, joka parantaa minua koiran ohjaajana”

“Koiranohjausta ja hallintaa”

“Joku koiratanssiviikonloppu aloittelijoille tai kiinnostuneille olisi mah-tava!”

“Muutakin kuin vain leirejä. Enemmän ja selkeämpää infoa nettisivuille. Li-sää metsästyskoiratoimintaa.”

“Koiranäyttely kurssuja. Näyttelyihin osallistumista”

“Käytännön koulutusten lisäksi myös luentoja.”

“Mielestäni kennelliitto järjestää nuorille jo nyt paljon, mutta toivoisin lisää esimerkiksi luentoja esim armeija ja poliisikoirista!”

“Jokin yhteinen päivä mihin voisin ilmoittautua, että voisi tutustua muihin nuoriin ketkä suomen kennelliittoon kuuluu ja ketkä ovat kiinnostuneita siitä.”

Paikallista toimintaa

“Paikallista toimintaa, lähellä.”

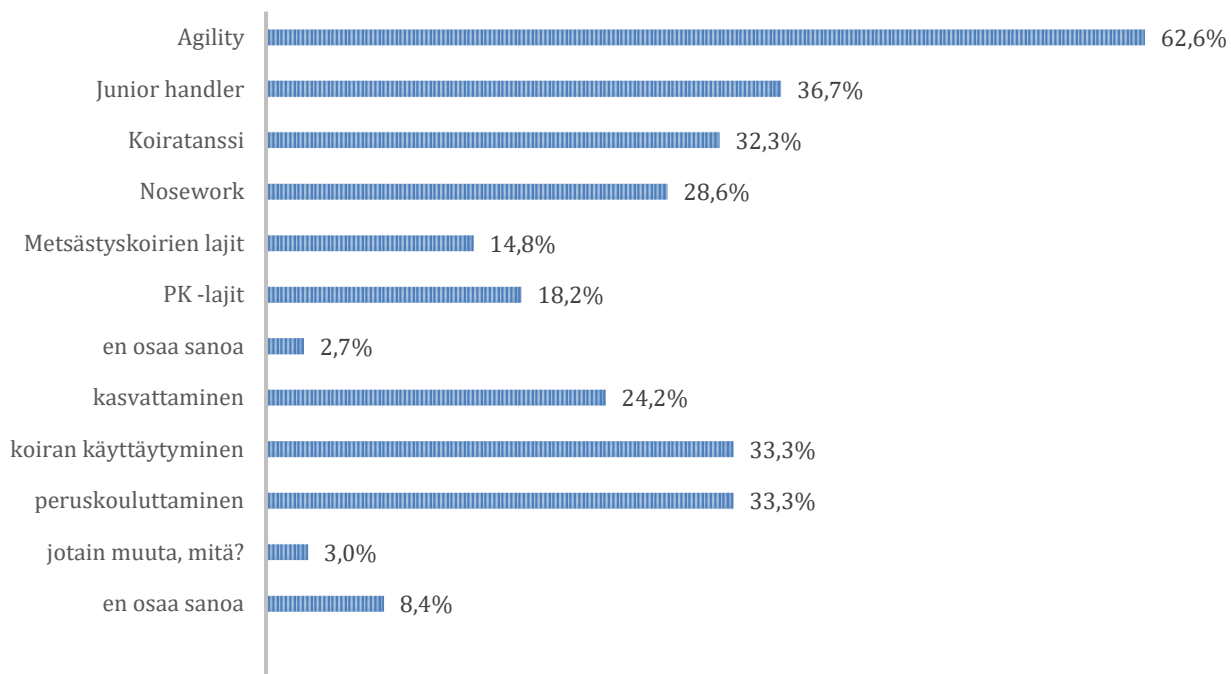
“Enemmän pk seudulla ja Pirkanmaalla Junnu toimintaa”

“Satakunnan alueelle (porin) enemmän toimintaa”

“Etelä-Pohjanmaalle lajien tutustumis päiviä nuorille”

“Ilmaisia junior handler koulutuksia ja kaikkia leirejä keskipohjanmaan alueella”

MISSÄ LAJEISSA/AIHEISSA TOIVOISIT JÄRJESTETTÄVÄN TOIMINTAA?

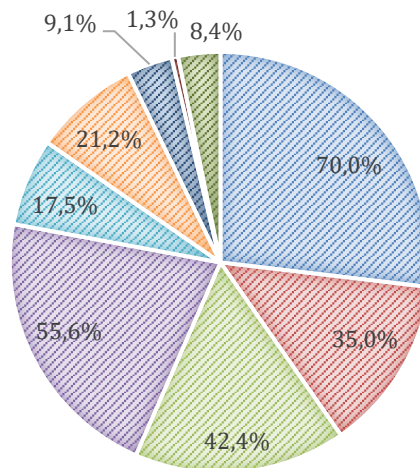

jokin muu, mikä?

Pelastuskoira, Valjakkourheilu, Jokin kerho missä olisi todella paljon erillaisia asioita, Pallopaimennus, Valjakko, Flyball, Koiranäyttelyt

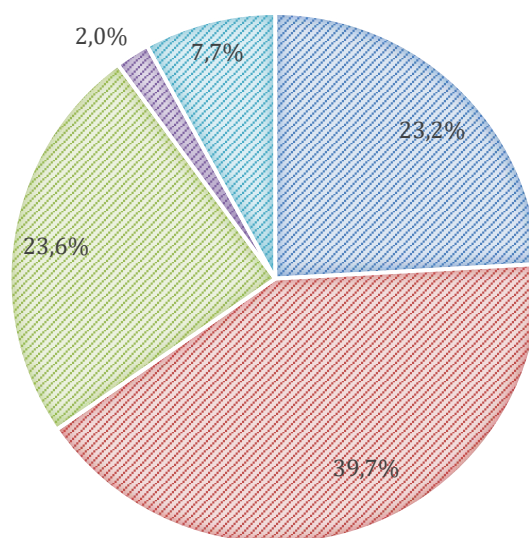
MILLÄ TAVOILLA HALUAISIT SAADA TIE TOA KENNELLIITON NUORISOTOIMINNASTA?

■ Instagram ■ Facebook ■ Nettisivut ■ Koiramme -lehti ■ painettu esite
■ sähköpostitse ■ tekstiviestitse ■ jokin muu, mikä? ■ en osaa sanoa

MILLOIN TOIMINTAA PITÄISI JÄRJESTÄÄ?

■ tammi-toukokuussa ■ kesä-elokuussa ■ syys-joulukuussa ■ joskus muulloin, milloin? ■ en osaa sanoa

Millaisia etuja toivoisit Kennelliiton nuorisojäsenelle?

Alennuksia

“Etuja esimerkiksi eläintarvike liikkeisiin”

“Vaikka jotain alennuksia (kauppoihin, leireille, näyttelyihin yms.). Ilmais-tuotteita välillä vaikka postista”

“Esim alennuksia, vaikkapa mustiin&mirriin tai johonkin eläinkauppaan!”

Halvemmat osallistumismaksut

“Joihinkin tapahtumiin lippuja halvemmalla (esim. koiramessut). Joissain koirakouluissa kursseista alennusta.”

“Halvemmat osallistumiset esim leireillä”

“Halvemmat osallistumismaksut näyttelyihin”

“Halvempi jäsenyys ja maksut, kuten lisenssihinnat. Yhteistyökumppa-neilta alennuksia”

“Ilmainen osallistuminen Kennelliiton tapahtumiin”

“Halvempia harrastusmaksuja”

“Esim halvemmat kisailmot”

“Esim. Kurssietuja? Vaikka agilitykurssilta - 10% varmana tulis nuoria kurs-seille!”

“Jos on jotain toimintaa niin jäsenille olisi halvempaa tai ei maksaisi mi-tään!”

Ilmaista tavaraa/toimintaa

“Vaikka kuukauden joku herkku pakkaus”

“Ilmaisia koiratarvike näytteitä”

“Jotain ilmaisjuttuja tai ilmaisia koulutuksia nuorille (esim JH, koiran pe-ruskoulutus yms)”

“Ilmaista koulutusta,yhteistä tekemistä,tutustumis iltoja eri lajeihin”

“Ilmaisia kursseja”

Yhteisöllisyys, jäsenille kohdennettu toiminta

“Jäsenmaksun alennus kiva; nuorisojäsenyys voisi kuitenkin olla pidem-pään (esim. 24 ikävuoteen tms.)”

“Jos on jäsenenä niin pääsisi ilmoittautumaan kursseille ekana”

“Kenties halvempia osallistumismaksuja joillekin kursseille tai tapahtumiin. Enemmän vaikutusvaltaa esim. Junior Handleriin liittyvissä asioissa, koska se lajihan on tarkoitettu nimenomaan meille nuorille.”

“Etukäteistietoa tapahtumista ja jäsenhinnat”

“Enemmän leirejä ja koulutuksia, jäsen tarjouksia”

“Enemmän tapahtumia ja mahdollisesti jotain muutakin joka innostaisi nuoria osallistumaan”

“Lisää koulutuksia eri lajeista, muuallekin kuin pk-seudulle!”

“Jotain tekemistä”

“Pitää hauskaa”

“Enemmän yksityistreenejä”

“Ennen kilpailuja harjoiteltaisiin”

“Kyytejä näyttelyihin”

“Jos ei ole koiraa olisi ns ”laina” koiria”

“Muodille omia edustusvaatteita lisää esim hupparit ja t-paidat”

“Olla oma itseni”

Terveisiä Kennelliiton nuorisotoiminnan kehittäjille:

Lisää toimintaa alueille

“Pk seudulle lisää toimintaa”

“Enemmän toimintaa Lappiin”

“Keskipohjanmaalle leirejä”

“Olisi tosi kiva jos toimintaa olisi enemmän pohjanmaalla/keskisuomessa! Olen tykännyt leiriohjelmista ja koulutuksia innolla odotetaan ensi vuoden leirejä/koulutuksia!”

“Joensuuhun haluaisin saada jonkinlaisia junior handler leirejä, kursseja tai muuta toimintaa. En voi itse joka näyttelyyn mennä joten toivoisin ainakin että lähempänä olisi jotain toimintaa.”

“Olisi todella ihanaa, jos joskus esim. kesäaikaan voisi tulla joku Kennelliiton toimintaan, Junior Handleriin, näyttelyihin tai esim. koirien kasvattamiseen suunnattu koulutus tai tapahtuma tänne Pohjois-Savoon esim. Kuopioon, koska en juuri ikinä pääse sinne Etelä-Suomeen eli en ole tähän mennessä kertaakaan päässyt osallistumaan yhteenkään Kennelliiton järjestämään nuorten tapahtumaan. Ja nimenomaan toivoisin, että se täällä Pohjois-Savossa järjestettävä tapahtuma (ei välttämättä leiri) olisi vain nuorille (esim. 10-17 vuotiaille) suunnattu.”

“Paljon kivaa toimintaa järjestetään koko Kennelliiton tasolla (suurleiri, valmennusviikonloput), mutta enemmän voisi vielä olla avoimia viikonloppuleirejä ja ehkä kennelpiirien toiminta aktiivisemmaksi kauttaaltaan (osassa hyvinkin nuorisotoimintaa, osassa ei juuri ollenkaan).”

“Syrjäseuduillekin toimintaa”

“Olen todella iloinen siitä että kennelliitto järjestää niin monipuolisesti kaiken rotuisille ja ikäisille koirakoille toimintaa ympäri suomea! Haluaisin vielä lisää päästä mukaan toimintaan, mutta se on vaikeaa täältä käsin sillä asun hankalalla paikalla. On kuitenkin mahtavaa saada uusia ystäviä lajin kautta ja tutustua uusiin ihmisiin!”

“Paikallista toimintaa, lähellä.”

Toimintaa myös täysi-ikäisille

“Toivoisin, että kennelliitolla olisi enemmän tekemistä esim treeni porukoita myös yli 18 vuotiaille, jottei kukaan luopuisi harrastamisesta sen vuoksi ettei osaa yksin eikä löydä omalta alueelta treeni ryhmää”

“Olisi kiva, jos nuorisotoiminta ulottuisi vielä hieman vanhemmillekin (esim. 19 v asti)”

Kiitos, tsempit

“On tosi kiva että nuorille on näinkin paljon kaikkea koiratoimintaa ja että sitä halutaan kehittää!! :)”

“Junior Handler kilpailuihin on aina kiva mennä ja tunnelma kehän laidalla on hyvä!”

“Kiitos kun teette tätä”

“Todella ihana toiminta”

“Teette hyvää työtä”

“Olette hyvällä asialla, lisätkää toimintanne näkyvyyttä enemmän.”

“Jatkakaa samaan malliin”

“Upeita työtä”

“Teette ihan huippu työtä ja Kennelliiton nuorten jutuissa on aina ollut ihan super kivaa :)”

“Tämä homma vaikuttaa mielestäni todella kiinnostavalta! Mahtavaa, että tämmöstä on olemassa.”

“Hienoa, että teette työtä nuorien koiraharrastuksien edistämiseksi!!”

“Tsemppiä kehittämiseen, ootte huippuja!”

“Kiitos hyvästä työstä”

“Teette tärkeää työtä”

“Erittäin mukava ja hienosti tehny testi. Jatkakaa samaan malliin ja pikku vihjeiden ansiosta teistä tulee mahtavia<3”

“Olisi mukava päästä mukaan!”